

ELS PETS, els Beatles de Constantí

ÍNDEX

1. ABANS DEL NAIXEMENT DEL GRUP ELS PETS:

1.0 Els components, els tres Pets

- 1.0.1 Vida
- 1.0.2 Relacions entre ells
- 1.0.3 Entrada al món de la música

1.1 Es forma el grup Condons Adulterats

- 1.1.1 Primeres cançons
- 1.1.2 Components
- 1.1.3 Primeres actuacions i difusió
- 1.1.4 Concerts inicials

1.2 Desaparició del grup Condons Adulterats

- 1.2.1 Un dels quatre components abandona el grup
- 1.2.2 Reaccions dins el grup
- 1.2.3 Queden els tres Pets. Últim concert.

2. FORMACIÓ D'UN NOU GRUP: ELS PETS

2.0 Formació

- 2.0.1 Per què aquest nom?
- 2.0.2 Primer concert
- 2.0.3 Anècdotes
- 2.0.4 Primeres cançons.
- 2.0.5 Naixement de Les Llufes
- 2.0.6 Nous components
- 2.0.7 Concepte: Rock agrícola
- 2.0.8 Primera maqueta
- 2.0.9 Una aturada d'un any. Evolució ideològica de Lluís Gavaldà

2.1 Obra

- 2.1.1 Concerts després de l'aventura americana del líder
- 2.1.2 Incorporació de Ramon Vidal, Vents de Baiona i Llufes
- 2.1.3 *Bolos* inicials
- 2.1.4 Un grup de veritat
- 2.1.5 Traspasant fronteres tarragonines. La segona maqueta

3. LA DISCOGRAFIA MARCA UNES ETAPES

3.0 Primer disc d'*Els Pets* (1989)

- 3.0.1 Exemplars venuts
- 3.0.2 Primeres aparicions en els mitjans

- 3.0.3 Primer concert (Sala Zeleste de Barcelona)
- 3.0.4 Dures crítiques a la premsa
- 3.0.5 Els primers videoclips
- 3.0.6 Concerts anecdòtics

3.1 Segon disc: *Calla i Balla* (1991)

- 3.1.1 Marc Grau com a productor
- 3.1.2 Cançons del disc
- 3.1.3 Una nova llufa: Núria Llaràs
- 3.1.4 Quin títol?. Portada del disc.
- 3.1.5 Augmenta el nombre d'actuacions i de públic
- 3.1.6 Gira
- 3.1.7 Aparicions als mitjans
- 3.1.8 Reivindicar el català. Relacions entre els grups de rock català.
- 3.1.9 Macroconcert al Palau Sant Jordi de Barcelona.

3.2 Tercer disc: *Fruits Sex* (1992)

- 3.2.1 La partença de Ramon Vidal i l'entrada de Marc Grau
- 3.2.2 El mestratge de Marc Grau
- 3.2.3 Cançons del disc. Portada
- 3.2.4 Enregistrament d'un videoclip
- 3.2.5 Èxit de *bolos* l'any 1992
- 3.2.6 Gira *Fruits Sex*
- 3.2.7 La cançó de l'estiu per a TV3
- 3.2.8 Gira del 93: *Tour nem-hi*
- 3.2.9 Canvis i davallada

3.3 Quart disc: *Brut Natural* (1994)

- 3.3.1 Aparició del disc
- 3.3.2 Evolució del grup: *Brut Natural*, un punt d'inflexió
- 3.3.3 Cançons del disc.
- 3.3.4 Gira Tomb Brut Natural
- 3.3.5 El "millor disc de l'any" i "la millor cançó"
- 3.3.6 Premi Nacional de la Música de la Generalitat
- 3.3.7 Canvis en el grup

3.4 Cinquè disc: *Vine a la festa* (1995)

- 3.4.1 En directe
- 3.4.2 Recuperació d'antigues cançons
- 3.4.3 *Gira cua*
- 3.4.4 Desè aniversari del grup: celebració
- 3.4.5 Gira Vine a la Festa

3.5 Sisè disc: *Bondia* (1997)

- 3.5.1 El disc més desacomplexat
- 3.5.2 Gestació, enregistrament i mescles
- 3.5.3 La cançó més recordada d'Els Pets

- 3.5.4 Estada a Itàlia. Primer àlbum només en CD
- 3.5.5 Els directes
- 3.5.6 Cinquanta mil còpies venudes i primer Disc d'Or
- 3.5.7 Darrer concert amb Marc Grau
- 3.5.8 Vuitanta cinc mil discos venuts

3.6 Setè disc: *Sol* (1999)

- 3.6.1 Noves composicions a Prades
- 3.6.2 Cançons del disc
- 3.6.3 Enregistrament i mescles. La salut de Marc Grau
- 3.6.4 *Sol*: intensitat, soledat i foscor
- 3.6.5 Mor el productor Marc Grau
- 3.6.6 Gira sense Marc Grau
- 3.6.7 Carta a Marc Grau
- 3.6.8 Documental de TV Catalunya “La vida és bonica (però complicada)”
- 3.6.9 Cinquanta cinc mil còpies venudes i segon Disc d'Or

3.7 Vuitè disc: *Respira* (2001)

- 3.7.1 Brad Jones, el nou productor d'Els Pets
- 3.7.2 Cançons del disc
- 3.7.3 Enregistrament i mescles
- 3.7.4 Nous components del grup
- 3.7.5 Quaranta-dos *bolos*: el públic augmenta
- 3.7.6 Quaranta-cinc mil còpies del disc més personal.
- 3.7.7 Primers concerts sense Llufes
- 3.7.8 Concert a la Sala l'Espai de Barcelona

3.8 Novè disc: *Malacara* (2002)

- 3.8.1 Un recopilatori compacte extra
- 3.8.2 Les cançons del disc
- 3.8.3 Gira Malacara. El primer DVD i el documental “La vida és bonica”, de TV3

3.9 Desè disc: *Agost* (2004)

- 3.9.1 Els divuit anys del grup
- 3.9.2 Cançons fresques amb caràcter
- 3.9.3 Simbologia del títol. Còpies venudes.

4. Els Pets celebren els seus 20 anys dalt de l'escenari

- 4.0 Gira de vint concerts a vint localitats importants per a Els Pets
- 4.1 250.000 espectadors a Giravint
- 4.2 Reportatge de la gira en DVD: el paper dels fans
- 4.3 DVD de la *Gira20*: “Això és espectacle”

5. Actualment Els Pets...

5.0 Gira pels teatres catalans: un so més acústic.

6. Conclusions generals

7. Bibliografia

Entrevista de la revista *Enderrock*

Annex

INTRODUCCIÓ

Un dels motius pels quals faig aquest treball d'Els Pets és l'enorme admiració i estima que sento per aquest grup de música. Les seves lletres i cançons fan que em replantegi moltes coses; parlen de situacions quotidianes, coses que he viscut o que tard o d'hora viuré. A més a més, Els Pets saben ser divertits i reivindicatius a la vegada i aquesta unió és un dels seus punts forts. Les seves cançons fan reflexionar el públic que els escolta, no deixen indiferent a ningú. Donen missatges que provoquen reaccions immediates i fan que la gent es mobilitzi, es manifesti, surti al carrer i reivindiqui, que lluiti per allò que vol i que, sense deixar de ser un mateix, tothom intenti menjar-se el món. O millor dit, que intenti fer-ho, tenint en compte la banalitat del món que ens envolta.

Per mi, realment, Els Pets signifiquen molt, més del que em podia haver pensat en un primer moment. Suposo que arriba un punt en què ho tens tot muntat al voltant del grup: anar als concerts, escoltar-los cada dia, llegir-los... i cal dir que gràcies a això he trobat el meu ambient, el lloc on em trobo totalment feliç, envoltada de gent nova que he conegut gràcies al grup i, per suposat, dels amics de sempre.

Tenir algú que admires o estimes fa que t'aixequis d'una altra manera; amb una mena de força que t'empeny per continuar endavant. Però no tots els dies són bons, i en els dies que són una mica més foscos -fins i tot en aquells dies- aconseguixen arrencar-me un somris amb la seva música. Fan que t'oblidis per un moment dels problemes, que gaudeixis d'aquelles estones de cel fetes cançó, i això és una cosa d'agrar...

Els Pets tenen la capacitat d'entrar a les vides de molta gent, però no solament això, sinó que també saben formar-ne part en un moment donat i deixar-hi marca. Una marca que mai s'oblida: per molt de temps que hagi passat sempre recordaràs aquelles cançons que van formar part de la banda sonora de la teva vida.

I finalment, acabo agraint-los que siguin els meus ídols, els meus amics, els meus confidents, els meus còmplices, o per ser com aquells familiars llunyans que de tant en tant passen per Reus i em dediquen una estoneta del seu temps.

Seguiu endavant, encara us queda molt per fer i molt de camí per recórrer...
us estimo!

Sí, a Els Pets els hi he de donar les gràcies per totes les coses que m'han fet viure i sentir amb la seva música però no em penso deixar a la gent que m'ha ajudat diàriament i que ha estat al meu costat. A elles els hi he d'agrair molt més, perquè hi són, sempre hi són i això és una cosa que no tothom pot dir.

A la primera persona que vull donar les gràcies és a la Montse, perquè no només ha estat la meva tutora del treball sinó que també ha estat un suport implacable al llarg d'aquests mesos. Sempre ha sabut quina era la paraula que em feia falta escoltar en cada moment, m'ha donat forces quan semblava que se m'havien esgotat totes...i no sé, moltes xerrades i moltes confidències que vulguis o no, t'arriben. Són moltes sensacions massa intenses per poder-les copsar en quatre paraules.

He passat males èpoques durant el treball i tot han estat atencions per part seva. M'entén, cosa que no pot fer-ho tothom, i per mi ja és suficient. Gràcies Montse, tinc sort de tenir-te a prop.

Després volia agrair també la preocupació dels meus amics i amigues; especialment la de la meva millor amiga i cosina, la Noèlia, per dedicar-me moltes tardes i aguantar-me quan m'atabalava amb l'ordinador. A la Laura, per aquesta originalitat que té per fer les coses. A la Berta, per aquella tarda de juny al Centre de Lectura...(dia per recordar).

Tampoc em vull deixar a tots els fans de la trobada petaire que van ser molt amables al contestar-me l'enquesta i oferint-me la seva ajuda. Al Francesc Poblet, pels retalls i les informacions donades.

No em puc deixar a la família, més que res els meus pares que són els que han patit el meu mal humor i les hores perdudes de son. Gràcies per la paciència que em teniu.

I finalment, a tots aquells que un dia es decideixin a llegir el meu treball.

Un petó!

“Que la sort que ara et gira l’esquena et retorni l’amor que fins ara només has donat. Que les hores compartides et provoquin un somrí; ara que ja no m’estimes, tan de bo siguis feliç. Ara que ja no m’estimes per favor, sigues feliç”. (“Feliç”, Agost, 2004)

“Si en cada revolt miréssim a qui deixem enrere, ens trobaríem sols en un vagó d’alta velocitat. El món va massa ràpid. El món no m’espera ni un instant. Se me’n fot, jo anar fent, ja faré cap” (“Ja faré cap”, Sol, 1999)

1. ABANS DEL NAIXEMENT DEL GRUP ELS PETS:

1.0 Els components, els tres Pets

1.0.1 Vida

Lluís Gavalrà sempre diu que la seva història de petit l'ha marcat. No era fill únic però sí únic fill i, a més, molt emmarat. La seva mare va ensenyar-lo a llegir als dos anys. Llavors, al viure en un poble petit com Constantí, el miraven com un nen repel·lent i espavilat. I clar, en un poble, quan agafes fama d'alguna cosa, ja la tens per sempre. Per això a Constantí sempre ha tingut més fama de noi aplicat que no pas de *rockero*.

L'afició de Joan Reig per la bateria ve de família. El seu pare compaginava la feina de pagès amb la de cafeter del Casino de Constantí i tocava amb l'Orquestra Creación. Quan anaven al tros tota la família, en Joan, que no era gaire gran, agafava un parell de branquetes i es posava a picar per qualsevol tronc, pedra o tractor que tingués al davant. I quan arribaven a casa, s'escapava a les golfes per tocar la bateria del pare i, quan venien els altres nens, jugaven a ser els Beatles: els amics tocaven instruments de juguina, però ell, en canvi, una bateria de veritat.

Els pares d'en Falin Cáceres són de Granada però quan van arribar a Catalunya es van integrar perfectament. Ell i el seu germà van néixer a Constantí, feia els pastorets, era escolanet i anava a la parròquia. Ell era constantinenc i ben orgullós se sentia de ser-ho.

La mare d'en Lluís Gavalrà, la senyora Neus Roig, mai s'hauria imaginat que els seu fill es dedicaria a la música. Estava convençuda que el Lluís seria escriptor o bé periodista, perquè va llegir des de molt aviat. El primer que va fer el seu pare va ser comprar-li contes en català. El nen no volia anar al parvulari perquè s'hi avorria, i això ocasionava problemes amb alguns mestres.

Hi ha una cançó del Lluís que parla d'aquell mestre que no el podia veure, "Passarà el temps":

*el mestre que tant m'odiava
va mirar-me a la cara
però ja no recordava el meu nom....*

A cal Gavallda no hi havia gaire tradició musical. Al pare li agradava la música clàssica, l'òpera, el jazz i els cantautors. Sobretot, Serrat.

Per casa hi havia un single dels Sírex, que quan els pares el punxaven, en Lluís feia playback imitant al cantant. Devia tenir cinc o sis anys.

En Lluís, de petit, va viure molt de temps amb els avis. El pare i la mare treballaven en un negoci de confeccions i el nen es passava el dia amb l'àvia Cecília, una persona amb una alegria vital impressionant.

La primera vegada que va pensar a ser músic tenia onze anys. Va ser quan van anunciar per la televisió la pel·lícula dels Beatles: "*Qué noche la de aquel día*". Ell sabia perfectament que els avis no li deixarien veure aquesta pel·lícula perquè la feien massa tard. Llavors, en Lluís, que era molt poc mentider, es va inventar una història per poder anar a casa dels seus pares a veure-la. I ho va aconseguir. Quan va acabar la pel·lícula ja sabia què volia ser de gran: Beatle. Tan bon punt va acabar la pel·lícula es va començar a obsessionar amb els Beatles.

El primer vinil que es va comprar també va ser d'aquest grup, era la banda sonora de la pel·lícula que havia vist. Va ser al viatge de fi de curs de vuitè d'EGB, a Mallorca. De tornada, mentre els altres companys dormien o ballaven a la discoteca, va passar-se tota la nit assegut a la butaca amb el disc a la falda com una toia. Estava tens, sense moure's, no va tancar els ulls en tota la nit. I si queia i s'aixafava? Va patir com un beneit però clar, no era un disc qualsevol... era el primer disc que comprava amb els seus diners.

Els seus pares, com que van veure que li agradava molt escoltar música, el van portar a classes de guitarra clàssica a Tarragona. Però va ser un desastre, no va durar ni un mes.

Els pares intentaven de totes les maneres que en Lluís sortís de casa, que fes amics, però a ell li agradava quedar-se sol, era un nen solitari.

Finalment, la música va ser qui el va salvar i el va fer sortir de casa perquè els discos eren cars i no els podia comprar. Així que es va haver d'espavilar pel poble a veure qui en tenia.

1.0.2 Relacions entre ells

El seu primer amic va ser el veí de sota. Era l'Ismi, L'Ismael Sabaté. Es passaven tot el dia junts escoltant música.

El pare del l'Ismael era constructor i tenia uns bidons que anaven molt bé per a fer-los servir com a bateria. Com que també tenien unes guitarres de plàstic, amb un altre amic van crear una banda: els Mini Rogers. Es deien així en honor als Rogers, el grup dels nois més grans del poble.

Van assajar dos dissabtes amb l'objectiu de lligar amb dues noies de la plaça del Castell que els agradaven molt. Volien que baixessin a fer de coristes però van fracassar. Així que van engegar el grup.

L'altre component del grup, el que tocava la guitarra de fusta, era el Falin. Rafalín Cáceres. Vivia al costat de casa del Lluís i jugaven a futbol plegats a la plaça del Castell. A casa d'en Falin no hi havia ambient musical. Els primers concerts als que va anar eren els de festa major. Li agradava veure Lluís Llach i també anar a ballar amb les orquestres. De fet, el primer disc que es va comprar va ser de Boney M. Però va ser als estius a Constantí, amb els amics, quan va començar a escoltar Pink Floyd, Led Zeppelin, Frank Zappa, Genesis... Abans als pobles s'estilava molt tenir un cau on es feien festes i s'escoltava molta música. Ells tenien el cau a la Ravaleta. N'hi havia un altre al costat de casa dels avis d'en Lluís Gavalrà, i el Joan Reig en tenia un a casa. Eren els punts de trobada de tota la colla.

La colla de Constantí tenia dos bàndols: el dels *moters*, que compraven les revistes de motos i anaven als campionats de motocross que es muntaven a Les Forques, i els *rockers*, que eren ells, els que compraven discos. Cadascú, a la colla, tenia el seu grup. El rock era la seva manera d'autoafirmar-se, i passaven les tardes escoltant els discos de tots. O, més que escoltant-los, *empollant*-los: obrien el vinil, n'estudiaven la lletra i s'aprenien de memòria fins i tot els dibuixos. Després quan els tornaven a sentir, els cantaven tots plegats com si resessin el Rosari.

Era curiós. Tenien quinze anys i escoltaven una música que no era gens adient a la seva edat.

I clar, l'última cosa que tenien al cap era que es dedicarien a la música; per una raó ben senzilla: aquell rock que escoltaven requeria una tècnica prodigiosa i no era el cas.

Un dia el Feliu Sabaté va dir-li al Lluís Gavalrà que coneixia a un noi del poble amb quasi tanta música com la que tenia ell. Era un tal Joan Reig i el Lluís ja el coneixia de vista des de petits, però no van començar a ser amics fins als catorze anys. En Joan era el fill del cafeter, la gent l'havia vist créixer sota les taules del Casino i era el noi més popular del poble. El Casino organitzava els concerts de la festa major a la Pista

d'Estiu de Constantí. Solien portar els grups de moda, com Lone Star, Formula V o Tony Ronald....

Quan tocaven a la Pista d'Estiu, en Joan es quedava al costat de l'escenari mirant els músics i la bateria, l'instrument que tocava el pare.

En Joan volia ser com el seu pare. S'hi passava hores i hores tocant. Es feia un fart de tocar sol a casa.

El dia que en Feliu va portar al Lluís a casa d'en Joan Reig, el Lluís estava una mica nerviós. Vivia amb els seus pares i tenia un quartet a baix per a ell sol.

Al arribar, li va posar cinc discos seguits i en Lluís havia d'endevinar quin grup era. Tenia els deu primers segons de cada cançó per respondre. Va ser com un examen d'accés a la seva amistat: li va endevinar totes cinc i a partir d'allà ja van ser amics. I així van passar moltes tardes.

Quedaven els dissabtes a casa i comentaven les revistes musicals, el *Popular 1* i el *Vibraciones*.

Si hi ha algun element unificador que va marcar molt al Joan, al Lluís i al Falin va ser el vessant pop de la movida. I si hi ha un grup amb el qual es van identificar tots tres des d'un principi va ser Nacha Pop.

De sobte van arribar grups com Los Ramones, i amb tres acords feien vint-i-cinc cançons. La *new wave*, els Sex Pistols, Jam, Alaska y Los Pegamoides, Nacha Pop, Los Secretos, Radio Futura... i músics tècnicament horripilants com Siniestro Total que demostraven que només calia tenir morro i ganes d'explicar coses per dedicar-te al rock'n'roll. Allò els va obrir una mica els ulls. I es van preguntar: i si nosaltres també podíem ser una estrella del rock?

1.0.3 Entrada al món de la música

El primer grup de veritat el van fer als quinze anys. El Quimet Curull, un personatge que ensenyava guitarra als nanos del poble, va agafar als que estaven al grup de teatre per tocar a la mitja part i al final dels Pastorets. Es deien Gramola i van fer un parell d'actuacions, amb cançons del Grup de Folk i de cantautors en general. En el grup hi havia amics com el Feliu Sabaté i el Lluís Gavaldà, que tocava el baix. En Joan era el cantant solista, i no li feia gens de vergonya. Sempre li havia agradat l'escenari, des de molt petit que havia fet teatre amateur i encara avui dia fa els Pastorets.

En aquell grup també va compondre les seves dues primeres cançons. Una d'elles es deia "Joc bèl·lic infantil", i era pacifista. Explicava que la canalla no s'adona que jugar a guerra és una manera d'ensenyar a matar. L'altra es deia "Avui fa un mes", perquè feia un mes que sortia oficialment amb la Lita, la seva novia.

El grup Gramola només va durar un hivern. Llavors el Joan es va posar de debò amb la bateria. Al començament tocava amb un conjunt de Constantí, de gent que tenia deu anys més que ell. Es deien MNJQ – Marsal, Nicèfor, Joan i Quimet- i més endavant Aysha. No era res seriós.

Al tocar amb gent més gran, el Joan es sentia sol. Per a ell era una frustració que cap amic de la colla fos músic.

Ell era feliç dalt d'un escenari. S'havia convertit en el bateria de Canela Fina, una orquestrina de *patxanga* de Reus que actuava en hotels, càmpings i festes majors. Amb ells va actuar per primer cop un Cap d'Any, i també per primer cop va cobrar com a músic.

Mentrestant en Lluís s'havia adonat que la música era definitivament la seva gran passió, però no una manera de fer diners. Per això s'havia matriculat a la Facultat de Filologia de Tarragona, per tenir una carrera i construir-se un futur. Feia anglogermàniques, perquè l'anglès era la llengua que l'ajudava a entendre les lletres de les seves cançons preferides. A la meitat de la carrera va arribar la mili. El Falin la va fer a Tarragona, el Joan a Badajoz i en Lluís a Jaca. Per al Joan allò havia significat un robatori de dos anys de la seva vida; va tornar destarotat i fins i tot va deixar temporalment la seva novia, la Lita. Era una situació absurda que el Lluís va descriure més endavant en una cançó de la primera maqueta, "Silenci criminal".

Després de la mili el Joan va anar amb Fantasia Boulevard, una orquestrina de músics veterans de Vila-seca, Reus i Tarragona. Com sempre, ell era el benjamí. Però el seu somni no era ser músic d'orquestra, sinó tenir un grup de pop. Un grup de pop amb un repertori propi.

1.1 Es forma el grup Condons Adulterats

1.1.1 Primeres cançons

La primera cançó que en Lluís va tocar amb la guitarra era seva. No havia sabut mai versionar cançons dels altres perquè són massa complicades. D'entrada va compondre juntament amb l'Ismael, una cançó realment autobiogràfica: "Estic penjat".

L'Ismael va comprar un Cassiotone i en Lluís una guitarra d'aquelles de cinc mil pessetes amb un amplificador inclòs. Amb aquella guitarra i el Cassiotone desbarraven cada cap de setmana, primer a casa de l'Ismael i després a la d'en Lluís, adaptant la seva ineptitud musical a forma de música que s'adeqüés a les seves carències: el punk. Era obvi.

La segona cançó es va dir "Sóc català". Es reien dels tòpics dels nacionalismes aquests tan cofois:

*Sóc català i porto barretina
sóc català i sóc una nació
menjo pa amb tomàquet
suco amb allioli...*

De l'any 84 al 85 anaven fent cançons: "Carreró brut", "Amb una mirada", "Suïcidi quotidià", "És qüestió de prioritats", "Maria", que Lluís va dedicar a la seva nòvia...

Un dia, en Lluís va descobrir una cançó dels Jam, "That's entertainment", que pràcticament es podia fer sencera amb dos acords: sol i mi menor. Va ser la primera versió de la seva vida, amb una lletra adaptada al català: "Això és espectacle". Totes aquestes cançons les gravaven al "quarto de la música", que era l'habitació de sota de la casa que s'estaven construint els seus pares.

De nit feien escoltar les seves gravacions als amics, convençuts que havien fet la gran meravella. La primera cinta la va escoltar el Carles Fargas, un amic melòman. Ell els havia deixat el micro de gravació.

Una nit, quan ja tenien unes quantes cançons gravades, van posar la cinta en un pub de Constantí, La Banya, i la gent va al·lucinar. Van preguntar que per què no ho feien en directe i li van demanar a l'amo del bar si els deixava actuar.

1.1.2 Components

Només hi havia un problema: no tenien banda. I en el primer que van pensar va ser en l'únic músic de la colla, el Joan. Ell estava acostumat a tocar amb musics de veritat, i què podien fer aquell parell amb un Cassiotone i una guitarra elèctrica que amb prou feines sabien tocar....

Llavors li van dir al Joan que perquè no feien un conjunt, ni que fos només per tocar al poble. I ell els va contestar que si volien que toqués amb ells, primer s'hauria de completar la secció rítmica. Haurien de buscar un baix. Però no hi havia cap baixista a la colla. Només sabien que el Falin havia tocat la guitarra al Seminari. I la pregunta va ser: i si li diem al Falin?

Eren de copes a Constantí, quan el Lluís li ho va demanar. I el Falin deia que ell només havia tocat alguna cosa de guitarra i prou; però a mesura que s'ho anava imaginant s'anava emocionant amb la idea.

Com que el Cassiotone no es podia amplificar, l'Ismael va passar directament a cantar. El Joan tocava la bateria, el Falin el baix i en Lluís la guitarra i també cantava. Per si no n'hi havia prou, la seva germaneta de quinze anys, l'Annabel Gavalrà, anava a passar l'estona amb ells i es quedava en un racó ballant o fent cors.

1.1.3 Primeres actuacions i difusió

Quan van tenir moltes cançons, van decidir posar-li un nom al grup: Condons Adulterats. No van arribar a fer cap maqueta perquè no van tenir temps: el grup només va existir un mes i mig. Havien començat a tocar el 4 d'octubre del 85 i el 3 de novembre feien el seu primer concert a La Banya.

El Carles Fargas, que a més de ser amic del grup era fotògraf de professió, els va fer el primer pòster. L'Ismael i en Lluís van anar a penjar-lo pels instituts i a la universitat, i la gent, després de llegir Condons Adulterats, se'ls miraven.

Fins que va arribar el dia del concert. La meitat del repertori, format per les cançons que havien fet a mitges, la cantava L'Ismael; l'altra meitat, la de les cançons d'en Lluís, les cantava ell.

Va ser un èxit, una desbarrada total. En acabar, van tenir una sensació d'eufòria total.

1.1.4 Concerts inicials

Diuen que el primer concert mai s'oblida, i és veritat. Va ser un ple absolut. Hi cabien unes cent cinquanta persones.

A més de la colla de Constantí, van portar tots els amics de Tarragona que anaven amb ells, els que coneixien dels pubs Tucán i La Cova. Com que va anar tan bé, van pensar en la possibilitat que el conjunt anés una mica més *en serio*.

1.2 Desaparició del grup Condons Adulterats

1.2.1 Un dels quatre components abandona el grup

En Joan estava emocionat amb la idea de tenir un grup amb repertori propi i en català. Però segons ell, si volien anar de debò, havien de fer canvis. Per això li va posar un ultimàtum al Lluís:

“-Si vols que continuem, ha de ser sense l'Ismael. A la gent li agrada més quan fem el trio, és a dir, quan cantes tu, que no quan canta ell.”

L'Ismael era el més fluix en l'aspecte musical. En canvi, el Lluís tenia fusta. Escrivia molt bé, tenia talent per compondre i podia fer cançons bones.

1.2.2 Reaccions dins el grup

I clar, abans que quedar-se sense el Joan, que era el músic, era millor dir-li a l'Ismael que plegués. Aquell va ser el pitjor moment per al Lluís Gavalrà. Va haver de renunciar a una cosa molt important, que era molt més que un cantant. El seu millor amic no podia seguir en un grup que havien muntat tots dos plegats. Era veritat que la seva aportació al grup cada vegada anava minvant però era el seu millor amic. I dir-li que no podia seguir va ser per ell un trauma.

L'Ismael va entendre que a partir d'aquell moment sobrava i que el Lluís tenia clar fins on volia arribar a la vida. I va ser quan es van separar.

1.2.3 Queden els tres Pets. Últim concert

I perquè el cop no fos tan dur, van muntar un concert de comiat. D'aquesta manera, L'Ismael podria cantar un altre cop amb ells. La primera part seria amb Condons Adulterats i la segona seria la presentació d'un nou grup, amb un altre nom.

2. FORMACIÓ D'UN NOU GRUP: ELS PETS

2.0 Formació

2.0.1 Per què aquest nom?

Volien un nom que fos igual de provocador que Condons Adulterats però que no fos tan fort. Tots els que pensaven estaven relacionats amb l'agricultura: Els Préssecs, Els Tomàquets, Els Xapus, Els Porcs... i el Lluís en va fer una llista.

A ell li encantava Els Préssecs. El Joan suggeria molts jocs de paraules, com Des-K-Rats o D-K-Dents. També en deia de més barroers, com Els Capullos, Els Rots....eren totes les barbaritats que els sortien quan s'ajuntaven amb la colla davant de quatre cerveses i quatre cigarros.

Al final, van sotmetre tres noms a votació i el menys votat va ser precisament Els Pets. Un de la colla va dir:

- No m'estranya que no hagi rebut ni un vot, perquè ningú té collons de posar-se Els Pets.

- Què vol dir que no hi ha collons?

I es va muntar la típica enganxada, fins que al final va guanyar el nom d'Els Pets. L'únic que no havia rebut cap vot.

2.0.2 Primer concert

I Els Pets es van presentar públicament la nit de Nadal del 1985, a l'Ateneu Llentisclell. El concert estava organitzat pel cosí d'en Joan Reig, en Lluís d'Andorra.

La nit del concert va ser la primera vegada que l'Annabel, la germana del Lluís Gavalrà, actuava com a corista. Hi havia una segona corista, l'Imma Baranera, que aleshores era novieta del Falin i més endavant seria la dona de l'Ismael Sabater.

La primera part del concert van ser tres quarts d'hora de comiat de Condons i va anar molt bé. El concert de presentació d'Els Pets també va durar tres quarts d'hora, però va ser un desastre: la guitarra del Lluís es va aixafar i li van deixar una altra, tan dolenta, que no es podia ni afinar.

En acabar el concert, no cal dir que per culpa de la frustració, van anar a dormir molt tard i molt malament. Encara avui s'enrecorden d'aquell moment.

2.0.3 Anècdotes

El “*quarto de la música*” era el lloc on se solien reunir aquest grup constantinenc. Era un local d’assaig bastant diferent dels que tenien els grups de rock quan comencen. Per allà hi havia un pòster dels Sex Pistols, un altre dels Beatles, un de David Bowie...:en fi, tot allò que els agradava i que solien escoltar quan es reunien. A més a més, aquest local era com el centre social de la seva colla.

Actualment, és la casa-museu d’Els Pets, ja que els pares d’en Lluís la guarden i la conserven tal i com la van deixar ells a l’any 1991.

Els primers assajos els van servir per aclarir quina funció tenia cada integrant dins d’aquest grup. Lluís era el compositor, el gran músic de cap; tenia molt clar quina línia havien de seguir les seves cançons. Joan, en canvi, aportava una experiència musical que potser els mancava a la resta, i el Falin s’esforçava com podia amb el baix; i alhora ho compaginava alhora amb la fàbrica on encara avui dia, treballa. Cal dir que com era qui tenia l’agenda més apretada que els altres, arribava sempre tard.

Es podria dir que allà el més puntual era el senyor Joan Reig; ja que el Lluís no podia arribar tard perquè assajaven a casa seva; tot i que mai estava a punt quan arribaven.

Cadascú té les seves coses, les seves manies..., per exemple, en Joan en té moltes de manies. Una podria ser la d’utilitzar unes sabates especials per tocar la seva bateria. Una bateria que per ell és sagrada i a més intocable. Hi ha una anècdota relacionada amb la bateria d’en Joan: que és la de quan els gats de casa d’en Gavalrà van parir dins del bombo de la bateria. I ens podem imaginar com és va posar en Joan quan va veure tot aquell espectacle, encara amb restes de sang i placenta del part. Encara sort que van adonar-se del que havia succeït perquè si no, els podia haver matat d’un cop de bombo.

Una altra mania d’en Joan, doncs podria ser que es distreu amb facilitat entre cançó i cançó, i que se li ha de repetir la cançó que es farà una quantes cops perquè estigui al cas.

Lluís també té les seves manies. És un patidor de mena, diríem. Patia pels assajos, les proves de so, els concerts... Podia donar la imatge de una persona poc sociable, però a l’hora de compondre, s’ha vist com és l’autèntic Lluís Gavalrà. També té fama de garrepa entre els seus companys; ell gasta quan val la pena de veritat, sinó de que? A més a més és un home intel·ligent, cerebral i molt llegit també.

En Falin, era el que més lligava de tots tres, el que s'emportava sempre a les noies. Un home extravertit, i sociable, ja que mol ràpid es feia amb tothom.

És normal i es pot imaginar, que un matrimoni de tres com aquest, pugui sorgir algun que altre conflicte. El Joan i en Lluís tenen caràcters molt forts i dominats; però tenen un element imprescindible que és el Falin, que sempre acaba posant pau pel mig. Es podria definir com el conciliador a l'ombra, qui sempre intenta trobar la solució i aplanar les diferències que hagin pogut aparèixer durant aquests 20 anys.

No es discutien per res aliè a la música, però és que tots dos n'eren i en són uns grans apassionats i el que els uneix a vegades també és la font d'algun que altre conflicte. Però de la manera que ho fan, que s'ho diuen tot ben claret, aquesta sinceritat, ha fet que s'hagin unit més, no només com a companys de feina sinó que també com a amics.

2.0.4 Primeres cançons

Les primeres cançons que es van fer pensant en Els Pets van ser: “Per unes putes faldilles” i “És qüestió de prioritats”; on el Lluís explica com tothom li deia que fes una feina de profit i deixés el que feia perquè no el portaria enlloc. Però ell sabia què volia, i el que volia era dedicar-se al rock. Al Lluís sempre li ha agradat provocar amb les seves lletres. Una de les primeres cançons en clau reivindicativa va ser “Quina pudor”:

Qui- na pu- dor!

Qui- na pu- dor!

Quanta porqueria

La refinèria....

En un principi era en Lluís qui composava les cançons, fins que un dia el Joan va ensenyar-los una cançó que ell mateix havia fet. Aquell dia, en Lluís i en Falin van descobrir la gran capacitat que tenia en Joan per a fer cançons. Els havia donat un casset petitó i quan el van posar, només es sentia una veu molt pausada i amb un to més aviat baix. Una veu nua, sense cap instrument, que s'acompanyava de percussió humana, picant amb les mans les seves cuixes. Aquella cançó tenia una lletra molt crua, seguint l'estil personal del Joan a l'hora de fer cançons; es deia “Com abans”.

Tan bon punt tenien tot el repertori complet, es van moure per tocar-lo en directe. Primer van anar als pubs on ells eren clients habituals com: a Els Polvets de Tarragona o a La Banya de Constantí. La presentació oficial la van fer el 6 d'abril del 86 a la sala Quid de Tarragona, gràcies a un amic, en Jordi Ferré, que després els va fer de mànager.

També van muntar tres concerts per la universitat. Un d'aquests concerts l'organitzaven els companys de carrera d'en Gavallda, els de filologia anglesa. Volien un grup que cantés en anglès i, quan van saber que pagaven, els hi va dir que ell mateix coneixia a un grup que estava molt be: The Farts (la traducció en anglès d'Els Pets). I llavors van haver d'adaptar tot el seu repertori a l'anglès, tot i que van afegir algunes noves versions al repertori que tenien abans.

2.0.5 Naixement de Les Llufes

Els va ajudar molt la que llavors era la novia del Lluís, una noia nord-americana que va conèixer després de tornar de la mili en un curset d'estiu : Maria van Liew. La Maria va viure a casa dels pares del Lluís i mentre que ell acabava l'últim any de carrera, al juny del 86, i juntament amb l'Annabel, es va convertir en la segona corista.

I a partir d'aquí, va ser quan van néixer les llufes.

2.0.6 Nous components

També els feia falta un bon guitarrista. El primer que van tenir vas ser Miguel Alberto Cruz, que venia d'un altre grup que era el que més destacava com a conseqüència de la movida a Tarragona: RPM.

A més a més, van tenir la col·laboració d'en Xavier Pié, un saxofonista que en Lluís coneixia des de l'institut i amb qui compartia gustos, com la seva fascinació pel David Bowie.

Un dels primers concerts importants va ser en el primer concurs pop-rock de Tarragona. Estaven convençuts que guanyarien. La seva actuació es va celebrar un diumenge a la tarda a la discoteca Xalaco, de Salou i tot el públic que van arribar a tenir van ser dues noies que precisament no anaven per veure'ls a ells, sinó per la discoteca. Tot plegat era bastant surrealista, així que en Lluís va baixar de l'escenari i va posar-se a cantar i a ballar amb elles. Vist això, podem deduir que no van passar ni la primera eliminatòria.

Això sí, aquest concert va ser excepcional. Perquè si hi havia una cosa que caracteritzava al grup era la gran quantitat de públic que arrossegaven; és a dir, tota la seva colla. Allà on anaven, tenien una claca de, com a mínim, trenta persones, que se sabien totes les cançons i les ballaven.

2.0.7 Concepte: Rock agrícola

Un dels concerts que va moure a més colla va ser el del Bràfim, el dilluns de pasqua del 86. Després de menjar-se la mona van actuar davant d'una ermita contractats per la Unió de Pagesos, perquè tenien una cançó que es deia "Menja avellanes". Arran

d'aquest concert va sortir la primera

entrevista publicada del grup, a plana sencera, al diari *Catalunya Sud*, amb el títol “L’esclat del rock agrícola”. A partir d’aquí, va començar a córrer una etiqueta amb la qual van identificar-se molts anys: el *rock agrícola*.

2.0.8 Primera maqueta

En el moment que van tenir cançons noves i un repertori ben consolidat, van decidir fer una maqueta com calia. Van preguntar preus als millors estudis que hi havia a Tarragona, que eren els Metamorfosi, del Sr Jaume Montcusí. I tot i que era un estudi humil, només van poder reunir diners per a gravar sis cançons.

Anaven a l’estudi cada dia que podien, de deu a dotze de la nit, perquè tots treballaven. El Joan i el Falin estaven a la Faiveley, una empresa de material ferroviari, i en Lluís feia classes d’anglès en una acadèmia i particulars.

El Quimet Curull, el mateix que uns anys abans havia dirigit el grup de Folk en el qual cantava el Joan, també va col·laborar en alguna cançó com “Maria” i “Vine a la festa”. Miguel Alberto (el guitarrista) va tocar les cançons amb més ritme i el Xavier Pié i el Jordi Franqués van posar-hi algun saxo.

Les altres quatre cançons que van afegir a la maqueta, a més de les anomenades anteriorment, van ser: “És qüestió de prioritats”, “Menja avellanes”, “Per unes putes faldilles” i “Suïcidi quotidià”.

Però no en tenien prou. Ells volien que aquesta maqueta fos com un disc, i van afegir vuit cançons més gravades en un concert al garatge de casa. El soroll d’ambient el feien ells mateixos, amb els amics de la colla, que els aplaudien, i cridaven com si realment hi hagués molta gent.

A més cançons com “Això és espectacle”, “Estaria molt bé” o “Nit negra de pluja” hi van afegir al final una versió capella de la “Cançó del noi dels cabells llargs”.

Els tècnics i assistents d’aquell enregistrament en directe foren Miguel Alberto i Carles Fargas. El Carles també va fer la sessió de fotos per a la portada en una piscina buida, a la Pineda de Salou. Naturalment, amb un posat d’estrelles del rock.

Un cop van tenir unes cinc-cents còpies de la maqueta, la Maria, en Joan, el Lluís, l’Annabel i el Falin van passar-se tota la nit escrivint a cada cinta, una per una, “Cara Neta” i “Cara Bruta”. La Cara Neta eren les sis cançons que s’havien gravat a l’estudi. La Cara Bruta eren les vuit gravades en directe. I l’acollida va ser molt bona. Primer de tot, el que feien era demanar als familiars que els compressin la maqueta per

ajudar-los a pagar les despeses de l'estudi; però a la segona setmana els havien de demanar que les tornessin perquè hi havia molta gent que la volia de veritat. Es van exhaurir.

2.0.9 Una aturada d'un any. Evolució ideològica de Lluís Gavalrà

Però resulta que quan tot els començava a anar bé, la Maria va marxar cap a casa de la seva mare, als Estats Units, per qüestions d'estudis, i en Lluís, que n'estava molt enamorat, també va decidir marxar amb ella. Allò va significar aturar Els Pets durant un any. L'últim concert va ser a la Pista d'Estiu, el 21 de juny del 87.

El Lluís havia d'anar a Worcester, una ciutat de vuit-cents mil habitants, la tercera a l'Estat de Massachusetts després de Boston i Springfield. Per a ell era una oportunitat de fer immersió lingüística i una bona inversió per a la carrera.

La nit abans que marxés, van anar a casa del Carles Fargas i es va trobar amb un comiat ben especial. La festa que van fer va acabar a dos quarts de sis del matí. Li va tocar tornar cap a casa, bastant tocadet per la festa, de manera que va anar a agafar l'avió havent dormit només una hora.

A l'arribar a Boston, quatre o cinc hores més tard del que estava previst, l'esperaven les que aleshores eren la seva xicota i la seva sogra.

No sabia ben bé per quant temps hi anava. Tenia unes cent vint mil pessetes estalviades i estava disposat a trobar una feina per a poder estar-s'hi durant un any, el temps que li faltava a la seva novia per acabar la carrera. Era una decisió que estava presa des de feia temps i, per tant, assumida per la banda.

Mentrestant, a Joan Reig el va trucar un trompetista, el Xavi Torné, per si volia tocar la bateria en una orquestra de festa major que es deia Parsimònia, i va dir-li que sí. Era un grup de Tarragona molt jove, divertit i amb un repertori per a tot tipus de públic. L'Annabel també hi va arribar a cantar.

El Lluís al cap de poc temps d'estar als Estats Units, va viure una experiència personal que el va enriquir molt: va treballar de forner. Treballava de nou de la nit a quatre de la matinada.

Al matí anava a la universitat, on estudiava amb al seva companya. Com que no tenia massa diners, la Maria va convèncer a alguns professors perquè deixessin anar al Lluís a fer d'oient. Va arribar a anar a classes d'assaig hispanoamericà, llengua francesa i alemanya. Al matí, doncs, es passava cinc hores entre estudiants que tenien un nivell

econòmic alt, i a la nit sis hores amb immigrants il·legals, polonesos, equatorians, salvadorencs i dominicans, que eren els que treballaven al forn amb ell.

El Lluís, en haver estat un any sense el seu país i sense la seva cultura, va adonar-se de com era d'important en la seva vida. Va estar un any explicant a cada persona que coneixia que venia d'una part d'Espanya que no parlava espanyol i que tenia una cultura pròpia. El viatge li va servir per prendre una actitud militant. Hi té molt a veure la manca d'arrel dels nord- americans el van fer conscient del seu arrelament i el va fer pensar sobre allò que a molta gent li agrada de dir: "Jo sóc ciutadà del món". Ell també jo era, de ciutadà del món, ja que havia viatjat i coneixia moltes cultures. Però com més havia viatjat més clar tenia que la manera més honesta de ser ciutadà del món era –i és- reflectint les pròpies arrels, no rebutjant-les i sempre sense deixar de banda el bagatge que li havien deixat els seus pares i els avis: la cultura catalana. Una cultura que no és ni pitjor ni millor que una altra, però que era la seva, la pròpia. Una cultura que viu en una situació anormal, de precarietat, però que s'ha de portar amb orgull.

Tota aquesta experiència fascinant va durar gairebé un any. Durant aquell temps, en Lluís i els seus companys s'escrivien moltes cartes. A través seu va saber que els tres Pets havien descobert a la vegada, per vies diferents, la música de Van Morrison.

Allà als EEUU, en Lluís anava fent cançons. S'havia emportat una guitarra acústica del Joan, amb unes cordes tan rovellades que no es podien treure ni canviar, no es podien ni desafinar. I a hores mortes de tardes i caps de setmana va compondre les cançons del primer disc. A mesura que passava el temps, es feia més difícil no pensar en el retorn d'Els Pets. En els últims tres mesos, somiava dia sí dia no que tornava a casa; però cada cop que ho somiava ho feia d'una manera diferent.

Finalment va tornar el juny del 88. El dia que va arribar li van arribar li van muntar una festa al Flores Tropicana, un xiringuito de la platja de L'Arrabassada. El Falin, el Joan i el guitarrista de la Parsimònia, Ramon Vidal, havien assajat un mes abans al casino quatre o cinc cançons de la maqueta. A la festa van tocar l'orquestra i, entremig, van fer pujar el Lluís a l'escenari.

I aleshores va ser quan ho van tenir clar: fins al viatge als Estats Units, Els Pets havien estat una broma de cap se setmana molt divertida; però a partir d'aquest retorn començaven a ser un grup de veritat.

2.1 Obra

2.1.1 Concerts després de l'aventura americana del líder

El 22 de juliol de 1988 es va sentir per primer cop a Tarragona una frase històrica:

- Som Els Pets de Constantí i visca la mare que ens va parir!

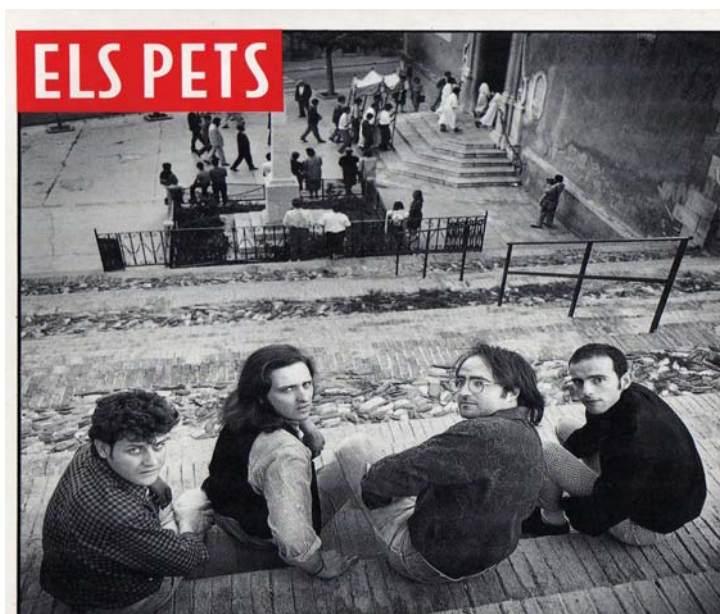
Amb aquest crit de guerra començava el primer concert d'Els Pets després de l'aventura americana. Era un altre cop al Flores Tropicana, de Tarragona, però aquesta vegada es van presentar transformats en una superbanda.

2.1.2 Incorporació de Ramon Vidal, Vents de Baiona i Llufes

Havien incorporat quasi tota la orquestra Parsimònia com a col·laboradors seus: Ramon Vidal a la guitarra, Jaume Abelló i Quim Burjalès al saxo i Xavi Torné a la trompeta. La secció de vent anava canviant de nom: "Els Vents de Baiona, "que entren pel cul i surten per la xona"; i "Els vents d'Istambul, "que entren per la xona i surten pel cul". Tot un recital d'humor tarragoní pur i dur, és a dir, escatalològic. Posteriorment, es van quedar amb el nom definitiu de "Vents de Baiona".

Per primera vegada van tocar "Vespre", possiblement la primera cançó que després de fer-la en Lluís va pensar que tenia una mica de cara i ulls.

A partir d'aquell concert la història d'Els Pets va tenir més color.

2.1.3 Bolos inicials

Van començar a buscar *bolos* per totes les festes majors de els comarques tarragonines; i van pujar el *cachet* de 75.000 a 125.000 pessetes. Amb aquests diners s'incloïen les despeses del tècnic de so, que era el Jaume Montcusí, i el de llums, que era un personatge molt popular a Tarragona, el Manso. Al principi la gent els contractava perquè els deia gràcia el nom del grup. Però a mesura que el públic va veure la banda, el ganxo més fort van ser ells mateixos i tot l'espectacle que duïen a sobre.

2.1.4 Un grup de veritat

Quan unien Pets i Parsimònia era quan perdien l'etiqueta més punkie per adoptar el caràcter d'orquestra rockera. Les Llufes feien el seu propi espectacle dins el grup, vestides amb un modelet a conjunt; el Vents de Baiona anaven mudats amb barret negre, camisa i corbata, i Els Pets portaven un altre uniforme. Potser hi havia menys rock però hi havia més espectacle.

Des del primer concert, es disfressaven per pujar a l'escenari. Eren molt *glamurosos*: camises de volants, pantalons de cuir, sabatetes de punta... tenien un culte a la imatge. De tots els grups que hi havia en aquella època que cantaven en català, ells eren els qui tenien la imatge més pensada.

La seva filosofia era unir l'esperit lúdic de l'orquestra de festa major amb l'aspecte creatiu d'un grup que toca les seves cançons. Volien que cada concert fons una festa i que la gent sués la samarreta tant com ells.

Una altra cosa que els diferenciava dels altres grups era la xerrameca que oferia el Lluís dalt de l'escenari. Allà, es transformava. El Lluís era –i és- un home amb fusta de líder, amb ganes de menjar-se el món, però quan baixava era tímid, fràgil i despistat. Per a ell, el grup significava una sortida total del que era la seva nebulosa en la vida normal. El Joan, en canvi, era més uniforme. Tot i que també gaudia dels seus moments de glòria dalt de l'escenari, com quan cantava “Terrabilly”, amb una proclama per la llibertat dels presos polítics i les Olimpíades. Aleshores estava a l'MDT – Moviment de Defensa de la Terra- i molt introduït en l'independentisme. També va militar, i encara hi milita ara, en Unió de Pagesos. Fins i tot, en els primeríssims concerts penjava la bandera independentista al darrere.

Cada concert era una festa, perquè Els Pets no eren un trio ni un quartet: eren cinquanta persones que feien unes calçotades molt divertides, que ballaven durant el concert, que se n'anaven junts en acabar, i que es reunien cada setmana al mateix bar: el Tucán. Allò va ser irrefutable. Els Pets eren més que un grup.

2.1.5 Traspasant fronteres tarragonines. La segona maqueta

El primer concert que van fer fora de Tarragona i que va ser un gran esdeveniment: va ser al Pla del Penedès, l'any 88. Els van contractar un dels socis del pub Els Polvets i hi van anar en pla excursió, amb més de cinquanta persones de Tarragona. Va ser el primer *bolo* que van cobrar: unes 30.000 pessetes.

Van ser els que van tocar primer i van fer un concert pletòric, molt divertit, i tota la colla que portaven no va parar de ballar a primera fila.

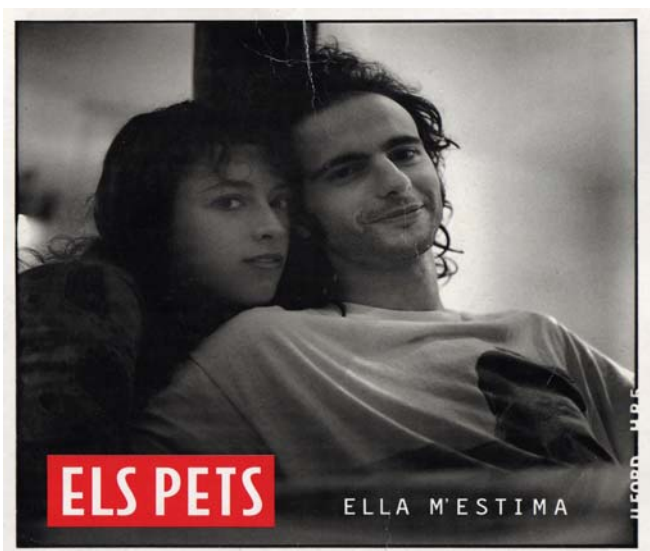
Després d'haver rodat per diversos llocs com Valls, Sant Pere de Ribes i Torreforta, van decidir enregistrar la segona maqueta, també als estudis Metamorfosi de Jaume Montcusí, amb la nova formació. Van demanar un pressupost i estaven disposats a repetir el mateix sistema d'editar-la en cinta de *cassette*, fent la portada ells mateixos i venent-la de mà en mà. Tenien a punt dotze cançons: “Terrabilly”, del Joan, i les onze restants del Lluís que duia fetes dels Estats Units. I just quan estaven preparant la gravació, va ser quan els tres pets van decidir incorporar a Ramon Vidal com a un membre més del grup.

I un mes després de l'entrada del Ramon, a la primavera del 89, van començar a gravar la maqueta. I amb els mateixos horaris que en l'anterior: des de les deu de la nit fins que el tècnic s'adormia. El que els estava sortint era una autèntica macedònia. Una cosa és tenir una amplitud de mires i l'altra és no tenir cap estil concret. "Qui s'ha llufat?" era un rock clàssic, "No n'hi ha prou amb ser català" un *ska*, "Estàs perdut" era un *blues*, "Jo anava per milionari" era un *reggae* amb tornada *punky*, "Tu de què vas?" era *soul*. Cada cançó era un exemple de la música que els agradava però no hi havia cap tipus d'unitat. També hi havia un *hit* "Profilàctic", un rock and roll. I en Joan va fer un *rockabilly*: "Terrabilly".

Les lletres d'en Lluís parlaven d'històries imaginàries, relats curts on feia retrats de gent coneguda mig dissimulada, o d'ell mateix fins i tot, en tercera persona. "Estàs perdut" és la història de l'adolescent que el dia que menys s'ho espera la nòvia li diu, al *pub*, que s'ha quedat embarassada.

També hi havia lletres intranscendents i provocatives com "Qui s'ha llufat?" i d'altres molt compromeses com "Tu de què vas?", "No n'hi ha prou amb ser català" i "Terrabilly". Aquestes tres cançons tenien una lletra militant políticament parlant i van fer que es donés una imatge equivocada de la seva manera de fer. Hi havia gent que es pensava que l'únic que feien eren cançons combatives catalanistes i independentistes. Però hi havia molt més que tot això. Per exemple, l'autoretrat que es fa el Lluís dels seus defectes a "Ella m'estima".

*"Ella m'estima tot i que no en tinc ni cinc
i que no sàpiga cuinar o conduir
sap que quan em llevo tinc molta mala llet,
que ho perdo tot, massa sovint, el que no és meu.
Sap que sóc molt dropo quan m'he d'aixecar
i que tot ho deixo pel dia de demà
sap que mai escolto el que ella m'ha dit
i si té son, quan som al llit jo vull llegir.
Però ella m'estima..."*

L'última cançó que van gravar era un cosa una mica estranya en aquell conjunt tan festiu, tan reivindicatiu i amb tant de ritme: “Vespre”. Una cançó intimista, lenta, que va compondre el Lluís un vespre, quan era a Amèrica i s’enyorava molt de casa. Una d’aquelles cançons que miraculosament surten en cinc minuts i que acostumen a ser les més rodones. La lletra també la va fer en mitja hora. És com molt universal, parla d’aquella hora que et sents com enyorat:

*“Cap al vespre és quan estàs com a cansat
i no saps el que fer i et quedes fixat
i et trobes molt sol i el soroll s’esvaeix
i mires al carrer i no hi ha gaire gent.”*

3. LA DISCOGRAFIA MARCA UNES ETAPES

3.0 Primer disc d’Els Pets (1989)

Un dia el Joan va trobar un anunci que buscava un grup de rock radical català. Només arribar a l’assaig ho va comentar. Clar, ells no eren

radicals però com que tenien lletres de temàtica social i nacional van pensar que igual encaixarien. És veu que al darrere hi havia una entitat, Xarxa Cultural. Els va contestar l'Albert Reguant, un personatge del món de la música que anava buscant nous valors entre els grups catalans. Els va dir que els recomanaria a una discogràfica que es deia Blau – que després seria Discmedi -. I al final van acabar parlant amb l'Àlex Eslava, el cap de la discogràfica. La trobada amb l'Àlex va ser a casa seva, acabat d'operar d'una fístula. És de suposar que en aquell moment li devia fer molta gràcia que vinguessin a veure'l un grup que es deien Els Pets.

El grup estava molt il·lusionat. La discogràfica només tenia pressupost per treure un grup de rock, però van tenir la mala sort que se'ls havia avançat per uns dies un grup de Castellà del Vallès que es deia Bars. Si Els Pets volien publicar un disc, havien de pagar l'edició. A més a més de la gravació que ja havien pagat. Van demanar pressupost i els van dir que els costava un milió de les antigues pessetes, que l'any 88 eren diners. Van haver de demanar un crèdit a Caixa Tarragona, avalats pels seus pares. Al final van anar recuperant els diners a base dels concerts que van sortir després, però els va costar ben bé un any.

Un cop van saber que farien un disc, van córrer a polir la maqueta perquè tingués una mica més de cara i ulls.

“Vespre” va acabar sent la cançó més estimada. Va ser també el primer senyal del que acabarien essent Els Pets musicalment parlant. El primer senyal que també eren capaços de fer cançons que parlessin de coses que tocaven els sentiments, amb una lletra i una melodia de la qual estaven plenament orgullosos.

L'últim dia de gravació, com a final de festa, van reunir tots els amics perquè fessin una mica de claca a “Tu de què vas?”. Volien reproduir un efecte semblant al que aconseguien en directe, quan al mig de la cançó feien pujar als amics i coneguts a l'escenari.

Un dels records més tendres d'aquella gravació és que el Falin començava a festejar seriosament amb la que ara és la seva dona i mare dels seus fills.

També venen al cap altres records com la sessió de fotos del 21 de maig de 1989. Aquell dia van tenir una discussió molt forta perquè el Joan tenia claríssim que volia retratar un tractor, una guitarra i un gos. Ella mateix preparava la foto. El fotògraf, Carles Fargas, no la volia fer; no acabava de veure bé aquella fotografia i no volia que el Joan es posés en la seva feina. La baralla va arribar fins a l'hora de dinar i a partir d'aquell dia la seva frase va ser:

- “Aquesta foto la pago jo, dispara! “ (Joan dixit)

La portada que va quedar pel primer disc, en principi, havia de ser la contraportada. Era la foto d'un local que està al costat de casa dels pares del Joan; ple de tractors antics, aixades i tornacons a la teulada. Representava aquest tarannà agrícola que volien reivindicar. I aquell garatge reflectia molt bé l'esperit del rock agrícola.

En Carles Fargas després de fer les fotos, se'n va anar a Barcelona a casa de l'Albert i el Jordi Romero, que eren grafistes professionals. Els Romero estaven dissenyant uns cartells per al Teatre Romea i els va demanar unes tipografies per escriure en el disc. Es va posar a retallar i a pintar fins que va sortir el logotip d'Els Pets: unes lletres blanques sobre una pastilla vermella. Un logotip que va quedar per sempre.

Al disc hi van afegir un full interior amb una versió polida del famós dibuix del Joan d'un pet sortint del cul i que es convertí en el seu autògraf. El disc el van dedicar a la Carmina i la Sílvia. Quan anaven a un concert que van fer Els Pets a l'Argilaga, la Carmina i la Sílvia, dues de les seguidores més fidels i amigues d'infància de l'Annabel, es van saltar un stop anant en moto i se les va endur un cotxe. La Sílvia va morir i la Carmina, que era germana del seu mànager, el Jordi Ferré, va quedar paral·lítica. Va ser un cop molt baix per a tots.

Finalment, al juny del 89 va sortir el disc. El dia que van anar a buscar-lo, es van emocionar. A tothom que trobaven li ensenyaven el disc. El buscaven a les botigues a veure si la gent el comprava. Havien complert un somni. El somni.

3.0.1 Exemplars venuts

Es pensaven que exhaurir els 1500 exemplars de la primera tirada del disc en tres setmanes seria raó suficient per començar a sonar per totes les ràdios de Catalunya. Però la sorpresa va ser que no: no estava ben vist que tinguessin un nom malsonant com Els Pets. A més, el seu primer single, “No n'hi ha prou amb ser català”, tenia una lletra molt crítica contra el cofoisme català, amb noms propis:

*Quin muermo, quin rotllo
quina merda de sis milions.
No es mouen, no es mullen
no els molestis, no siguis plom.*

*Mentre tinguin la botigueta
i un bon xec a final de mes
els és igual que mani Fraga, Pujolet o el rei.*

De tal manera que només les emissores municipals punxaven el single. A radio Quatre de Palma de Mallorca van arribar al número u. Però a Catalunya Ràdio, en canvi, els va costar molt de temps de sortir-hi.

El programa *Catacrack*, especialitzat en rock en català, no els va punxar fins al cap de vuit mesos, gràcies a “Profilàctic”.

3.0.2 Primeres aparicions en els mitjans

La primera vegada que van sortir a la televisió va ser tot un esdeveniment. Va ser a un programa que es deia Plàstic, de TV2, que presentaven el Tinet Rovira i el David Bages. Hi havia tan poc espai al plató que només hi cabien la meitat de Lluís i Vents de Baiona.

Van fer un playback en què les guitarres eren aixades, els micròfons eren pebrots, hi havia cols pertot arreu, va ser tot molt surrealista.

Però l’aparició més comentada va ser a *La vida en un xip*, de TV3, un programa amb grans audiències. Dirigit i presentat per Joaquim Maria Puyal, el programa parlava de tenir èxit o no. En Lluís va anar-hi com a cantant d’Els Pets, i només dir el nom del grup la gent va començar a riure. I el senyor Puyal li va preguntar:

- Per què creu que riuen, senyor Gavalrà, quan senten la paraula Pets?
- Serà que no se’n tiren -va respondre en Lluís Gavalrà.

Aquesta intervenció a *La vida en un xip* va ser molt important per a Els Pets, i sobretot per al Lluís, que l’endemà d’aquell dia el començaven a parar pel carrer.

Quan en Lluís sortia a la televisió el Joan i el Falin se li’n reien. Sempre es posava molt nerviós, li agafava com una espècie d’atac d’ansietat abans de sortir.

L’entrada en els mitjans de comunicació va ser complicada i fins i tot conflictiva. L’escatologia, l’humor i les lletres combatives van tapar tota la resta de possibilitats que hi havia en el seu repertori. (Lluís dixit:)

“ Teníem clar que la millor manera de fer-nos conèixer era fent soroll. I que la millor manera de fer soroll era provocant, i que en aquest país fàcilment es provoca perquè és un país carrincló, conservador, on sobra el seny i manca la rauxa.”

3.0.3 Primer concert (Sala Zeleste de Barcelona)

Quan al final van presentar el disc a Barcelona – el 29 de novembre del 89, a la sala 2 de Zeleste. Tenien clar que era una oportunitat única de donar-se a conèixer a tot el país i l'únic diari que es va dignar a fer-los una entrevista va ser *El Periódico*, que en va fer una contraportada a tota pàgina titulada “Estamos orgullosos de ser de pueblo.”

El que havien fet llavors pels pobles de les comarques del Camp de Tarragona es traslladava a Barcelona, amb el morbo extra que això suposava.

3.0.4 Dures crítiques a la premsa

Els crítics, una mica picats per la provocació del Lluís, es van passar molt i van ser molt durs en les seves crítiques en contra del grup. Alguns comentaris van ser:

“ Fue un espectáculo grotesco” (Carlos Núñez, d'*El Periódico*)

“Bordaron una cancioncita, perfectamente desafinada, digna de ser interpretada a la luz de la lumbre en una excursión a Núria” (Carlos Núñez, d'*El Periódico*)

“Pudor d'envelat de festa major” (Josep Maria Hernández Ripoll, a l'*Avui*)

Aquelles crítiques eren despietades. Segurament el que deien era veritat, però el problema era com ho deien. Es notava que anaven amb la idea prefixada de perjudicar-los.

Després d'aquell concert a Zeleste, el grup va quedar fet pols. Va ser com una lliçó accelerada que no és el mateix tocar en un pavelló d'un poble, amb un públic que t'estima i et perdona tot, que tocar a la capital davant de la crítica especialitzada.

3.0.5 Els primers videoclips

Després d'aquell concert van augmentar les hores d'assaig i la freqüència. A més a més, poc després, van gravar un videoclip amb els pocs diners que tenien; va ser el clip de “Qui s'ha llufat?”. Van anar al magatzem d'uns veïns del Joan, a Constantí.

A causa del volum de contractació van fitxar per una empresa que els va recomanar la discogràfica Discmedi, Management i Disseny d'Espectacles. El Jordi Ferré, que fins llavors havia estat el seu mànager, no donava l'abast i va mantenir la seva feina per les comarques de Tarragona. Mentre que per la resta del Principat se'n va encarregar aquesta nova empresa.

Molts grups de joves organitzaven pel seu compte concerts d'Els Pets i feien beneficis, perquè portaven una mitjana de 2000 persones. Va córrer la veu que les actuacions d'Els Pets eren un èxit assegurat de públic i més endavant s'hi van sumar els ajuntaments i els representants artístics, que primer havien desconfiat d'incloure'ls a les festes majors. I el creixement d'Els Pets va ser espectacular. Realment, en un any van remoure el panorama musical del país.

3.0.6 Concerts anecdòtics

Els concerts començaven a la furgoneta del Lluís d'Andorra. Ell era i encara és el seu pare espiritual. A part de conduir-los, sempre s'ha preocupat que no els falti el sopar, un lloc per dormir si convé, els repertoris a sobre l'escenari... Durant tot el concert vigila que no els falti ni aigua ni cervesa, que els fans no es colin al camerino, i fa el possible perquè puguin marxar dels concerts sense que ningú els atabali.

Un dels concerts més anecdòtics va ser a Torelló, el 16 de març del 90, on van actuar contractats per unes monges de clausura, les monges dels Sagrats Cors, com un dels plats forts del cinquantè aniversari de la fundació. Els Pets van demanar que algú aclarís a les monges que les seves cançons tenien un alt contingut d'incorrecció. I sí, els van dir que ja n'estaven al corrent d'això i que no els importava en absolut. Fins i tot, ells encara recorden com el Lluís va dedicar la cançó "Profilàctic" a les monges amb tot el seu *carinyo* i satisfacció.

Una altre situació bastant surrealista que van viure va ser un dia que tocaven a La Canonja: el Lluís va començar a demanar gent i més gent a l'escenari, com feia sempre a "Tu, de què vas?" i en va pujar tanta que el Joan va deixar de tocar la bateria perquè no es veien ni se sentien els uns als altres. El Lluís d'Andorra cridava "fora!" i no donava l'abast a treure la gent.

El 21 d'agost a Prada de Conflent, es va viure un moment que ha passat a la història d'Els Pets. Després d'una dutxa el Joan es va abaixar els pantalons. I el Carles

Fargas, que sempre porta la càmera al damunt per captar l'anècdota, va fer-li la foto que, més endavant, es faria famosa com a pòster del disc *Calla i balla!*

L'any 90 va ser una autèntica bogeria. Van treballar estiu, hivern i tot el que va fer falta. Passaven els dies amb tota la colla, els amics i les dones anant per Catalunya: Ripoll, Olot, Artés, Figueres, Pineda de Mar, Reus, la Seu d'Urgell, Ulldecona... La temporada va acabar el 31 d'octubre a Vinyols i els Arcs. Si el 89 van fer tretze concerts, l'any 90 van arribar a més de seixanta. Van poder tornar el crèdit en un any i del primer disc van arribar a les 16.000 còpies venudes. Eren exactament unes 15.000 més de les que es pensaven en un principi. I just abans de començar a pensar en el segon disc, el Lluís i la Maria (que era llufa juntament amb l'Annabel) van trencar la seva relació.

3.1 Segon disc: *Calla i Balla* (1991)

3.1.1 Marc Grau com a productor

De cara al segon disc, l'actitud per part de la discogràfica va ser absolutament diferent. Sorpresos i entusiasmats per la rebuda que havien tingut amb el primer, amb el següent tot van ser facilitats. Per començar, els van assignar un productor. No sabien ni per a què servia. És a dir, sabien que existien els productors perquè ho havien llegit en els crèdits dels discos que compraven, però no sabien quina era la seva feina.

Sabien que el Marc Grau, guitarrista de El Último de la Fila, era el productor de Sopa de Cabra, així que van pensar: “ Nosaltres agafarem l'altre guitarrista d'El Último, el Quimi Portet”. Però els van dir que el Quimi no feia de productor. I a cada persona que li preguntaven què tal el Marc Grau els en deia meravelles. Van comprovar que era un home amb prestigi.

L'Àlex va concertar una entrevista per veure si hi havia bon *feeling* entre el Marc i el grup, sense cap compromís, i un dia se'l va emportar a Constantí.

L'Àlex Eslava havia dit al Marc que tenia un grup de “rock agrícola” que estava molt bé. Era l'any en què una de les seves produccions, “La roda” dels Sopa de Cabra, estava venent molts milers de còpies, l'any en què havia acabat una gira amb El Último de la Fila molt potent que havia culminat amb Sopa de Cabra i Tina Turner a l'Estadi Olímpic de Montjuïc. En fi, que estava veient que el seu treball com a productor estava agafant color i un cap de setmana, en el pont de Tots Sants, va anar a parlar amb ells per decidir si els volia produir o no.

Van quedar per sopar. Van sopar pa amb tomàquet i vi amb gasosa, i van connectar molt. Van parlar de música, de política, de tot una mica i amb molta franquesa. Hi havia una connexió estranya però molt intensa sobretot perquè va entrar en el seu sentit de l'humor, imprescindible per conviure amb Els Pets. Amb un sol sopar ja es van fer amics. En acabar de sopar, el van portar cap a Constantí i, de camí, el cotxe d'en Joan, un Fiat Panda Sisley de color blau que feia poc que s'havia comprat, es va quedar sense gasolina. El Joan estava mort de vergonya, el Lluís l'esbroncava i el Marc devia pensar “on m'he fotut?”. Estaven a un quilòmetre i mig del poble. Sort van tenir que es va creuar un amic de la colla que va anar a buscar-los una llauna de gasolina per arribar fins a Constantí.

Per a ells, començar a treballar amb el Marc va ser una experiència sorprenent i didàctica. Primer feien la preproducció. Els feia tocar les cançons per separat: primer només baix i bateria, després la guitarra, ara la veu, després escoltava si el bombo i el baix anaven junts, ara l'afinació, que la guitarra no aixafés la veu... era tot un món que ells mai s'havien plantejat a l'hora de d'arreglar una cançó. Era molt intel·ligent, els feia canviar les cançons sense dir-los mai què havien de fer.

Quan van tenir tot a punt les noves cançons van entrar a gravar als estudis Aurha, a Esplugues de Llobregat, el dia de Sant Esteve del 1990. Els Aurha també van significar un canvi molt gran. Tenien més mitjans que a Tarragona i un gran enginyer de so, el Maurizio Tonelli.

Quan Els Pets van anar als estudis, el Marc i el Mauri portaven ja uns anys treballant plegats. Com que s'avenien molt, per trencar la tensió que suposava gravar per a un grup novell, es dedicaven a fer bromes. Els Pets, a diferència dels grups de Girona, tenien un gran sentit de l'humor. Per això el Marc s'ho passava tan bé amb ells.

El Marc deia que li agradaven Els Pets perquè eren graciosos, irreverents, naturals, bona gent i sentimentals. Se sorprenia per la cultura musical britànica que tenia el Lluís i li encantaven les expressions de pagès del Joan. El feien riure molt.

La veritat és que els en va fer moltes, de novatades. Quan havien de gravar el final de “Tarragona m’esborrona”, que s’acabava amb un fos – és a dir, reduint el volum-, els van dir que el botó per fer-ho no funcionava, i que havien d’anar tocant cada vegada més fluix perquè quedés un final natural. A les Llufes els deien que s’havien d’anar ajupint al final de la cançó perquè la seva veu quedés millor. El Mauri encara ara es pixa de riure veient el Joan intentar tocar la bateria més fluix. Clar, és impossible!

Qualsevol cosa que deia el Marc anava a missa. Ells eren quatre novells que amb prou feina sabien dominar els instruments i ell tenia un gran prestigi. Ell era l’únic al qual feien cas tots quatre. I com a bon productor, va ser vehicular, fer d’equilibri i d’esponja entre totes les opinions del grup.

El Marc els va ensenyar a encaminar la seva carrera cap allà on volien. Una de les moltes coses que amb ell van aprendre va ser que les cançons, com més senzilles, més maques. Proposava unes bases amb quatre notes que eren suficients perquè la cançó caminés. Després vestia la cançó amb detallets, però la base era senzilla. Poques notes i posades a gust, sense virtuosismes. Com el solo de “S’ha acabat”.

3.1.2 Cançons del disc

“S’ha acabat” és una de les grans cançons d’Els Pets. Un cop feta, el Lluís va ser conscient que dins del seu grup hi havia un compositor de primera magnitud. Intuïa que el Joan podia fer bones cançons i amb “S’ha acabat” va quedar bocabadat. És una lletra admirable: explica una història d’amor homosexual amb una delicadesa tal que pots fer-la extensiva a qualsevol tipus d’història d’amor.

El Lluís té aquesta virtut de retratar coses quotidianes, com un espectador. En Joan, en canvi, es despulla a les cançons, explica coses que li han tocat molt de prop. I “S’ha acabat” és una història d’amor que va viure de prop fa molts anys, una mica disfressada per no ferir sensibilitats i que ningú s’hi pugui identificar. Hi ha una paraula clau que dona a entendre que es tractava d’una història homosexual:

“ I *ell* amb ella se’n va anar”.

No era fàcil descobrir una història d'homosexualitat quan véns d'un poble petit com Constantí. A la cançó també hi ha un vers que reflecteix quina és la reacció de la família davant de la possibilitat que el fill tingui una relació homosexual:

*La mare mai va creure que només fóssim amics,
ella ens protegia de la llengua dels veïns.*

Una de les coses de les quals està més orgullós en Joan de “S’ha acabat” és que el Marc la va triar per fer la seva única col·laboració en el disc com a músic. Va fer un solo preciós.

Una altra canó especial és “Està plovent”. És l’única cançó que el Lluís ha compost amb una persona al davant: era la seva mare, un vespre de tardor. Va agafar la guitarra i en tres quarts d’hora va acabar traient “Està plovent”, i tal qual va treure-la, li va cantar a la mare. I des de llavors sempre que la toca li ve al cap el record d’aquell moment. El compromís social el van centrar en “Constantí, molta merda i poc vi”, un al·legat en contra de la degradació que havia patit el seu poble amb les petroquímiques, i “No sóc un forat”. En aquesta cançó el personatge que explica la història és femení i feminista. La lletra trenca amb els tòpics del rock masclista. I van trobar molt divertit que la cançó més femenina del disc la cantés el Joan, que té la veu més masculina de la història del rock català. L’última cançó del disc la van recuperar de la primera maqueta: “Vine a la festa”.

3.1.3 Una nova llufa: Núria Llaràs

En aquell disc la secció de vent la van posar els músics de la Vella Dixieland, una gran banda de jazz catalana que treballava amb la mateixa oficina de management que Els Pets. El Xavier Pié va fer el saxo de “Com més et coneixo més m’agrada el teu gos” i “Dins de cada cotxe hi ha un animal”. També van col·laborar el violinista Xavi Macaya a “Mosquits a l’aixeta”, i la Montse Llaràs va posar unes veus. Era la cantant dels Bars i la germana de la nova llufa: la Núria Llaràs.

Per trobar nova Llufa, Els Pets van decidir posar un anunci per paraules al diari, però sense especificar enlloc que es tractava d’ells. Demanaven una noia que sabés cantar, ballar i que tingués uns gustos musicals concrets.

Abans d'escollir a algú, l'Annabel Gavaldà havia de donar-hi el vist i plau. No ho pot ser qualsevol, una Llufa. Les dues Llufes han de tenir molta afinitat. Per sort, la Núria va arribar a ser molt amiga seva. La Núria ja va cantar tots els cors que tocaven dins el "Calla i balla!". En aquest disc, la tasca del Ramon Vidal va ser molt important, perquè al cap i a la fi era el més músic de tots i a l'estudi la seva feina era impecable. Precisament el Ramon va tenir bona part de culpa del gran *hit* d'aquell àlbum: "Tarragona m'esborrona". Ell va canviar els acords de la tornada de "Tarragona m'esborrona", va escriure les dues estrofes sobre la idea bàsica que tenia el Lluís i els va donar la volta. El que no li va agradar gens va ser afegir un rap al final de la cançó. Va ser el Lluís qui ho va proposar; volia una cançó amb un rap final que cités llocs, noms i coses emblemàtiques de Tarragona i Constantí. Aquella va ser una de les primeres discussions fortes que van tenir amb el Ramon. Ell odiava el rap i el mer concepte que fessin un rap al final de la cançó. I el van fer malgrat la seva opinió. Al Falin tampoc li agradava la idea d'un rap, perquè no hi estaven acostumats. Tenia por que es trenqués una cançó que podia ser un símbol. Li va costar una mica acceptar-ho, però després es va treure el barret perquè va quedar molt bé, i a sobre va triomfar. El rap de "Tarragona m'esborrona" el van cantar a mitges entre el Joan i el Lluís, amb una petita intervenció de les Llufes.

3.1.4 Quin títol? Portada del disc.

Quan el van gravar, el Marc els va enredar un cop més. Els enregistrava i ells creien que només era un assaig. El Joan i el Lluís estaven divertidíssims, i en Marc va riure molt amb la seva magnífica interpretació. Després, els va dir que ho havia enregistrat tot. Ho van escoltar i, per unanimitat, van decidir que la presa era molt bona, i el disc va quedar exactament així.

La gravació es va acabar la nit de Sant Sebastià, el gener del 1991. Els faltava el Títol del disc. L'anterior havia estat escollit per consens – *Els Pets* –, però aquest va ser cosa de Joan. Durant tot l'any 90 se'ls havia criticat molt la seva qualitat tècnica i el seu compromís ideològic. Es teoritzava massa: ells el que volien era fer música i passar-s'ho bé. El seu missatge era: "Diverteix-te i prou!". És a dir: "Calla i balla!".

El problema va ser la portada. No veien res clar del que els hi proposaven els grafistes, no ho acabaven de veure bé. Fins que l'última nit, un dels grafistes, va agafar el boli i es va posar a escriure "calla i balla" repetidament, per tota la portada, amb una tipografia infantil. Com si fos un càstig del col·legi.

La carpeta de dins es va omplir amb fotos de concert del Carles Fargas, que ja feia uns quants anys que seguia Els Pets en directe.

El primer single va ser “Tarragona, m’esborrona”. La cançó es va convertir en un fenomen social i tothom la cantava pel carrer. L’expressió “Tarragona m’esborrona” es va fer popular i van passar de ser un conjunt del Camp de Tarragona i per al Camp de Tarragona, a tocar arreu dels Països Catalans.

Per cert, que l’expressió “Tarragona m’esborrona” no és seva. La van llegir en una revista postmoderna que sortia a Tarragona, el Tzara. Era el títol d’un article de l’escriptora i professora de Filologia Catalana de la Universitat Rovira i Virgili, Montserrat Palau, en què a partir de l’eslògan de la *movida* madrilenya, “*Madrid me mata*”, s’inventava el seu paral·lel: “Tarragona m’esborrona”. Els Pets encara ho van rematar: “Constantí em fa patir”.

3.1.5 Augmenta el nombre d’actuacions i de públic

L’any 1991 va ser una bogeria quant a actuacions. Va ser l’any que han tocat més, uns vuitanta concerts. Pertot arreu. La presentació es va fer el 20 d’abril als Camps Elisis, de Lleida, i el 23 d’abril a la sala Zeleste de Barcelona, però aquest cop no a la sala 2, sinó a la sala gran. On cabien gairebé tres mil persones.

L’endemà de Zeleste van gravar el vídeo de “S’ha acabat”. Va ser en blanc i negre, només es veuen Els Pets tocant la cançó. Era molt senzill però impactant, amb unes ombres molt expressionistes.

Després va caure un ajut de tres milions de pessetes per fer un videoclip i van triar “Tarragona m’esborrona”, amb el mateix productor. Van voler fer un clip amb argument: la història d’un nano que anava amb moto a un concerts d’Els Pets i pel camí li anaven passant coses. Es van gastar una burrada de diners per fer un concert en directe a la Pista d’Estiu de Constantí, amb una unitat mòbil, van omplir la Pista i Els Pets van estar quatre hores repetint la mateixa cançó. El públic n’estava fart. Es va acabar a la matinada i després de tota aquella feinada, no es va poder quasi res del que s’havia gravat. A partir de llavors, Els Pets van encarregar els videoclips a una empresa especialitzada de Barcelona.

Amb el “Calla i balla!” van sortir a tot arreu. Per primer cop van tenir baralles entre ràdios per fer sonar Els Pets. Van donar l’exclusiva de l’estrena al programa

Catacrac de Catalunya Ràdio i els 40 Principals, que en aquells moments eren els qui dominaven les ones radiofòniques.

Les claus del primer èxit d'Els Pets van ser el sentit de l'humor, un so completament diferent, unes lletres relativament imaginatives i el carisma del Lluís a sobre l'escenari. Aquest missatge net, clar, sense segones lectures, de gent que només volia passar-s'ho bé va arribar molt directament a la gent.

3.1.6 Gira

Per a la gira de *Calla i balla!* van retocar els Vents de Baiona. Amb la popularitat i la fama que havien agafat, van optar per reforçar-se amb músics més veterans i més professionals. Per a la gira van comptar amb un nou trompetista, l'Enric Roca; i van recuperar al saxo un vell col·laborador de la banda, el Xavier Pié.

Els concerts començaven amb la presentació en plan *speaker* americà que feia el Lluís d'Andorra. Li posaven una *pajarita* i una americana, i sortia a anunciar-los:

-Bona nit, Baix Camp (o la comarca que fos). Des de Constantí i per a tots vosaltres, Els Pets!

I un altre personatge que va adquirir un paper important a l'entorn del grup va ser el Pele, que es va dedicar a vendre el *merchandising*. Es feia un fart de vendre samarretes! Probablement, Els Pets és el grup, no només català, sinó estatal, que més samarretes han venut al llarg de la història. Van dissenyar *merchandising* de tota mena: enganxines, pins, gorres, encenedors i uns divertits clauers amb un profilàctic a dins. I els Romero van muntar la Petsxop, una botigueta molt atractiva plena de productes d'Els Pets.

3.1.7 Aparicions als mitjans

A partir del *Calla i balla!* van convidar al Lluís Gavalrà a fer col·loquis i tertúlies, a qualsevol programa d'opinió per parlar del jovent, la pagesia, la petroquímica.

Tant el Lluís com el Joan són gent que els agrada opinar molt. Des d'un començament tenien molt clar que no havien de ser un grup amb una única veu, perquè es podien crear tensions i malentesos dins del grup. I potser el Falin no es sentia còmode en les entrevistes, però el Joan sí que hi aportava un punt de vista interessant. I això ho volia potenciar el Lluís Gavalrà, tot i que al principi costava molt, perquè els mitjans demanaven que hi anés ell sol.

El Joan diu les coses sense manies, tal com ragen. En canvi, el Lluís és una persona que té molt de màrqueting, sap vendre molt bé la moto. El Joan és més radical que el Lluís en alguns aspectes, perquè el Lluís és més moderat. Però no pensen tan diferent com la gent pugui pensar. Perquè tot el que es diu als Pets, ho digui Joan o el Lluís, ho assumeixen tots tres. Fins i tot el Falin, que per la seva condició de fill d'immigrants es podria sentir incòmode en segons quines declaracions, sempre els ha recolzat.

Una cosa que el Lluís sempre ha agraït als altres dos Pets és que mai s'han engelosit perquè la imatge del cantant surti més que la dels altres. Ni quan deien que el Lluís era el líder d'Els Pets. Segons el Falin, el Lluís no és el líder, és l'aparador públic del grup. Com també ho és el Joan. El Falin de cara a les entrevistes, era l'ombra del Joan i el Lluís.

Cadascú ha fet la feina que li ha pertocat. El Falin racionalitzant la bogeria que és un grup de rock: els números, que quadrin les despeses i els ingressos, l'aspecte burocràtic i empresarial del grup. El Joan sempre ha estat el relacions públiques, el que té més vida social, el que dóna un component més humà i tendre, la persona que es fa estimar més ràpid, la que arriba més aviat a la gent. El Lluís és el compositor i el portaveu del grup, la persona que va marcant el camí. El Lluís, pel fet de ser el *frontman*, és per inèrcia el que fa més firmes, el que rep més mirades dalt de l'escenari i el que, per què no dir-ho? El que lligava més.

Uns fans molt especials i que anaven a molts dels seus concerts eren els pares. Sempre s'han enorgullit molt del que han fet, tot i passar-se el dia escoltant música en lloc d'estudiar, tot i tenir un grup que es deia Condons Adulterats i després Els Pets, o tot i cantar “ Marta Ferrussola toca'm la titola” o “Qui s'ha llufat?”. Els pares del Lluís per exemple, van deixar que assagessin a casa i van haver d'aguantar com desafinaven durant sis anys; fins al 91. L'èxit d'aquest any els va obligar a canviar de local i a muntar-los un estudi com Déu mana. El Joan va començar a restaurar una casa que tenia amb la seva germana al centre de Constantí i va decidir fer el local d'assaig a la part de dalt. Anys més tard va acabar les reformes de la planta baixa per reconvertir-la en un estudi, molt més gran i condicionat.

Al Lluís li agrada que vagin els seus pares als concerts. L'Annabel sempre té cura que tinguin una cadira a punt al costat de la taula de so. Al Lluís no li demanen res perquè es posa més que nerviós abans del concert. Pels seus pares, era molt esperat el crit de guerra que el Lluís donava a la primeria:

“Som Els Pets de Constantí i visca la mare que ens va parir” I molts cops assenyalava sa mare amb el dit.

Els pares del Falin preferien que estigués assajant a casa del Lluís que no pas als bars. Era una manera de tenir-lo controlat. I quan la història va començar a fer-se gran, els va fer molta il·lusió. Mai no el van criticar, perquè tenien molt clar que la seva feina era la fàbrica i que la música era un *hobby*.

La família del Joan Reig s’hauria estimat més que hagués acabat tocant la bateria a l’Orquestra Maravella o La Selvatana. Però quan van veure que el grup li donava beneficis econòmics, quan van veure que es podria comprar un cotxe, quan van començar a veure’l per la televisió i pels diaris, els va fer gràcia.

3.1.8 Reivindicar el català. Relacions entre els grups de rock català

Els Pets van començar a cantar en català el 85. Mai no va haver un plantejament previ de fer-ho ni amb aquesta llengua ni amb cap altra. La primera cançó “Estic penjat”, ja va sortir així. Va ser més endavant que es van adonar que cantar en català era una manera de tenir personalitat pròpia i ser diferents.

També tenien una ideologia molt clara. Els Pets no són independentistes de fa tres dies, en aquella època ja ho eren. Hi havia una consciència clara que el que feien significava una postura reivindicativa, que s’estaven posicionant clarament. No era, ni molt menys, l’única motivació per fer un grup, però sí que n’eren conscients. Però l’element reivindicatiu no només estava en l’elecció de l’idioma sinó en les lletres. El primer èxit va ser “Sóc català” que era un antihimne i se’n reia dels mateixos catalans per ser tan descafeïnats. Aquest tema va tornar a sortir en to reivindicatiu a “No n’hi ha prou amb ser català”, el primer single d’Els Pets. Volien explicar que molts catalans, pel fet de néixer a Catalunya i tenir el cognom en català, ja havien fet tot el que calia per la seva cultura i per la seva llengua. I no. No n’hi havia prou, s’havia d’exercir cada dia. El català no és una qüestió de cognoms o de llinatge, sinó d’actitud. Amb Els Pets van decidir reivindicar les seves arrels. Ells no només volien dir que eren de poble, sinó de quin poble eren: “ Menja avellanes, són de Constantí”, “Tarragona m’esborrona, Constantí em fa patir” o “Constantí molta merda i poc vi”. Pràcticament ho deien a cada cançó.

El seu estil? Doncs, rock agrícola. Tota una declaració de principis contra el centralisme barceloní i contra els que renegaven de les pròpies arrels. I una etiqueta que

va resultar molt atractiva per als mitjans de comunicació. En un moment en què encara no hi havia ningú que s'imaginés el nou moviment musical que s'estava coent a Catalunya: el rock català.

Els primers que van apostar decididament pel rock en català van ser les emissores municipals i l'Albert Malla a la cadena 13, molt abans que les emissores de la Generalitat. Allí van descobrir que hi havia altres grups com Sopa de Cabra o Sau. Primer eren teloners dels N'Gai N'Gai, la Dharma, Detectores... Després van compartir cartell amb grups de la seva generació, com els Bars, Lax'n'Busto o Tancat per Defunció. Els Sopa de Cabra van actuar per primer cop amb ells a Mallorca, a Lluchmajor. Aquell concert de Lluchmajor va ser considerat el primer festival de rock català de les Illes.

La generació d'Els Pets i sobretot la immediatament posterior a ells van ser les primeres que van poder començar a viure en català amb normalitat: a l'escola s'ensenyaven les matemàtiques en català, els dibuixos animats també eren en català... però a l'hora de sortir de festa i balla, no hi havia música en català. Hi havia un forat que ningú exigia però que tothom inconscientment necessitava. I el que van fer els conjunts com Sopa, Sau, Lax'n'Busto o Els Pets va ser omplir aquest buit. La gent volia referents propis amb els quals es poguessin identificar, generacionalment, temàticament i lingüísticament.

A més. Aquests grups van sorgir a les comarques, on el català estava encara més normalitzat i vivia clarament al carrer. I cada grup va anar formant cercles concèntrics de seguidors des del seu poble, poc a poc, fins que en el moment de donar-se a conèixer a la resta de Catalunya ja feia dos o tres anys que feien concerts dins la zona en la qual havien crescut com a artistes. Cantants com Carles Sabater, el Pemi Fortuny, el Gerard Quintana o el mateix Lluís Gavalrà ja sabien com tractar el públic quan van arribar a les Barcelones.

El públic de la primera tongada d'Els Pets, fins a l'època del *Calla i balla*, era molt militant, anava a alguna cosa més que a un concert de rock, anava a expressar-se a nivell polític i social. Eren un reflex del país en el qual estaven vivint i venien a queixar-se d'unes coses de les quals probablement no tenien cap més lloc on poder-se queixar. Però malgrat la militància, Els Pets mai van caure en la trampa d'actuar per campanyes polítiques. Els ho van demanar moltíssims cops i els oferien molts diners, però sempre van dir que no.

Hi havia quatre grups que cantaven en català que arrossegaven molta gent: Sopa de Cabra, Sangtraït, Sau i Els Pets, cadascun dels quals havia tingut entre setanta i noranta actuacions l'any 90. Els Pets havien tocat amb tots ells per separat però mai tots quatre junts. Un dia les quatre empreses de *management* que els portaven, amb molt bon ull, van pensar que si portaven tots quatre grups al Palau Sant Jordi de Barcelona el podrien omplir a vessar.

Els Pets tenien un complex d'inferioritat envers als altres grups, no creien que estiguessin al mateix nivell que Sau o Sopa o Sangtraït, sobretot a nivell instrumental, de músics, d'executants... Però també tenien molt clar que Els Pets portaven un gran espectacle i que connectaven molt directament amb la gent.

Els que venien menys discos dels quatre eren ells, però no eren els que portaven menys gent als pavellons.

A mesura que s'acostava el dia del Palau s'adonaven que allò no era un concert sinó "el concert". La repercussió mediàtica era molt gran. Més que res, els mitjans de comunicació barcelonins, que fins aquell dia havien obviat un fenomen que omplia pavellons cada setmana per la senzilla raó que estava passant a comarques, van començar a indagar qui eren, què feien, d'on venien i on anaven. Els dies previs al concert la promoció va ser molt forta. Mitjans que mai a la vida s'havien preocupat per ells van començar a entrevistar-los, des de l'*ABC* fins als diaris gratuïts passant per *El Mundo*, *El País*, *Primera Línea*.... I totes les ràdios els punxaven. Fins i tot van sortir als 40 Principals.

Com més s'acostava el dia del concert i més es veia que s'ompliria, van començar a sorgir, com sempre passa en aquest país, tot un seguit de mitjans de comunicació als quals el fet que quatre grups cantant en català omplissin un Palau Sant Jordi no els feia gens de gràcia. Certs mitjans de comunicació van començar a crear un estat d'opinió bastant tendencios en contra d'aquest concert perquè era un concert de quatre conjunts d'expressió catalana que tenia tota la pinta que seria un èxit. Llavors, la manera més senzilla i més fàcil de buscar polèmica i de deslegitimar aquest concert va ser enfrontant dos grups i creant polèmica. Així, pel damunt, van decidir que el conjunt més catalanista eren Els Pets i que el conjunt menys catalanista era Sopa de Cabra, i van començar a buscar una polèmica falsa i absurda de la qual tant els Sopa com Els Pets es van riure molt perquè, curiosament, dels quatre grups eren els que tenien més relació i més bon rotllo. El Gerard i el Lluís no paraven de sortir als diaris. Amb les seves declaracions, els Sopa van ferir moltes sensibilitats de molt de públic que els seguia i

que els havia ajudat a arribar on estaven. Per innocència i per manca de punyeteria, van caure on certs sectors dels mitjans de comunicació, principalment de l'òrbita no governamental volien anar a parar. I això va fer que el dia del concert comencés amb un ambient enrarit, en lloc de ser una celebració i un esdeveniment musical i lúdic únic i irrepetible.

3.1.9 Macroconcert al Palau Sant Jordi de Barcelona

Va arribar el gran dia: 14 de juny de 1991. El dia d'un esdeveniment irrepetible, esborronador. I el que va fer irrepetible i preciós aquell concert, més que els grups que van tocar —que eren mers espectadors del que estava passant—, va ser el públic: aquella munió de vint-i-dues mil persones que van aguantar vuit hores de música.

El Lluís, abans de tocar, no volia sortir del lavabo, que és el seu hàbitat natural abans de sortir a l'escenari. El *backstage* del Sant Jordi era enorme, gegant, però ell es va tancar en aquella habitació petita, sense llum, meditant tot sol i aguantant els nervis. El Falin li deia:

- Tio, surt d'aquí dins, que això és impressionant!
- No, no, que si surto encara em posaré més nerviós.
- No, tio. Mira-ho, mira-ho!

El Lluís va sortir un moment, estaven tocant els Sau i quan va veure allò es va quedar bocabadat. Se li va posar un nus a la gola i ja no li va marxar fins que no va sortir a cantar.

Al Lluís d'Andorra li va tocar presentar el concert. Va sortir vestit amb un frac, amb una *pajarita*, per dir davant del micro:

- Des del Palau Sant Jordi i per a tots els Països Catalans, Els Pets!

I la guitarra del Ramon que no sonava. I per segona vegada:

- Des del Palau Sant Jordi i per a tots els Països Catalans, Els Pets!

No hi havia manera. Finalment, ho va arreglar com va poder:

-Des del Palau Sant Jordi i per a tots els Països Catalans amb la guitarra que no sona, Els Pets!

I tothom buscant al Lluís perquè sortís a l'escenari.

Va ser un inici terrible. Al Lluís Gavalrà se li va paraitzar la mandíbula inferior, de manera que va cantar les cinc primeres cançons només movent la part superior de la

seva boca. Estaven tan tensos i tan sobrepassats pel que estava passant que eren incapaços d'expressar-se musicalment. A mesura que van començar a assumir tota aquella energia que venia de les vint-i-dues mil persones que tenien al davant, es van anar creixent. Només en un instant del concert va fer una al·lusió indirecta a tota la polèmica que havia generat el concert, tot dient:

-Aquets dies s'han dit moltes bestieses. No hi ha res més bonic que un Palau Sant Jordi tan ple de senyeres i a qui no li agradi que es foti.

El Joan Reig també va tenir el seu moment de glòria. Va aprofitar que s'emetia en directe a la televisió per dedicar el concert a la Núria Cadenas, reivindicar el Comitè Olímpic Català i criticar els polítics. Va dir que s'inflaven la boca parlant del Nelson Mandela, el líder sud-africà que estava a la presó acusat de pertànyer a una banda armada per culpa de defensar els seus ideals, i que a Catalunya tenien empresonada una persona de dinou anys acusada del mateix delictes, la Núria Cadenas. Per culpa d'això, la crítica de Barcelona els va acusar de demagogs, d'aprofitar la política i l'independentisme per posar-se el públic a la butxaca. A ell li era igual tot això. En canvi, mai no oblidarà el dia en què el pare de la Núria Cadenas s'ho va agrair personalment.

Un dels moments més bonics del Sant Jordi va ser a la cançó "Tu, de què vas?", en què el Lluís va aconseguir que les vint-i-dues mil persones que hi havia al Palau s'ajupissin al terra.

A l'acabar el concert, el primer que va fer el Lluís va ser enfadar-se amb TV3 i amb el seu tècnic de llums perquè havien tallat la imatge i el vídeo a mitja actuació. També van saludar a alguns personatges històrics del rock en català, als quals tenien molta veneració. I després d'allí, els dos *arxivals*, els dos grups que deien que eren tan contraposats, els dos grups que en teoria representaven les dues visions més oposades davant del que era el rock català i del que era el concert al Palau Sant Jordi, van acabar de festa junts.

El concert del Sant Jordi va suposar un rècord d'assistència europeu en un concert de recinte tancat. Es van comptabilitzar 22.104 persones, xifra que superava les 21.500 d'un concert de Depeche Mode a Anglaterra. Al món el rècord el tenien els Rolling Stones, als Estats Units, davant de cinquanta mil persones.

Lluís Gavalrà dixit:

"A mi el que més em dol del Palau Sant Jordi és que va ser com una metàfora del rock en català en general, que va ser un moviment espontani, engrescador, únic dins

del que és la cultura catalana, i que s'ha intentat desprestigiar, embrutar, d'una manera roïna i malintencionada, per culpa que sempre hi haurà gent per a la qual que una expressió catalana triomfi és una derrota.”

Perquè si d'una cosa n'estan segurs Els Pets és que cada persona que va assistir a aquell concert el recordarà com una nit màgica, irreplicable, un moment d'aquells en què ets conscient que estàs fent història, i això passa ben poques vegades... per això Els Pets sempre diran amb el cap ben alt, que estan orgullosos d'haver estat en aquest concert.

A poc a poc van comprovar que hi va haver un abans i un després del Sant Jordi per a Els Pets. Actuaven amb més freqüència a Barcelona i acabaven de conquerir una zona que havia estat refractària per a ells: Girona. A partir del Sant Jordi és quan es va fer normal que a les festes majors de tot el país hi hagués un dia dedicat al rock català. A totes les festes majors es va fer imprescindible, com a mínim, un grup de rock català. Fins i tot aquell mateix any es va organitzar un dels primers grans festivals de rock català, amb un cartell de deu grups: el Rock'n'Reus. Va ser al camp de futbol del Reddis. Per cert, diuen les males llengües que el Sant Jordi es va organitzar després de saber-se que es volia fer el Rock'n'Reus. Així com al concert del Sant Jordi Els Pets eren els germans petits, el Rock'n'Reus va suposar la consagració popular d'Els Pets. Hi havia deu mil persones, que es diu aviat, i no s'havien vist mai tantes samarretes d'Els Pets com aquell dia. Jugaven a casa, tenien l'avantatge que a ells se'ls veia com els bons de la pel·lícula per una part del públic, i els Sopa de Cabra eren els dolents perquè havien dit de cantar en castellà.

Quan els Sopa van sortir a l'escenari, van començar a caure objectes, com ampolles d'aigua amb sorra. El Lluís i el Joan eren al *backstage* mirant l'actuació i, quan la situació ja no es podia fer suportable, van sortir. Per a aquella colla d'intolerants que tiraven coses als Sopa, Els Pets eren el grup que defensaven el monolingüisme i la resistència catalana. I quan van sortir a l'escenari es van apagar una mica els ànims. Després, quan va arribar l'actuació d'Els Pets, el Gerard Quintana va sortir a ballar i a fer cors a la cançó “Tu, de què vas?”.

Veure el grup més independentista d'aquell moment enfrontant-se a part dels seus seguidors, que negaven el dret d'expressar-se en un moment donat en castellà pel prejudici que s'havia creat, allò va ser un punt d'Els Pets.

Aquell Rock'n'Reus va ser molt especial. Va ser el primer concert multitudinari de les terres de Tarragona.

A la gira del “Calla i balla!” Els Pets van demostrar que ren un grup veritablement compromès. Juntament amb Discmedi, van organitzar el Rock i Terra, a benefici de la Unió de Pagesos, l’11 de setembre a la plaça de Toros de Tarragona. També hi van convidar Lax’n’Busto i Tomeu Penya. Els Pets es van passar aquells dies esbombant a tots els mitjans la crisi que estava patint l’avellana. Els pagesos de moltes comarques van muntar autocars per anar a l’actuació. Llàstima que va ploure, però hi van anar quatre mil persones.

El 26 d’octubre del 91 va culminar la iniciativa dels 40 Principals i *El País*, el Cop de Rock, amb un macroconcert a la Farga de l’Hospitalet, on van anar més de trenta mil persones per veure en directe quinze grups, des de Lax’n’Busto fins a BB Sin Sed, amb dos caps de cartell: Rebeldes i Els Pets. Curiosament, els mitjans públics catalans no es van fer ressò de l’èxit d’aquest concert.

A mitjan novembre entrava per primer cop a la llista dels 40 Principals “Està Plovent”, en el número 39. Per a tot Espanya.

La popularitat d’Els Pets es va disparar fins al punt que van descobrir que en els “Bimbo-caos” sortien cromos d’Els Pets, al costat de la Madonna i el Michael Jackson. Van anar a judici per utilitzar la imatge del grup sense permís, però no van guanyar.

3.2 Tercer disc: *Fruits Sex* (1992)

3.2.1 La partença de Ramon Vidal i l’entrada de Marc Grau

La gira del “Calla i balla!” va ser molt exitosa de cara enfora, però va ser molt problemàtica de cara endins perquè va acabar amb el comiat del Ramon Vidal. Si bé no va formar part dels inicis, dels moments més durs, sí que va formar part d’un època molt formativa i molt important per al grup.

El problema del Ramon, des del punt de vista del Lluís Gavalrà, és, per una banda, que era un element lleugerament aliè al nucli dur. Entre el Joan, el Falin i el Lluís hi havia una unió de molts anys, de moltes experiències, d’una vida junts al mateix poble, al mateix carrer. Hi havia una manera de fer bromes, de barallar-se, de riure, de plorar, d’enfadar-se. Amb el Ramon, tot i que al principi hi va haver una bona relació, sempre se’l va veure com una persona lleugerament desplaçada del que era aquest nexa d’unió tan fort entre els tres.

A poc a poc, el Lluís va anar notant que, així com el Falin i el Joan assumien amb força normalitat que el gruix de les decisions del grup les prenguéss el Lluís -pel

motiu senzill i lògic que aportava el 90 per cent de les cançons-, el Ramon no hi estava d'acord. El lideratge del Lluís era el que li molestava més. Una cosa que els altres dos integrants del grup tenien assumida des del començament. A mesura que passava el temps, cada cop li costava més d'encaixar qualsevol idea o suggeriment del Lluís, sempre es posava a la defensiva. Aleshores utilitzaven l'ajuda del Marc Grau, una persona que es feia respectar, per convèncer-lo.

L'època d'assajos de la gira del "Calla i balla" en què l'ambient era molt tens, per culpa d'aquesta tensió que hi havia entre el Ramon i el Lluís. La bola es va anar fent gran fins que a meitat de gira van deixar de parlar-se. Els últims dos o tres mesos no van dirigir-se la paraula. I aquesta situació es feia difícil de suportar en directe als concerts.

En Joan i el Lluís, quan tenen cap problema, se'l diuen al moment i a la cara. En canvi, la reacció del Ramon va ser anar-se tancant en ell mateix. Cada cop es feia més difícil treure'l de la seva bombolla.

El Lluís era incapaç de funcionar en un grup en el qual hi havia una persona amb qui no es parlava i que notava que no tenia cap tipus de simpatia per ell. Això s'havia de solucionar d'una manera o altra. I la solució que va trobar més lògica era dir-li que no volien continuar amb ell. El Lluís ho deixava clar:

- O marxa aquest tio o jo no continuo.

I abans de desfer el grup, havent aconseguit tot el que havien aconseguit, calia jugar-se-la a una carta: intentar-ho tots tres sense el Ramon.

Li van comunicar la decisió quan van acabar la gira del "Calla i balla", avançada la tardor, en el moment de posar-se a assajar per primer cop el nou disc, Fruits Sex. El Joan va ser l'encarregat de donar-li la notícia ja que el Lluís trobava molt fort que la primera vegada que li dirigís la paraula en els últims tres mesos fos per acomiadar-lo. I va ser en aquell instant quan el Joan li va dir:

-Volem parlar amb tu.

-Què passa?

-No comptarem amb tu per al pròxim disc,

-Bé, no sé pas com el fareu... – va contestar.

Potser es creia imprescindible en aquella època, però el temps va demostrar que l'únic imprescindible en Els Pets és Lluís Gavalda. Per tant, només tenien l'opció de desfer la banda o d'apuntar-se al carro del Lluís que, al cap i a la fi, era el seu, perquè Els Pets havien començat sent els tres. Però si s'havia de triar una direcció, havia de ser el camí del fundador d'Els Pets: el Lluís.

A partir d'aquell moment el grup es va anar reestructurant seguint la direcció musical del Marc Grau. Començava una nova etapa d'Els Pets.

Va ser el moment de recopilar tot el que s'havia fet fins al moment. I al Nadal es va publicar una caixa de col·leccionista, amb una tirada limitada i numerada de mil exemplars que es van exhaurir en una setmana. Incloïa tots els singles dels dos primers discos i un de nou amb dues versions de regal: "L'avi Martí" i "La Veïna". Amb un llibret recopilatori de fotografies que il·lustraven la primera època d'Els Pets: del 85 al 91. Era una manera digna i coherent de tancar una etapa; el Nadal del 91.

3.2.2 El mestratge de Marc Grau

Necessitaven un guitarrista. Sense el Ramon i a punt de gravar un nou disc, van demanar consell al seu productor, el Marc Grau. El Lluís va anar a casa seva a explicar-li la situació en què es trobaven i, d'una manera molt intel·ligent com sempre feia, li va insinuar que de cara al disc no patís. El Marc es va convertir en el director musical. Amb ell, el Lluís, tenia una sintonia pràcticament absoluta. Al Lluís sempre li ha costat molt expressar en termes musicals el que té al cap perquè no té estudis musicals, i al Marc no calia explicar-l'hi gaire, de seguida l'entenia. El Marc va professionalitzar la seva música en tots els aspectes. També els va ensenyar molts detalls sobre com estar a sobre de l'escenari, la manera de negociar, el tracte amb el mànager... moltes coses que abans no havien tingut en compte. També els va imposar una disciplina, molt necessària en un grup com Els Pets. Eren un grup que si tenien l'opció d'assajar o no assajar, triaven la segona. I el Marc els va dir que si volien pujar un graó, havien de posar-se a assajar cada dia. I com que el que deia el Marc anava a missa...

Marc Grau dixit:

"Un productor ha de crear el ritme i el clima adequats per tal que cada banda o artista treballi còmodament mentre se l'enregistra sense tensions, per poder donar el millor que tingui, per fer que tot el que és dins surti a la superfície i arribar a aconseguir, així, el que és més important: "capturar el *feeling*".

El Chupi va ser l'altra gran incorporació a la banda per a la gravació del tercer disc. El coneixien perquè havia estat productor del primer àlbum dels Mi-te'ls. Era un home expansiu, divertit, imprevisible, absolutament fascinant, amb qui van connectar immediatament pel sentit de l'humor. Però en el cas del Lluís, quan es va quedar absolutament desbordat va ser en veure com tocava i, a l'hora de pensar en un teclista

per al disc, va proposar al Marc d'incorporar el Chupi. Així es va muntar el nucli dur d'Els Pets de la segona època: el Joan, el Falin i el Lluís, el Marc i el Chupi. Van durar set anys, fins al disc *Sol*.

Si el Marc era una persona organitzada, amb ordre i disciplina, el Chupi era el caos, un caos creatiu. Era capaç de sorgir amb la idea més inesperada i més genial. Això feia que tots dos junts fessin un balanç perfecte, perquè a més s'entenien molt bé musicalment. El Chupi i el Marc estaven al mateix nivell, l'un amb els teclats i l'altre amb la guitarra.

En aquella gravació, el Joan i el Lluís no tenien gaire bona relació, estaven una mica distants. Potser era perquè el Joan havia anat perdent la seva banda: el Ramon, els antics Vents de Baiona... Als Pets hi havia dues famílies, com a "el padrino". La banda del Joan acostumaven a ser el Lluís d'Andorra, el Ramon i els Vents de Baiona. I la banda del Lluís sempre han estat les Llufes i el Chupi. El Marc i el Falin eren independents.

Sigui pel que sigui, a la gravació de *Fruits Sex* el record del Lluís és d'estar amb el Marc, no amb el Joan. Segurament amb la marxa del Ramon, el Joan es va quedar una mica tocat. Potser aquella va ser la seva manera de rebel·lar-se en contra el fet que el Lluís l'hagués obligat a triar. Potser també va tenir una reacció de criatura perquè, com que, segons ell, és molt lent composant i el Marc Grau volia les cançons acabades abans d'entrar a la gravació, es va quedar sense cap cançó seva al nou disc. *Fruits Sex* va ser el primer i únic disc sense cap cançó del Joan.

Quan feien *Fruits Sex* tenien una sensació estranya que, traguessin el que traguessin, la gent s'ho escoltaria. En aquell moment, eren els reis del Mambo, vivien una eufòria brutal i tenien al Marc com a guitarrista i productor: allò era molt!

Una cosa que els feia molta il·lusió era utilitzar guitarres al revés, com ho havien fet els Beatles i tota la psicodèlia del final dels seixanta. Una cosa que llavors es feia de manera manual: el Marc tocava la melodia al revés, nota per nota, i un cop gravat reproduïen la cinta com si estigués tirant enrere. Així va sortir "Un dimecres qualsevol". A l'hora de fer el solo, el Marc no estava convençut de posar la guitarra al revés, perquè la cançó es podia convertir fàcilment en un single i li feia por no ser prou comercial. Quan van editar el single hi van posar les dues versions: deu ser l'únic cas de cançó d'Els Pets que té dues versions de guitarres.

Al final van decidir acabar el disc amb un “missatge satànic”. Tenien clar que el volien posar, però no sabien què posar. Total, que farts d’estar a l’estudi donant-hi voltes, va dir el Lluís:

- Vas més calent que un llum de ganxo. Fuig!

I després va resultar que la frase correcta era “vas més calent que un llum de carburo”. I el Joan el va renyar. La conseqüència d’aquesta broma va ser trencar més de quaranta agulles de tocadiscs, perquè la gent es passava l’estona rodant enrere el vinil per intentar entendre el “missatge satànic”.

3.2.3 Cançons del disc. Portada

En el disc també hi ha influència del Lluís d’Andorra. Ell i el Joan són la reserva espiritual de la cultura tradicional catalana i tenen sempre expressions del poble de tota la vida, com “Oli de tall” o “Mosquits a l’aixeta”. Els Pets sempre han volgut reivindicar aquestes expressions tradicionals perquè, vulguis o no, la nostra llengua es va empobrint. La primera que es va convertir en cançó va ser “Mosquits a l’aixeta”, que es va publicar en el *Calla i balla!* Tenir “mosquits a l’aixeta” volia dir tenir una malaltia venèria. A *Fruits Sex* va sortir “Oli de tall”, que era una de les bromes que feia la gent gran als petits. I resulta que aquest “oli de tall” volia dir el flux vaginal. Aquesta cançó, com que era la més “hard rock” del disc, la va cantar el Joan. És un costum que van fer en quasi cada disc, que el Joan cantés una peça. El Lluís té una veu molt toveta, molt fina, com diu la resta del grup. El Joan té una veu més aspra, dura, i les cançons amb mala llet li queden millor. A la primera maqueta ja cantava la “Cançó del noi dels cabells llargs”, al primer disc va cantar “Terrabilly” i a *Calla i balla!*, “No sóc un forat”.

Al Joan li va agradar molt “ No diguis res”, una cançó que va sortir de la fal·lera del Lluís per llegir la premsa. Cada dia compra dos diaris, és una cosa sagrada i un acostuma a ser l’*Avui*. Un dels seus columnistes preferits era Montserrat Roig, i s’havia guardat un article seu. Era un història totalment colpidora i fascinant: una noia, el padrastre de la qual n’abusava sexualment, va tenir el valor de denunciar-lo i portar-lo a judici, i va aconseguir que en sortís culpable. Al Lluís li va agradar molt l’article perquè, a diferència de les altres històries que havia llegit sobre aquest tema, no hi havia una conclusió submissa. No hi havia un final trist ni buscava el vessant brut i sòrdid de la història, hi havia un final ple de dignitat i de triomf. Una noia que, malgrat el trauma i la vexació, havia aconseguit sobreviure a la seva tragèdia i dignificar-la. Aquesta idea va ser la que va impactar al Lluís i d’allí va sortir “No diguis res”. Després van buscar una música que es contradigués: és a dir, era massa fàcil posar una música tètrica a una lletra dura.

Anaven d’un extrem a l’altre i d’una manera exagerada i arriscada. Va ser l’últim disc macedònic d’Els Pets, i si bé compositivament no se sap ben bé com agafar-lo, com a intèrprets és en el que més es nota que creixen. I molt.

Una curiositat: al *Fruits Sex* hi ha l’única cançó que no han tocat mai en directe Els Pets: “La balada dels sentits”. Era una cançó molt tranquil·la i en aquella època tenien un directe molt extravertit i no hi lligava gens. Una cançó tranquil·la, amb un esplèndid treball de guitarres del Marc Grau, va ser “S’ha fet gran”. Finalment, van recuperar dues cançons de la primera maqueta, bastant retocades: “Silenci criminal” i “Menja avellanes”, que va ser la més popular del disc. Quan la van escriure era una sàtira del que en la seva joventut era una obligació no desitjada: anar a plegar avellanes a l’estiu. Però al cap dels anys, amb la crisi de l’avellana, la competència deslleial de Turquia i els greus problemes del sector van fer que la Unió de Pagesos utilitzés la cançó per a les reivindicacions. Llavors van decidir no només recuperar-la, sinó utilitzar-la com una manera d’entendre la vida i la dignitat d’un col·lectiu, el pagès.

Com que l’àlbum tenia el punt més psicodèlic, van fer un collage a la portada, com el *Sargent Pepper’s* dels Beatles. Ells el que van fer va ser exasperar la idea del collage, era una obra enorme. Tenien la base penjada a l’estudi dels grafistes i la gent que anava passant retallava alguna foto de revista i l’enganxava, lliurement. Si es mira amb atenció, es poden descobrir centenars de personatges, com Montserrat Cavallé, Ana Belén, la Madonna, Charles Manson, Marilyn Monroe, Floquet de Neu, la Mulassa de

Tarragona, Julio Iglesias, Johan Cruyff, Burt Simpson, Miguel de Cervantes, Felipe González, King Kong, el violador de l'Eixample...

Al disc, hi van posar avellanes pertot arreu. La discogràfica dels Beatles, Apple, posava a la cara A una poma sencera i a la cara B una poma mossegada. Els Pets van posar a la cara A una avellana sencera, i a la B una de trencada. Fins i tot el paper de la funda era de color avellana.

3.2.4 Enregistrament d'un videoclip

I el primer clip que van proposar va ser “Menja avellanes”, amb el qual volien comptar amb el suport del Consell Comarcal del Baix Camp, però el projecte no va fructificar. El que sí que va funcionar va ser el clip d’”Un dimecres qualsevol” a l’estil dels Beatles: el van gravar com si fos un directe en un terrat de Barcelona, el 29 d’abril del 92. La idea està basada en el famós clip de “Get Back” que van gravar al terrat de les oficines d’Apple, a Saville Road, i pel qual va anar la policia a aturar-los perquè estaven alterant l’ordre públic. Els Pets es van instal·lar en un col·legi de Barcelona, el Sagrat Cor, i van reunir els músics que coneixien i els que admiraven, juntament amb actors i personatges amb els quals tenien relació. Volien que fos un esdeveniment que traspassés més enllà del grup, i ho van aconseguir: aquella nit eren la primera notícia del Telenotícies Vespre. Havien aconseguit reunir a la plana major de la música en català: els Sopa, Sau, l’Adrià Puntí, el Pere Ponce i la Mercè Pons, el Pau Riba, la Dharma, la Lloï, el Peret, el Miqui Puig de Los Sencillos... Molta gent.

El Lluís Gavalda va dedicar el *Fruits Sex*, entre altres persones, als seus alumnes de l’American School. Tot i que al 92, va decidir que no podia seguir a l’acadèmia perquè gravar un disc volia dir dos mesos sense aparèixer a classe. El Lluís era bastant exigent, els donava molta canya i, si aprovaven, els regalava *merchandising* d’Els Pets: singles, enganxines, discos...Tot allò es va acabar perquè va decidir dedicar-se de ple a la música.

El Joan també va deixar la seva feina. A part de fer de pagès a casa –avellana, oliva, vinya, préssec...- treballava amb el Falin a la Faiveley, una empresa de material ferroviari que exporta a tot Europa.

3.2.5 Èxit de bolos l'any 1992

El Lluís i en Joan, després de l'èxit de *Calla i balla!* Van arribar a la conclusió que amb Fruits Sex i el 92 ple de *bolos* que els esperava era el moment d'apostar pel grup. Tots dos van agafar les regnes del grup i van repartir-se l'organització interna. El Joan es va encarregar de les expedicions: llogar la furgoneta, trucar als músics... Al Falin li van deixar el tema dels diners, la part administrativa. És una feina que podia fer des de casa sense haver de deixar la fàbrica. Lluís d'Andorra dixit:

“El Falin és el pragmatisme fet persona. És un tio molt realista, que sap apretar i afluixar quan convé les empreses de *merchandising* que treballen amb Els Pets. És el més empresari dels tres. En canvi, el Joan és el més bohemí, el que té la màniga ampla. No tindrà mai ni un duro. El Lluís és el que en tindrà més, ell sí que en sap, de diners!”.

En aquella època van començar a arribar ofertes de companyies discogràfiques multinacionals; que no s'havien apropiat a Els Pets fins aquell moment, quan anaven a editar el Fruits Sex. Les ofertes que els venien no eren excessivament concretes i, tot i que no ho deien d'una manera explícita, implícitament sempre hi havia el component lingüístic.

- Ara no, però en un futur podríeu replantejar-vos l'opció de fer un disc en castellà, sempre us respectem que no sigui una opció única, que pugueu retornar al català...

La discogràfica d'Els Pets, Discmedi, és una empresa amb un punt d'*amateur*, amb una ambició, una estructura i una projecció internacional limitades, però és una empresa de casa nostra, i hi ha el contacte personal immillorable. En resum, el grup pot supervisar tot el que es fa amb Els Pets, des d'una fotesa a la cosa més important.

3.2.6 Gira Fruits Sex

Durant el procés de gravació del disc, havien parlat de buscar un nou guitarra, i el Marc es va tornar a mig oferir. Si no ho arriba a fer, no li haurien ni demanat, perquè tenien massa complex d'inferioritat davant d'ell com per pensar que podia tocar amb el grup. Estaven en ple *boom* de contractació, i el 92 es preveia com una cosa bàrbara. Així que li van poder fer una oferta satisfactòria, i sorprenentment, els va dir que sí.

Implicar-se amb Els Pets volia dir entrar en un grup al qual veia perspectives de futur; eren frescos, el respectaven i l'estimaven. A tot això, el Lluís va saber portar el

Marc molt bé cap als seu terreny. Gairebé sense que ell se n'adonés, ja l'havia convertit en el quart Pet. Va ser la gran jugada mestra d'Els Pets. El Marc Grau es va donar abans que ningú del que molts altres van veure a posteriori: que en Els Pets, a més d'uns nois ocurrents i amb sentit de l'humor, hi havia una banda que volia ser banda, i que tenia recursos per ser banda. Només faltava algú que els guiés. El Marc ho va veure clar i Els Pets li van donar la raó.

Al 92 les Llufes van prendre més protagonisme i per primer cop van cantar una cançó elles soles: Era "No sóc un forat", una cançó que en el disc i en la gira anterior cantava el Joan fins que va decidir que cantar i tocar la bateria a l'hora li era massa feina. I com que la lletra estava escrita des del punt de vista d'una dona, van donar l'opció a les Llufes que tinguessin el seu moment de glòria en el concert.

La gira del "Fruits Sex Tour" va començar els dies 25, 26 i 27 de març amb un *stage* per preparar els concerts als *tinglados* del Port de Tarragona. Com que hi havia diners, es va llogar un equip de Barcelona per als llums, i després de provar el muntatge el Lluís es va fer endarrere, i li va dir al seu fotògraf, en Carles Fargas:

-Carles, vine a ajudar-nos, que amb aquestes llums en lloc d'un grup de rock agrícola semblem els Pink Floyd.

Li va presentar el tècnic i el Lluís va dir:

- Parla amb el nostre assessor d'imatge.

Apa, ja li havia passat el mort. I el Carles Fargas va haver de dir que el muntatge el trobava horrorós. Per arreglar-ho, va filmar un concert i es va passar un mes estudiant el vídeo imatge per imatge, amb un plànol dels llums al davant. I per primera vegada a la seva vida va dissenyar els llums d'un espectacle.

A partir d'aquell any es va introduir un costum en els concerts d'Els Pets que s'ha mantingut per sempre: abans de pujar a l'escenari, cadascun d'ells fa dos petons a tota la resta de la banda. Són cinc minuts que estan allà petonejant-se com a posseïts. És l'únic ritual que han seguit Els Pets. L'única mania que havien tingut anteriorment era refusar que els diguessin una frase molt típica en el món de l'espectacle per desitjar-los sort: "Molta Merda". Van arribar a la conclusió que desitjar "molta merda" per a un grup que es deia Els Pets era redundant.

A l'època de *Fruits Sex* i durant molts anys va establir una tradició cap al final dels concerts: feia el gran salt en el més pur estil Jim Morrison i es llançava al públic. Hi va haver dos dies que es va plantejar deixar de tirar-se al públic. El primer va coincidir amb la inauguració de les Olimpíades, el 25 de juliol del 92, en què van fer un

concert antiolimpíades a Ripollet amb Brams, Matamala i els bascos Negu Gorriak. Estava organitzat per l'Assemblea d'Unitat Popular, que reunia jovent independentista d'esquerres. Hi havia un públic molt radical, i quan un noi va voler pujar a l'escenari amb una senyera, el Lluís d'Andorra –el protector d'Els Pets– el va tornar al lloc. Aquest personatge es va rebotar molt, va fer tres o quatre intents més que el Lluís d'Andorra va parar i, de la frustració veient que no hi havia manera, es va prendre la revenja quan el Lluís es va tirar al públic. Li van donar un cop, que va estar tres segons sense saber ni on era. Aquell dia va pensar que potser s'ho havia de començar a repensar.

Lluís d'Andorra *dixit*:

“Un altre dia que es va llançar li van fotre la sabata. Llavors el Lluís anava amb unes sabates que tenien deu centímetres de taló, de rotllo *glam*, i és clar, sense sabata anava coix. Va agafar una enrabiada tan forta que no volia seguir tocant fins que no li tornessin la sabata. I ho deia pel micro!

-Que surti el malparit que m'ha fotut la sabata! Fins que no me la torni no seguirem el concert.

I la resta del grup li deia:

-No siguis criatura. Si et foten la sabata és perquè et llances. Continuem!”.

I el Lluís com un nen petit que no sortia. Com que va veure que allò duraria per estona, va continuar el concert. Dues cançons després, veu a la primera fila un noi amb un bony sota el jersei. Es posa la mà dins, el treu i li ensenya la sabata. El Lluís el mira i amb senyes li diu que la sabata se la torna si el deixa pujar a dalt a cantar. El Lluís li diu que sí amb el cap, i immediatament es mira el Lluís d'Andorra, que era al costat de l'escenari. Li assenyala aquell noi, assenteix i desapareix. Tot això passava mentre el Lluís estava cantant. Un minut més tard, el Lluís veu al noi rient i ensenyant-li la sabata, fent-li “elis-elis” quan, de sobte, el Lluís d'Andorra es posa al darrera seu amb els braços plegats. El Lluís es mirava el noi i pensava: “Xiquet, no saps el que t'espera”. I quan s'acaba la cançó, s'apaguen els llums i en tres segons allí ja no hi havia ni nen, ni sabata, ni Lluís d'Andorra. I en canvi, com per art de màgia, li apareix la sabata al Lluís.

El Lluís d'Andorra, a part de ser mànager i protector personal, també tenia altres funcions. S'encarregava de refrigerar al públic, perquè tot i que el Lluís tirava aigua al públic, molts cops no donava l'abast. El Lluís d'Andorra agafava una ensulfatadora (que abans havia pintat) i, a partir de llavors, es dedicava a mullar al públic a meitat de concert. Era el seu moment de glòria.

Amb el “Fruits Sex Tour” van tocar per primer cop a València. Va ser l’11 d’abril en el primer Tirant de Rock, al costat de Sau, Sangtraït i els valencians Kartutx i Quatre Mil Som Prou. Van convocar més de dotze mil persones i va ser una manera d’obrir-se a un mercat natural per al rock català com el dels Països Catalans. Un altre concert memorable va ser “Catalunya vol viure en llibertat”, el 27 de juliol del 92, en què músics com Lluís Llach, El Último de la Fila, Sopa de Cabra, Umpah-pah, Santi Arisa o Els Pets protestaven contra les detencions que el jutge espanyol Baltasar Garzón havia ordenat contra presumptes col·laboradors i simpatitzants de Terra Lliure.

En aquella època el Canal Arte, una cadena francoalemanya, es va interessar pels Pets. Estaven fent un documental de llarga durada sobre Catalunya en què van entrevistar l’escriptor Vázquez Montalbán i l’home, davant d’un plat de mongetes amb botifarra, mentre parlava de cuina catalana, va dir que hi havia un grup de rock català molt eixerit que es deien Els Pets. Els dies 4 i 5 de setembre van anar a filmar a Constantí i el reportatge es va incloure en el programa titulat *Barcelona i Catalunya*.

El 17 d’octubre de 1992 el Falin es va casar amb l’Elena. La seva intenció era casar-se abans, però van tenir tants *bolos* que van haver d’esperar al final de la gira. La seva boda va ser força sonada perquè va ser la primera de la colla. L’organista de l’església, en lloc de ser un mossèn, va ser el Chupi.

L’any 92 va acabar amb cinquanta- dues actuacions per tots els Països Catalans, amb un total de cent cinquanta mil espectadors i amb uns concerts especialment memorables a Girona, Granollers, Deltebre, Balaguer, Inca i a Tarragona, el 18 de setembre, per les Festes de Santa Tecla, davant de divuit mil persones. El va enregistrar Televisió de Catalunya. L’últim concert va ser la presentació oficial de *Fruits Sex* a la sala Zeleste de Barcelona, el 17 de desembre, en què van pujar a l’escenari els amics de Lax’n’Busto, Mi-te’ls i Bars, i també van tenir la sort que estigués amb ells la Núria Cadenas, que finalment havia aconseguit la llibertat. Amb ella i tot el públic van cantar un emocionant “Sí Núria Cadenas”.

3.2.7 La cançó de l’estiu per a TV3

Al final del 92, Els Pets van deixar de treballar amb Management i Disseny d’Espectacles per passar a BM Management, perquè volien treballar amb una empresa que estigués més acostumada a un grup de rock que tenia un catxet i un volum d’infraestructura elevat com el seu. BM també portava els Sau.

El primer que els va aconseguir l'any 93 va ser la gravació de la cançó de l'estiu de TV3. Una cosa que mai havien fet, i que tenien una setmana per dur-ho a terme. Va ser una experiència totalment nova per ells, el primer encàrrec a la seva vida com a músics. El representant de Televisió de Catalunya, en Ferré Arpí, els va proposar dues condicions: que el títol fos “Munta-t’ho bé” i que hi sortís l’eslògan “canya a l’estiu”. I sota aquestes premisses el Lluís es va tancar a casa i en una setmana va fer la cançó. Van editar un minidisc amb el nom de *Cap de Setmana*, i hi van incloure, a part del “Munta-t’ho bé”, dues versions de la cançó “Cap de Setmana”, la del *Fruits Sex* i una en directe a les Festes de Santa Tecla de Tarragona, el 92; una “mescla especial” de “No diguis res” i la versió elèctrica de “S’ha fet gran”. No va sortir al carrer fins al juny.

“Munta-t’ho bé” va tenir més repercussió del que es pensaven i aviat es va convertir en una de les favorites del directe. Van gravar-ne un videoclip, a Sitges. El rodatge va ser la nit de Sant Lluís, des de les nou fins a les set del matí. Anaven vestits de bany i americana, i per aquelles casualitats de la vida va fer un fred glacial. Quan estaven començant a gravar, va sortir del passeig un personatge d’uns vint anys que va començar a escriuassar Els Pets. Un típic fatxa espanyol anticatalà. I clar, la gent del rodatge es va quedar molt parada, va haver d’anar la guàrdia urbana. Ningú va reaccionar fins que no va arribar la guàrdia urbana, i quan va arribar no el podien atrapar perquè corria més que no el trobaven. Era un escena absolutament surrealista: aquell nano corrent, fent voltes pel plató, la guàrdia urbana al darrere, el nano que no parava d’insultar... I, al final, els dos únics que no van poder aguantar-se més i que li van plantar cara van ser els dos castellanoparlants que estaven amb ells, el Falin i el Gavi. I això és una cosa que va fer reflexionar molt a tothom. A l’hora de defensar la dignitat, quan s’estaven cagant en el nostre país i la nostra llengua, els dos que es van encarar per plantar-se van ser castellanoparlants. I els van haver de tranquil·litzar, perquè estaven com una fera!

Una altra anècdota curiosa d’aquella època va ser quan el Lluís va poder conèixer el futbolista Pep Guardiola, gràcies a una nova revista musical catalana que acabava de néixer, *Enderrock*, dirigida pel Lluís Gendrau. El Lluís, un culé malaltís, va trepitjar la gespa al costat del seu ídol!

En el primer número d’aquesta revista van pensar que seria bona idea fotografiar el Lluís Gavalrà amb el Josep Guardiola per a un pòster, perquè es tractava de dos “ídols” de la gent jove. Van organitzar la trobada al Camp Nou i van haver d’anar a buscar al Lluís a Tarragona. Una jove redactora de la revista, va anar-lo a buscar per

portar-lo a Barcelona però a mig camí es van quedar tirats a l'autopista; van arribar com van poder a una gasolinera i allà van fer dit fins que una monja els va portar a Can Barça.

3.2.8 Gira del 93: Tour nem-hi

La gira del 93 va rebre el nom de “Tour nem-hi”. Com a novetat, van incloure una escenografia que simulava un magatzem antic, amb un paper pintat de totxos i ple de sacs d'avellanes carregats de porexpan. Era la continuació de la imatge de les avellanes que havien donat amb la portada del disc *Fruits Sex*.

Per al “Tour nem-hi” van buscar Llufa nova, perquè la Núria va plegar. Al Marc se li va ocórrer fer un càsting i el van fer a la discoteca Nitsa, de Barcelona. Se la va deixar un amic del Chupi que la dirigia, l'ara conegut *show man* Carles Flavià. Els de la televisió, de l'*Sputnik*, el van anar a gravar i tot. Les candidates havien d'interpretar un tema lliure, un ball i els cors d'una cançó que cantava el Lluís: “Vine a la festa”. Al final van triar la Lore Aratzamendi perquè ballava molt bé. Amb ella van poder fer coreografies per a totes les cançons. La Lore era una noia basca molt curiosa, que no sabia ni qui eren Els Pets, ni què era una Llufa i, posteriorment, parlant amb ella, van saber que no sabia ni qui era el Puyal, ni el Mikimoto... Aquell any van tocar molts concerts amb la Dharma i, evidentment, ella no sabia qui era.

A més de la incorporació de la Lore a la banda, l'altra novetat important de “Tour nem-hi” va ser que l'Enric Roca i el Xavi Pié van deixar el grup, cosa que va significar la defunció dels Vents de Baiona. Va ser una iniciativa del Marc, que considerava que amb un bon saxo ja n'hi havia prou per a una banda de pop com Els Pets. I va proposar l'entrada de Dave Pybus. Era un persona amb una pau interior i espiritual molt gran, que donava molta tranquil·litat al grup. Amb el temps van descobrir que tenia cops amagats: tocava els teclats, percussions, pandereta, harmònica i un munt de coses més.

Sempre tocava amb ulleres de sol i anava amb els saxos a la mà perquè no es refiava que se li desafinessin. El Pybus va ser l'últim instrumentista de vent que van tenir al grup. I amb ell el nivell de qualitat de músics va arribar al seu punt culminant. El record d'aquella gira és d'al·lucinar de com havien guanyat en qualitat les cançons de sempre gràcies als tres músics més prestigiosos de Catalunya: el Marc, el Chupi i el Pybus.

La gira “Tour nem-hi” va tenir alguns concerts sonats. Per exemple, van tocar a la primera Diada Multicultural de SOS Racisme, el 21 de març, en què van acabar cantant Els Pets, Lax’n’Busto i Lluís Llach “El jorn dels miserables” davant de quatre mil persones. També van fer un gran concert el 22 de maig a Banyoles, al costat d’Umpah-pah, Lax’n’Busto i Sangtraït, en què van aplegar sis mil persones sota el lema “El rock català no és mort”.

Enmig de la gira, el 3 de juliol de 93, el Joan i la Lita es van casar. En acabar el convit van anar cap al *bolo* que tenien a Mollerussa en què tocaven Els Pets amb la Dharma.

Entre les últimes actuacions d’aquell any hi ha dos festivals especials. L’un va ser un homenatge a la rumba catalana, encapçalat pels Ai Ai Ai i al costat de *rumberos* i cantautors com Maria del Mar Bonet o Albert Pla, que es va celebrar al principi de setembre per l’Altaveu de Sant Boi. L’altre va ser el festival “Lluitem tots junts contra el Sida”, al Palau Sant Jordi, en què també hi eren els Lax’n’Busto, Los Sencillos, Los Manolos, Sopa de Cabra, Rebeldes, Marc Parrot, Llach, Serrat...

Va ser el punt i final a una gira de quaranta-cinc concerts als quals van assistir més de dues-centes mil persones. Van recórrer els Països Catalans i van rebre el premi al grup més popular de l’any per part de Ràdio 4 –Ràdio Nacional d’Espanya.

3.2.9 Canvis i davallada

Els Pets tenien una manera de fer molt pròpia, defensaven les seves idees i la seva terra amb un compromís constant i tenien un sentit de l’humor i de la festa molt propi. I això va fer que la gent convertís Els Pets en alguna cosa més que un grup de música. Eren una institució. I els fans van fer-se seva aquesta institució. D’aquesta manera, amb el *Fruits Sex*, va néixer el Club Oficial de Fans d’Els Pets. Va ser una manera d’unificar el que ells anomenaven comandaments autònoms, perquè hi havia penyes, com la de la Bisbal d’Empordà, que ja funcionaven gairebé com un club de fans. Els Pets van fer una samarreta oficial, uns carnets i van editar un *fanzone*, *El Pet*, per obra i gràcia dels germans Romero, del qual van arribar a sortir tres números, el primer a l’estiu del 93. El Joan hi escrivia articles sobre rock català, el Lluís contestava les cartes i la Núria, la nòvia del Lluís, s’encarregava del Club.

També era una cosa estranya que la presidenta del Club de Fans fos la novia del cantant! És clar que el fenomen de fans d’Els Pets no tenia l’element sexual que tenien

altres grups de rock. Segons els tres components del grup, té molt a veure amb el seu físic, que no és espectacular. En canvi, amb les seguidores fidels, les històriques, han tingut un lligam molt emocional. En el cas del Lluís, sempre diu en broma que, més que despertar passions sexuals, desperta passions maternals. I continua dient que el que la gent vol és donar-li sopar i no pas sexe. I que el veuen tan desnudit que el volen cuidar en lloc de fotre-li mà.

La qüestió de les cartes és al·lucinant. Li han arribat a escriure sobre temes tan íntims que són esborronadors. Autèntics drames personals de gent que passava a casa maltractaments, separacions, incomprensió, malalties... gent que està a l'hospital, que han perdut al pare... Hi ha certs fans que de ben segur, li expliquen per carta coses que no expliquen ni al seu millor amic i que saben que el Lluís ho llegirà però no ho contestarà, perquè li és impossible. Però és d'imaginar que l'omple d'orgull pensar que l'agafen com a conseller espiritual sabent que no els dirà res. En Joan, en canvi, no ha contestat quasi mai res. La seva vida pública comença a l'escenari i acaba a l'escenari. Li molestava fins i tot que anessin a Constantí a veure'l. Com que és un poble petit, era fàcil localitzar-lo. El Joan arribava del tros, d'ensulfatar, i es trobava una família de cara filmant-lo en vídeo. I no és que li faci vergonya que el vegin de pagès -perquè ell en presumeix-, el problema és que entrin a la seva vida privada en un moment en què ell no ho ha demanat. Hi havia fans que aconseguien la seva adreça per l'Ajuntament, o a través del seu pare, i el buscaven. Gavallda era més diplomàtic, però també més difícil de localitzar, perquè vivia en una ciutat gran com Tarragona.

Una nit en què el Lluís havia d'aixecar-se aviat a l'endemà, hi havia quatre nois al carrer d'aquests que, encara que tanquessin els bars, es quedaven davant de la porta de l'entrada dient bestieses i cridant. I un va començar a cantar:

- Ulldecona m'esborrona! -cridant,

- Això és fer-ne un gra massa –va pensar el Lluís. Eren les sis del matí! – No puc dormir per culpa d'un tio que canta una adaptació meva!

I va sortir al balcó en calçotets.

- Fes el favor d'anar a dormir a casa teva! –va cridar.

- Però... però... què fas aquí? –deia eixugant-se els ulls.

- Si us plau, m'agradaria dormir.

- No..., no pateixis, home!

I van marxar. Segur que l'endemà va pensar: “ Hòstia, anava tan borratxo que em vaig imaginar que em parlava el cantant d'Els Pets des d'un balcó vestit en calçotets”.

A casa dels pares del Lluís hi va haver una època que hi anaven nens i nenes com qui anava al Rocío. Tot i que al Lluís li rebentava que els molestessin, la mare sempre responia totes les trucades i donava tota la informació que li demanaven.

El Falin no s'ha dedicat gaire a les fans. Ara és molt més obert que als primers anys, però li costa parlar amb algú que no coneix. Si no té res a dir, per compromís no parla. El Falin seria capaç de tocar en directe tota l'estona que fes falta si li demanessin, però seria incapaç de tenir una conversa de mitja hora amb una persona que acaba de conèixer perquè diu que és fan. En canvi, sí que valora molt una sèrie de gent anònima que veu com es van repetint en molts dels seus concerts. Són els fans anònims, que van a veure'ls perquè els agrada la seva música, sense cap altra ambició més enllà de la possibilitat que un dia els signin un autògraf.

I és que els seguidors més fidels no són ni masoques ni fanàtics i, per tant, no fan res pels Pets en el sentit estricte de l'expressió, sinó que, simplement, fan el que fan perquè es diverteixen fent-ho. Gaudeixen amb la música, amb la posada en escena de les cançons, amb les complicitats que genera el fet de formar part, en menor o major mesura, de la història d'Els Pets... i també perquè gaudeixen amb la gent que van coneixent pel camí, amb els amics i lligams diversos que fan entre ells, entre els membres del grup...

L'any 93 van començar a celebrar les trobades de fans, Les muntaven ells mateixos a Constantí. Les seves nòvies –la Lita, l'Elena i la Núria– els feien una ruta turística per Constantí, començant per La Banya, on van tocar per primer cop els Condons Adulterats, a Les Forques, El Sindicat, on havien tocat primer Els Pets... Portaven tota la canalla a veure la casa del Gavalrà, allà on havien assajat els primers anys. Anaven tots darrere amb la samarreta del Club i sortia la mare del Lluís per ensenyar-los la “casa museu” d'Els Pets, l'habitació aquella que té incorrupta. I feien una gimcana. Després deien un dinar de germanor on els que feien de cambrers eren Els Pets. Per un dia, els músics eren els servidors dels seus fans. A la tarda feien un miniconcert. Era molt bonic, Els Pets tocaven i els fans cantaven. Eren el seu grup d'acompanyament i al final acabaven cantant tots junts “Vespre”. Després del concert sortien i deixaven que la gent els parlés una estona. El que passa és que com que el Lluís es tan despistat i té mala memòria no recordava mai els noms i quedava malament. Però té molta memòria visual. Durant els concerts, entre altres coses es dedica repassar

una per una les cares de la gent. Intenta, com a mínim durant tres segons, expressar a una persona que està per ella. És com dir: “Aquests tres segons te’ls estic cantant a tu”. Ho fa per la mateixa raó que a ell li ha encantat que s’ho facin els seus artistes favorits quan ha anat a veure’ls en concert. Quan vas a veure un grup i el cantant et mira durant una estona, et sents la persona més important del món.

El més bonic era veure com es feien amistats entre ells, que Els Pets servien de punt d’unió entre persones procedents de geografies molt diferents. Si Els Pets aguanten encara és perquè hi ha hagut una regeneració de públic, perquè han anat passant de grans a petits, de pares a fills, de fills a germans petits...

Les trobades van ser anuals fins que l’any 97, el del Bon dia, es van acabar. Més que res, per una qüestió de temps. Perquè a mesura que han anat passant els anys les seves vides s’han anat separant i les han omplert amb les seves obligacions personals. Per això un dia van ser els mateixos fans els que van decidir organitzar la trobada. Però això no va ser fins al 2002.

3.3 Quart disc: Brut Natural (1994)

3.3.1 Aparició del disc

De la mateixa manera que de *Fruits Sex* tenien la sensació de poder, de tenir un públic potencial massiu, que els punxarien a les ràdios i que traguessin el que traguessin la gent ho escoltaria, per al disc següent van tenir la sensació contrària. S’havia acabat la inèrcia del *boom*, el vendre per vendre, ja no eren la repera i no tenien la gent pendent del seu disc. Al final del 93 semblava que tothom s’havia oblidat que existien, especialment els mitjans de comunicació.

Els petits grups de rock en català van començar a desaparèixer, víctimes de l’excés d’oferta que hi havia al mercat. S’havia creat una bombolla irreal que va explotar. A sobre, un dels quatre grans, els Sopa de Cabra, van caure en picat arran de la sortida del disc en castellà. Aquesta davallada general va ser el detonant del fet que el segment de mitjans de comunicació, artistes i crítics que no havien paït gaire bé l’esclat del fenomen del rock en llengua catalana es prestessin impetuosament a redactar l’acta de defunció d’aquest moviment. Van enterrar prematurament tot una sèrie de grups que seguien tenint molt bona salut.

Els Pets també es van espantar perquè amb el *Fruits Sex* no van tenir la resposta que esperaven. Havia de vendre molt més que *Calla i balla!*, però no va ser així. I sort que portaven l'estirada d'abans, que es van mantenir a dalt de tot.

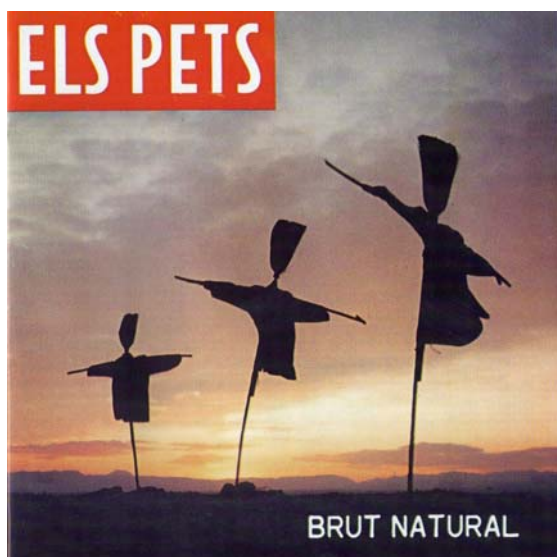
En Lluís Gavalrà sempre ha pensat que la clau de la supervivència del grup va ser aquell nou disc: *Brut Natural*. Perquè van ser molt conscients que se l'estaven jugant. Per al *Brut Natural* es va trencar les banyes amb les cançons com mai. S'hi va passar dies amb les lletres i les músiques, barrant i retocant. El Marc, més veterà en aquestes qüestions, també els va avisar.

El Joan i el Lluís van tornar a ajuntar esforços. De la mateixa manera que amb el *Fruits Sex* van estar separats, amb el *Brut Natural* van estar junts cada dia de la gravació. Era una qüestió de "O ara o mai".

L'enregistrament va començar al novembre del 93, i es va veure enterbolit per un refredament de les relacions amb Discmedi, agreujat per una altra oferta de la multinacional Ariola, aquest cop bastant important, molt seriosa. Però van gravar l'àlbum sense saber quina discogràfica el trauria, van decidir finançar-lo entre el Marc i Els Pets. En aquells moments uns vuit milions de pessetes –quaranta-vuit mil euros- que eren molts diners.

Amb tot plegat, el record del *Brut Natural* és de pensar com a bestioles. El Marc estava intentant que Els Pets s'encaminessin cap a un estil on es trobessin a gust i fer bones cançons de pop. Van ser el primer cop que els va suggerir la possibilitat de gravar el disc sense Lluís i va deixar córrer els arranjaments més festius per fer-los més pop. Però encara que tingués aquestes idees, no les va voler imposar mai. Si una cosa bona tenia el Marc era que sempre els deixava fer. La direcció on havien de dirigir la música la marcaven Els Pets amb la seva composició. Perquè el Lluís i el Joan escolten molta música i cada temporada deien cap a on volien tirar.

3.3.2 Evolució del grup: Brut Natural, un punt d'inflexió

Cada disc ha tingut un o dos grups que han influenciat molt la composició. Al *Brut Natural* son els Lemonheads. Els Lemonheads venien de la tradició de Gram Parsons, del country rock, i això els feia redescobrir molta música americana, com Tom Petty. “Sortiràs al carrer” té un estil molt Tom Petty, precisament. I “No t’enyoro” és un homenatge gens dissimulat als Lemonheads.

També era l’època de l’*àcid-jazz*, i d’allà surt la idea d’una cançó que va marcar una inflexió en Els Pets: “Pantalons curts, genolls pelats”. Era una cançó molt important per com era i pel que explicava. Va sortir d’una conversa amb un cosí del Lluís, el Josep Maria, en un dinar en què parlaven de com era el poble quan eren petits. Per a ells, l’entorn formava part de la seva quotidianitat. L’única manera de distreure’s era voltar pel poble, els termes, les basses, els trossos, robaven alguna fruita, es banyaven a les basses.

*“ Ungles brutes i un munt de repèls
enfilant-se a un arbre ple de préssecs vermells,
després a la bassa tots nuets
vigilant la roba i que no arribi el pagès
i a l’hora de berenar
pa amb vi i sucre o un tros de codonyat,
i després tornar al carrer amb el morro empastifat”*

La lletra de “Pantalons curts, genolls pelats” va ser un homenatge bastant clar a la infantesa i, com a tal, a les persones que els varen cuidar més durant aquells anys; com l’àvia del Lluís. L’àvia Cecília, la que sempre estava cantant:

*“El diumenge a missa puntual
tocava diana l’àvia sempre cantant...”*

3.3.3 Cançons del disc

I quan van anar a gravar aquesta cançó, el primer que la va tocar va ser el Chupi, que va fer aquella famosa melodia d’orgue absolutament deliciosa. El Pybus va afegir-hi una secció de vent molt bonica. I posar-hi a sobre una guitarra es feia molt difícil. El Marc s’hi va estar barallant una setmana i no li sortia res. Quan ho va aconseguir, al Lluís no li va agradar gens. Però gens, segons el Lluís no lligava amb la cançó. Però... com podia qüestionar-lo? No sabia com dir-l’hi. En canvi, anava calentant el cap al Joan i el Falin. Ells van aconsellar-li que el millor que podia fer és dir-li, i un dia, el Lluís es va armar de valor i li va dir al Marc. No va costar res. Amb un simple: “Ho hauries pogut dir abans! Doncs la traïem, a mi tampoc m’agrada!”. Tanta feinada per dir-l’hi i tan poc que va costar treure la guitarra. I aquella va ser la primera i única cançó d’Els Pets sense guitarra.

En general, *Brut Natural* era més pop i menys macedònic. Encara es pot trobar un rock com “Si no fos pecat” al costat d’un *reggae* com “Domesticada”, però sembla que ja estaven perfilant cap on volien anar. Era una línia pop.

En els primers discos el baix era més fàcil. Cada cançó tenia una base de ritme, una era un *ska*, l’altra volia una base rock, l’altra *reggae* i així anaven variant, perquè cada cançó tenia el seu rotllo. A partir de *Brut Natural* la cosa es complica perquè havien d’idear ritmes diferents sota un mateix context, un mateix estil.

“Jo vull ser rei” era un homenatge als Byrds, gairebé un plagiat d’una cançó en el bon sentit de la paraula. La discogràfica Discmedi, patia molt per la lletra. Tenia por que els posessin una denúncia per injúries:

*“Jo vull ser rei
ser per collons cap de l’Estat
tenir-ho tot fet
només per ser fill de papà (...)*

*Tan avorrit d'estar envoltat
per una colla de llepons
suant infal·libilitat com un cacic o un dictador.
Fotre un polvet amb la total seguretat
que el xiquet tindrà el futur encaminat..."*

Sempre van pensar que no volien fer una cançó insultant ni molestar. Són unes persones molt antimonàrquiques. En el cas del Lluís, per tradició familiar, el seu pare és antimonàrquic visceral. I sempre han bromejat sobre la reialesa i els Borbons en particular, que és una dinastia a qui els catalans, històricament, tenim molt poc per agrair. Un dia el Lluís va veure per la televisió un famós documental de la BBC sobre el rei, on deien que Joan Carles anava amb una moto que no sabia engegar, i sempre li portaven engegada:

“sempre trobar la moto amb el botó engegat...”

No volien fer un pamflet, sinó mitjançant el sentit de l’humor plasmar la contradicció que un personatge tan suposadament democràtic i defensor de la democràcia, com és el rei d’Espanya, fos tan antidemocràtic a l’hora de rebre crítiques i comentaris.

A *Brut Natural* hi ha dues cançons del Joan Reig: “La balada de l’Anton el Roí” i “Segon plat”. És la història d’un home que està enamorat d’una casada amb un marit

que la maltracta, han tingut un fill, ell és ionqui i un vividor. Va de tant en tant a casa, li fa l'amor, un parell de petons, li pren els diners i se'n va. "Segon plat" és una cançó pop amb aire *rumbero* amb un solo preciós de Pedro Javier González, guitarrista d'El Último de la Fila, que van conèixer mitjançant Marc Grau. Però la millor cançó del disc és pel Joan, amb el permís de "Pantalons curts, genolls pelats", "La mort em ve a buscar". Una balada que va fer en Lluís amb una música influenciada pels Wallflowers, i altres bandes nord-americanes de la mateixa generació que feien balades molt rockeres. Aquesta cançó té una de les millors lletres que ha escrit mai. La cançó és un petit retrat d'aquella generació perduda, la que va patir el costat més fosc de la droga per manca d'informació, perquè era un tema molt tabú dins la música en aquell moment. "La mort em ve a buscar" és el vessant menys poètic, el que menys to romàntic té de la sida: la fase terminal del malalt. A la cançó no van voler que sortís la paraula sida perquè no deixa de ser la història de totes les persones que s'estan morint en un hospital, fotuts i conscients que això s'acaba. I és en aquells moments quan s'és més sincer i honest, perquè ja no hi ha res a perdre. És quan una declaració d'amor o amistat cap a una persona és més real.

Ningú no volia parlar de temes tan poc comercials en una cançó. I per als Pets, que tenien aquella imatge de conjunt festiu, poca-solta i simpàtic, era una manera de trencar amb el tòpic i ensenyar un altre vessant. Si a *Fruits Sex* va significar l'última experimentació amb els sons i els estils, a *Brut Natural* van començar a experimentar amb les lletres, tot i que encara en queda alguna d'esbojarrada com "Aquesta nit agafo una ceba".

Abans d'aquell disc, el que es feia era parlar de la gent que el Lluís veia, era com un narrador en tercera persona. El Lluís trobava que parlar d'un mateix era exhibicionisme pur.

A *Brut Natural* per primera vegada va descobrir que la millor manera de connectar amb el públic és parlant del que et passa a tu, de les teves experiències pròpies. Això no vol dir que s'hi identifiquin, però hi ha moltes persones que han pensat o han sentit alguna cosa semblant en algun moment de la seva vida.

A *Brut Natural* ja hi ha moltes lletres en què el Lluís toca de molt a prop els sentiments, és més personal i arriba més endins. El Lluís sempre ha estat un explicador d'històries quotidianes amb molta gràcia, amb qui et pots sentir molt reflectit. Hi ha moltes lletres que si les analitges com a poema en si són molt tristes, però amb la música que els posa resulten iròniques.

El Lluís componia de nit. A l'hora de fer les cançons sempre ha tingut una dinàmica bastant semblant, que és no escriure res, no fer lletres ni músiques i a partir de cert dia marcar-se un termini de dos mesos per fer les cançons. S'hi posa com un exercici diari, començant sempre a la mateixa hora, normalment després de sopar fins a les cinc del matí. És un horari fantàstic perquè no té cap distracció: ni telèfons ni res, només el camió de les escombraries i poca cosa més.

Van acabar de gravar l'àlbum el gener del 94. Seria el primer disc on no hi hauria cap cançó que cantés el Joan, les cantava totes el Lluís. Les seves veus són tan diferents que es fa molt difícil unir-les, fins i tot pel que fa a freqüències, amplitud.

Per a aquesta ocasió, la portada, la van dissenyar a partir dels tres Pets. Van fer esbossos que s'originaven al disc *Help* dels Beatles, en què els músics surten amb els braços estirats amunt i avall. Sintetitzant l'esbós, sense adonar-se'n, van acabar fent un espantaocells. Tres espantaocells que són la portada del disc. Aquest cop el títol el van posar els grafistes: *Brut Natural*.

Era una manera de dir que, de refinats, no n'eren gaire, però la seva manca de refinament no era artificial, sinó natural. I un dels objectes promocionals va ser un cava amb l'etiqueta personalitzada d'Els Pets. Curiosament, el cava no els agrada gaire a cap dels tres, ni brut ni de cap manera. Però per culpa del nom del disc, a tot arreu on anaven els regalaven cava: a les ràdios, a les entrevistes, als concerts... sempre sortia algú amb una ampolla de cava i ells farts de beure'n copes sense ganes.

El disc, per cert, el van dedicar a la Núria Cadenas, que havia tornat a entrar i a sortir de la presó: "Dedicat a tu, Núria, que continues lluitant pel que creus".

Brut Natural va ser un punt d'inflexió. Va ser la primera vegada que la crítica els diu que fan el disc de la maduresa (a partir de llavors, s'ho diran ells mateixos a cada disc!). Però si van arribar a aquest punt va ser perquè anaven molt ben compaginats com a banda, assajaven de valent i això es va notar.

Havien passat una època en què la popularitat anava molt per davant del músic i a partir d'un determinat moment van sentir la necessitat que havien de córrer per agafar la popularitat. Aquest sentit de la responsabilitat com a banda fa que Els Pets hagin estat el grup català que ha evolucionat més.

Brut Natural va sortir al carrer per Sant Jordi del 94, el mateix dia que van participar en una actuació que els va omplir d'il·lusió: el vintè aniversari de la Companyia Elèctrica Dharma, al Palau Sant Jordi.

3.3.4 Gira Tomb Brut Natural

La gira “Tomb Brut Natural” es va iniciar el 28 de maig a Cambrils, després d’un *stage* de cinc dies a Castellar del Vallès. La sorpresa més gran va ser el vestuari: una americana amb la bandera de Tarragona. Havien vist la famosa foto dels Who vestits amb americanes amb la bandera anglesa i van pensar a provocar. Sempre els ha fet molta ràbia el menyspreu que té cert tipus de gent per qualsevol cosa que es fa utilitzant els símbols catalans, de seguida ho titllen de xirucaire. En aquest sentit, el *Brut Natural* en un principi volien que es digués “Sang catalana” per molestar els que els surt urticària amb tot el que té a veure amb Catalunya, la bandera catalana i la cultura catalana. Durant els dies de gravació reien moltíssim pensant com reaccionaria la premsa. A l final ho van deixar córrer, i a la gira del 95 van recórrer a aquest element provocador gràcies a la bandera de Tarragona, que barreja les quatre barres amb el mar en un exercici de síntesi fantàstic que visualment impacta molt. Van demanar a un sastre de Tarragona que els fes les americanes. Quan els van veure, alguns es van posar les mans al cap; d’altres només reien. Volien provocar i ho van aconseguir.

Diuen que a l’alcalde de Tarragona, Joan Miquel Nadal, no li va fer gaire gràcia. Es veu que no va entendre que no era una burla cap a la ciutat, sinó tot el contrari, una reivindicació dels seus orígens.

L’any 94 van tenir menys concerts que en temporades anteriors, entre altres raons perquè eren més cars: van primar la qualitat del *bolo*, no la quantitat. Menys actuacions, més ben pagades i més atractives per als seus seguidors: amb més llum, més so i més professionalitat. Més espectacle.

La venda dels discos també va caure, fent palès que l’esclat del rock en català havia passat a millor vida. Però tot i així Els Pets van ser dels grups que van vendre més en aquella època, van arribar a les trenta-cinc mil còpies, no gaire menys que les quaranta-cinc mil de *Calla i balla!* I les quaranta mil de *Fruits Sex*. Sau i Sangtraït havien patit una sotragada més forta, i els Sopa de Cabra començaven a cercar tot el públic que havien perdut amb el disc en castellà.

La davallada d’Els Pets no va ser tan espectacular perquè tampoc havien arribat a unes xifres de vendes tan elevades com Sau, Sopa de Cabra o Sangtraït. Per altra banda, també va jugar al seu favor que tenien una personalitat clara, nítida, coherent.

3.3.5 El “millor disc de l’any” i “la millor cançó”

Els Pets van triomfar en la primera edició dels premis Enderrock, concedits per votació popular, el Brut Natural va ser considerat el “millor disc de l’any” i “Segon plat” la millor cançó. També va ser el grup de rock en català que va tenir més *bolos* i en un, a Sabadell –el 4 de setembre al Parc de Catalunya- van batre el seu rècord d’assistència fins al moment: quaranta mil persones.

3.3.6 Premi Nacional de la Música de la Generalitat

A final d’any es van quedar parats perquè se’ls va atorgar el Premi Nacional de la Música de la Generalitat, juntament amb Raimon, l’Escolania de Montserrat i Carles Benavent.

3.3.7 Canvis en el grup

L’any 95 ja van tenir claríssim que el millor que podien fer era dosificar-se. Fer menys concerts i millors. Començarien al maig i acabarien al setembre, i prou. Volien tenir una demanda real del grup Els Pets. No podien repetir la mateixa comarca, no volien que el públic anés als seus concerts com una rutina més, volien convertir cada concert en un esdeveniment. Per això van dir que no a una oferta de sis milions que els va fer el Departament de Benestar Social per tocar per Sant Jordi. Aquells diners eren una barbaritat en aquella època, però no entrava en la seva temporada de contractació. El que llavors era el seu mànager, el Joan Ramon Berruezo, s’estirava dels cabells. Era el mànager de Los Sencillos, entre d’altres.

Havien tallat amb BM Management. El Michel González els havia impressionat a l’inici amb un estil de tracte com si fossin grans estrelles americanes. De cara a l’artista, eren molt bons, fins i tot els aconseguien entrades gratis a la tribuna del Nou Camp per veure el Barça. Però al poc temps es van adonar que els números no quadraven de cap manera. Quan van acabar amb ells, els van fer un petit boicot que va dificultar la seva contractació.

Els Pets sempre han estat un grup molt exigent amb els mànagers. Entre d’altres coses, perquè sempre han estat bons pagadors amb els seus músics. I no saben quina mena de nefasta gestió va fer el Michel que tots els seus grups -els Gossos, la Dharma,

els Lax'n'Busto- van marxar escaldats, amb moltíssims diners en deute. Els Pets van ser dels que van sortir més ben parats, només els van enganxar cent mil pessetes. I el primer que li van demanar al nou mànager, el Joan Ramon, va ser cobrar al dia. En segon lloc, que hi haguessin dos *road-manager* en els concerts, un per a l'equip tècnic i l'altre per als músics, perquè són un grup complex, amb molta gent, i tots necessiten les seves atencions. També li van demanar que no entrés ningú al camerino: ningú no havia de fer res de les seves trifulgues, i les Lluferes s'havien de poder canviar tranquil·les, sense haver d'aguantar que les mirés ningú. Una altra cosa que van demanar va ser que els concerts sempre fossin d'hora: el Lluís tenia molt clar que entre el seu públic hi havia canalla i adolescents, i no volia fer-los esperar fins tard. Es veia que Els Pets sabien el que volien, treballaven bé i, a diferència d'altres grups de rock, eren molt autocrítics amb la seva imatge i el seu repertori, i eren molt acurats a l'hora de tractar els seus fans.

Entre el canvi de *management* i la voluntat de dosificar-se, l'any 95 només van fer divuit concerts: la "Gira Cua". Una gira molt especial perquè, d'aquelles actuacions, en va sortir un disc en directe. La idea va sorgir perquè era l'última gira que comptarien amb Dave Pybus al saxo. Ja havien decidit que a partir de l'any següent eliminarien la secció de vent per al directe, però abans volien deixar constància que tenien la millor banda possible pel que fa als músics, amb el prestigi indiscutible del Marc, el Chupi i el Pybus.

En acabar la gira del *Brut Natural* els va deixar la Lore. Per substituir-la, van fer un càsting a la Pista d'Estiu de Constantí en què va anar molta gent i que en alguns moments va ser molt surrealista. Tot s'ha de dir, els nois no paraven de riure. El Lluís intentava comportar-se i era el que reia menys, però és que era molt difícil; perquè fins i tot n'hi havia una que imitava al Michael Jackson! En fi, que no n'hi va haver cap que els fes el pes. Quan s'acostava l'inici de la gira, el Marc va proposar una noia que cantava a La Boite: Patrícia Reyes. Era molt simpàtica i extravertida. Per posar-li algun defecte, tenia certs problemes per pronunciar el català, perquè era gallega, i van atabalar-la molt perquè cantés "Vine a la festa" amb una vocal neutra, no amb una "a" oberta. Però tenia una gran veu, una veu que va aparèixer en el disc en directe que es diria, precisament, *Vine a la festa*.

3.4 Cinquè disc: *Vine a la festa* (1995)

3.4.1 En directe

Fer un disc en directe els servia per recopilar tot el que havien fet fins en aquell moment, ensenyar l'antic repertori reversionat per la superbanda, i finiquitar algunes cançons que ja els costava molt de defensar en directe, com “No n’hi ha prou amb ser català” o “Profilàctic”. A diferència d’altres àlbums en directe que coneixien, en lloc de gravar un sol concert a la gran capital, vam preferir que es reflectís la seva filosofia que cada concert era igual d’important, sigui un poblet o sigui una capital. Que no hi ha concerts de primera i segona. I van decidir gravar el disc a tots els pobles.

El primer concert va ser el 13 de maig a Vilafranca.

Perquè sortissin els números i no els costés un ull de la cara la gravació, hi va haver quatre concerts en què van posar més mitjans, entre ells el de Santa Tecla de Tarragona i el de Constantí. El gruix del disc va acabar sortint de Tarragona, perquè era al final de la gira, que era quan ja estaven ben rodats.

De tota manera, com que sabien que cada concert s’estava gravant, hi va haver un grau de concentració i d’implicació molt més alt.

3.4.2 Recuperació d’antigues cançons

En el repertori van recuperar una cançó de la maqueta, “Quina tabarra”, i en van incloure tres de noves: “Núria”, “Vaig calent” i “Ulls de color mel”. La influència i la font d’inspiració de “Núria”, és bastant òbvia: la seva companya. Li va sortir un dia que estava tancat a casa, mentre esperava que arribés la Núria de Barcelona. Havia de ser una cançó privada, per a tots dos, però li agradava molt i la va tocar en un assaig. Una

de les coses que més li agradava de “Núria” és que estava bastant segur que era la primera vegada que una cançó tenia el nom de Núria. Perquè tota la història del rock està plena de cançons amb nom de noia, però era impossible que un nom tan català l’hagués utilitzat ningú.

“Ulls de color mel” va ser una decisió bastant meditada. Els Pets sempre han fet versions, però aquella havia de ser molt especial, perquè quedaria gravada en un disc. No podia ser d’un artista qualsevol, havia de ser d’algú que els agradés molt a tots tres, que li tinguessin molt respecte, molta veneració. Trobar algú que tornés bojos al Joan i al Lluís era bastant fàcil, però que també agradés al Falin, ja era més difícil. I va sortir Van Morrison. El problema és que Van Morrison canta com Van Morrison i Lluís Gavallda com Lluís Gavallda. I intentar cantar com Van Morrison per al Lluís Gavallda és una utopia impossible. I això era una lliçó que ja havia après quan feia versions de James Brown i música *soul*. Com podia fer una versió de Van Morrison sense que quedés ridícula? I la solució va ser agafar una cançó de la primeríssima època, quan el Van Morrison encara flirtejava amb el pop, i van triar “Brown Eyed Girl”.

Fins llavors les seves versions estaven adaptades al català tenint en compte tant el missatge com la fonètica.

“Vaig calent” va ser l’últim exemple de la cançó típica del Lluís Gavallda de la primera època: la cançó divertida, en la línia de “Profilàctic”, “Qui s’ha llufat?” i unes quantes més que únicament pretenen fer riure a la gent. A “Vaig calent” va ser l’última vegada que va fer aquest tipus de lletra que, per altra banda, és la que li surt més fàcilment. Quan li ha tornat a sortir una cançó d’aquesta mena, l’ha arxivat directament. A “Vaig calent” surt el doctor Corbella. És una altra de les bromes privades d’Els Pets: a cada disc citen un personatge conegut de la societat civil catalana. Al primer disc era Pujol a “No n’hi ha prou amb ser català”; al segon Àngel Casas, a “Mosquits a l’aixeta”; al tercer “No diguis res”, que estava basada en un article de Montserrat Roig; al quart, Baltasar Porcel sortia a “Jo vull ser rei”.

Una altra de les coses que fan és que a cada disc hi ha una lletra amb el nom d’un poble: al primer, Tarragona i Sitges (“Tu de què vas?”, “Terrabilly” i “Perdut al mig de Sitges”); a *Calla i balla!*, Tarragona i Constantí (“Tarragona m’esborrona” i “Constantí, molta merda i poc vi”); a *Fruits Sex*, Constantí (“Menja Avellanes”); a *Brut Natural*, Alacant (“La balada de l’Anton el Roí”). I a *Vine a la festa?* Ni “Núria”, ni “Vaig calent” ni “Ulls de color mel” citaven cap poble. Estaven trencant una tradició!

Doncs com que era un disc en directe, van falsejar un inici de concert cridant “Bona nit Granollers”, en homenatge al seu mànager, el Joan Ramon, que era d’allí.

La tradició continuaria en els discos següents: al *Bondia*, Vila-seca (“Una estona de cel”); a Sol, Valls (“Cercles viciosos”); a Respira, Barcelona (“Un món, dues classes de persones”); a *Malacara*, Manresa; i a l’*Agost*, apareix una cançó amb el nom de “Calafell” i Ronda, (“ El meu veí de sota”).

Sempre són pobles o ciutats amb els quals tenen una relació d’agraïment, on han fet concerts molt sovint i els segueixen molt.

3.4.3 Gira cua

Després d’aquest fals “Bona nit, Granollers”, l’àlbum comença amb una introducció instrumental del Marc Grau amb que s’iniciaven els concerts. Es deia “Gira Cua” i va ser com un reconeixement.

Finalment, Vine a la festa es va mesclar entre setembre i octubre, i va sortir al carrer el 25 de novembre del 95.

3.4.4 Desè aniversari del grup: celebració

Al final del 95 es van posar a preparar el concert del desè aniversari d’Els Pets. Es complien deu anys d’aquella famosa actuació al Sindicat Agrícola de Constantí, i ho van celebrar en el mateix lloc intentant reunir la mateixa gent que hi havia anat – localitzant-la a través de fotos d’aquell dia- i en la mateixa data: la nit de Nadal. Va ser molt divertit, es van tocar moltes cançons de la primera maqueta, Els Pets van portar la mateixa roba i els mateixos instruments. Entre el públic hi havia alguns convidats especials, com tota la colla de televisió d’El Terrat: l’Andreu Buenafuente, el Fermí Fernández...

L’any 95 es van presentar al programa de l’Andreu Buenafuente, *Sense Títol*, amb unes americanes amb la bandera de Tarragona. Doncs l’Andreu que és de Reus, per empenyar-los es va posar una americana blanca amb tres-cents pins de Reus. Llàstima que per la televisió no s’entenia res, perquè els pins eren tan petits que només es veien punts negres, i Els Pets van triomfar amb la bandera de Tarragona.

Nou dies després del desè aniversari del grup, el 2 de gener de 1996 va néixer el primer fill dels Pets: el Marc Cáceres. Va arribar sense pensar, improvisadament, que això és el bonic. Les coses han de venir soles, perquè el destí ja està escrit.

Al cap i a la fi, el Falin sempre ha estat el pioner del grup pel que fa a les coses més pròpies de la vida “real”, com tenir el carnet de conduir, casar-se o tenir fills.

El fill del Falin va ser motiu d’inspiració del vestuari de la gira del 96, “Vine a la festa”. Van crear una samarreta estampada amb un xumet molt gran, i a partir d’aquí van voler que tots els músics tinguessin una samarreta personalitzada, amb el seu propi símbol: al Lluís, la corona; al Joan, una pinta –per la xolla i la barba que duia-; al Marc Grau, el *copyright* –sempre anava dient: “això és *copyright* meu”-; al Chupi, unes ulleres perquè no hi veia gaire; i a les Llufes, unes tisores, per a la castració dels mascles que les importunaven. Les samarretes es descobrien a mesura que els músics anaven agafant calor i es treien les americanes de colors parxís.

3.4.5 Gira Vine a la Festa

La gira de “Vine a la festa” va començar l’11 de maig a Bellpuig d’Urgell, després d’un *stage* de preparació. Una de les curiositats va ser que per primer cop van tocar a Andorra. També van actuar a Manresa, Alcúdia, Arbeca, Manlleu, Montblanc, Tàrraga i Sitges, entre altres llocs. Però l’actuació memorable va ser dins el festival Grec de Barcelona, el 5 de juliol, davant de set mil persones, al Velòdrom d’Horta. Més que un concert, va ser una aposta per veure fins a quin punt podien convocar gent pagant entrada. L’èxit del Velòdrom els va animar de cara a les festes de la Mercè, a mitjan setembre. Allí sí que van tocar gratuïtament, al Moll de la Fusta. Però davant l’elevada quantitat de seixanta mil persones.

Posar-los de cap de cartell del gran concert de la Mercè al Moll de la Fusta va ser una mica complicat. Hi havia molta gent que no hi estava d’acord, no per tenir res en contra d’Els Pets sinó perquè volien que fos un acte molt multitudinari, que hi hagués molta gent, i tenien por que si el cap de cartell era un grup local, igual no ompliria.

Va ser un concert d’aquells que no veus el final de la gent, que és una sensació molt estranya. Van tocar amb Ja T’ho Diré i els Gossos, i van quedar bastant aturats perquè a Barcelona hi toquen poc, i des de l’última vegada que hi havien anat la diferència de públic era brutal. És curiós perquè, tot i ser un grup amb fama de rural, sempre que va a Barcelona té una resposta de públic força massiva.

Al 96 el Joan Reig va fer de productor per primera vegada. Va ser amb *Toc al dos*, el segon disc d'un grup de Reus: els Whiskyn's. Allí va aplicar tot el que havia après del Marc, assessorant, controlant una mica la direcció, posant una mica d'ordre. En principi, només havia de supervisar la gravació, però es va involucrar tant que el van tenir les vint-i-quatre hores amb ells. Arran de l'àlbum *Toc al dos* va començar una relació més personal entre el Joan i el Joan Masdeu (el cantant de Whiskyn's), en la qual aquest va descobrir una persona tendra, molt independent, que gaudeix tant d'Els Pets com d'anar a una tractorada amb la Unió de Pagesos, anant a cremar pneumàtics, ajudant son pare a fer rebrots o anant a una desfilada d'armats per la Setmana Santa de Constantí. Per això no van dubtar a repetir l'experiència en el disc següent dels Whiskyn's, *Lila*, amb el luxe inclòs que el Joan va voler compartir la producció amb el Marc Grau.

Un altre projecte en el qual van participar Els Pets al final d'any va ser un disc de versions de Neil Young adaptades al català, *Com un huracà*. També hi van col·laborar la flor i nata del rock en català, com Sopa de Cabra, Sau, Lax'n'Busto, Gossos... fins i tot el Marc Grau. Els Pets com que són molt fanàtics de Neil Young, van decidir triar una cançó que sempre els havia fascinat pel tema que tractava i perquè era poc coneguda. Tracta d'un candidat que és d'un partit minoritari i que sap que no guanyarà, però tot i així fa campanya electoral. És aquest polític pur que fa política malgrat saber que mai no podrà exercir. Un candidat a president de la Generalitat que tomba per tot Catalunya malgrat que tothom vota Jordi Pujol.

Com un huracà va sortir publicat al novembre.

Aquells dos anys van ser pel Joan Reig una època de revolucions. Van començar a passar coses a la seva vida que mai no hauria pensat que li passarien. Les més importants: es va separar de la Lita, i va morir un cosí seu. Va patir una forta desestabilització emocional. En aquell temps va confiar molt en el Marc, parlaven molt i era el seu confident sentimental. I també amb el Lluís.

Quan el Joan està bé, va a la seva, però quan està malament és quan està més a prop dels altres. L'octubre, quan va acabar la gira de *Vine a la festa*, va succeir un miracle: la Núria i el Lluís van convèncer el Joan que anés amb ells a Londres. Estava desanimat i el van convèncer. El Joan no havia sortit mai dels Països Catalans. Havia anat a la mili i prou. És clar, veure'l a Londres no tenia pèrdua.

El primer dia d'arribar van fer el que la Núria i el Lluís acostumen a fer a Londres: aixecar-se a les vuit del matí, començar a caminar i no parar fins a les nou del vespre.

Volien ensenyar-li tot, al Joan. Total, que el van rebentar. Van pujar un moment a l'habitació -era una triple- per deixar les compres i sortir a sopar, quan el Joan es va estirar al llit i va dir:

- Jo me'n vull tornar a casa.

Com un nen petit. Li va agafar com un atac d'enyorança. Al principi s'ho van agafar de broma, però després van veure que anava de veritat, i la Núria i el Lluís ja no sabien què fer: els quedaven deu dies per endavant i aquell home se'n volia tornar a casa. El primer dia! No van tenir més remei que anar suavitzant la cosa, el van anar mig animant i a poc a poc va deixar d'estar deprimat. A partir de l'endemà les coses van anar millor i, finalment, s'ho va passar bomba.

La Núria i el Lluís li feien males passades. Per exemple, s'amagaven per veure què feia tot sol. El Lluís li havia fet classes d'anglès durant un any, amb el Lluís d'Andorra, i va veure que se les anava arreglant, ni que fos amb gestos. Van anar als estudis d'Abbey Road i el Joan i el Lluís van entrar a l'edifici directament, i això que estava prohibit.

També van anar a Oxford Street a comprar roba. El Lluís sempre acostuma a anar a uns grans magatzems que es diuen Top Shop, i allí van trobar unes americanes de vellut conjuntades amb unes camises i uns pantalons que els van agradar molt. Va ser veure-les i el Joan va dir:

- Xec, per què no ho comprem de vestir per als bolos?

- Doncs quasi que sí.

I allí mateix van trucar al mòbil al Falin, i la seva dona, l'Elena, els va donar la talla. Ho van comprar al moment. Aquell vestuari els donaria la imatge que més s'ha popularitzat d'Els Pets. La que sortiria a la portada del disc més londinenc de tots: El *Bondia*.

3.5 Sisè disc: *Bondia* (1997)

3.5.1 El disc més desacomplexat

El *Bondia* és el disc més desacomplexat per part del Lluís Gavalrà, on menys amaga les seves influències. Era el disc més Beatle d'Els Pets i, curiosament, el més actual, perquè era el que feien els Blur, Supergrass, Pulp, Oasis...

Per començar hi havia dues cançons que no quadraven en el *Vine a la festa* però que els agradaven moltíssim: “Bona nit” i “Dissimulat”. A partir d’aquí el Lluís es va posar a treballar a casa, de nit, com sempre. No tenia la sensació que aquest disc els dispararia en vendes ni en popularitat, l’únic objectiu que es van marcar va ser arribar a les mateixes vendes que el *Brut Natural*. És a dir, no baixar.

Per acabar de fer la posada a punt de les noves cançons, el Lluís i el Joan es van tancar a Prades, on el Joan havia llogat un pis perquè li agradava molt anar a muntar a cavall. És el lloc ideal per reposar les idees. Intercanviaven esbossos de cançons i les acabaven de construir. Allí van acabar la rumba, “Digue’m que m’estimes”, que va sorprendre més d’un seguidor d'Els Pets d’aquests que són molt integristes i veuen la rumba com una xarnegada.

3.5.2 Gestació, enregistrament i mescles

Per aquest disc van decidir que mesclarien i masteritzarien les cançons a Itàlia. Això volia dir encarir la producció i, per tant, disminuir els seus ingressos. En aquella època treballaven els tres Pets, el Marc i el Chupi, perquè el Dave Pybus els havia deixat. Era lògic: tenien el millor saxofonista dels Països Catalans i es passava mig concert tocant l’orgue i la pandereta perquè cada vegada hi havia menys cançons amb

secció de vents. I és clar, era un luxe que no es podien permetre. Igual que van eliminar els vents, per al nou disc van pensar que estaria bé prescindir de les veus femenines, és a dir, de les Lluferes. Era una manera de reinventar-se. Vulguis o no, les veus femenines fan les cançons més festives però també menys rockeres. L'Annabel, encara que no cantava, va anar igualment a la gravació. Com a músic nou es va incorporar el Sergi Riera en el treball de ritmes programats, de les bases. Per un dia van demanar la col·laboració d'una secció de vents dirigida pel Pep Gol, i prou. Per a la resta, podríem dir que *Bondia* és el disc en el qual hi ha intervingut menys gent: els tres Pets, el Marc i el Chupi.

Quan Lluís Gavalrà va escriure "Massa jove per fer-me gran" tenia present Billy Bragg. De fet, hi ha una línia afusellada de la cançó "New England":

*Antigues núvies empenyent cotxets
em diran que quan em caso.*

Billy Bragg és un lletrista insuperable, una influència constant perquè fa lletres molt militants, amb un contingut social molt fort, i també fa unes cançons d'amor precioses. Cançons que parlen de l'altra cara de les relacions: les que no s'acaben de concretar, els amors platònics, els amors d'infància. "Massa jove per fer-me gran" fa reflexionar al Lluís que a partir dels trenta anys comences a trobar-te exnòvies que tenen canalla. El Lluís sempre s'ha sentit millor amb gent més jove que amb gent de la seva edat. És un dels traumes que porten fatal la família Gavalrà: la mare, el Lluís i l'Annabel. A cap dels tres se'ls pot dir res el dia del seu aniversari perquè estan de mal humor i, especialment, al complir números rodons. No suporten la decadència física. Els agradaria ser joves eternament.

"Bona nit" és una altra cançó de bressol dedicada a la companya del Lluís. Sempre es queda adormida al sofà i l'ha de portar al llit, perquè el Lluís se'n va a dormir a les cinc del matí. És una cançó seriosa, tranquil·la, reposada, molt agraïda de cantar. Molta gent es pensa que està dedicada a un ne petit, perquè la lletra és prou ambigua.

"Una estona de cel" és una de les cançons que li agraden més al Lluís del *Bondia* perquè li recorda el Marc Grau, quan li deia que s'hi sentia molt identificat, i també el Joan. És la història d'un professor i una alumna que es troben d'amagat un cop a la setmana senzillament per prendre un cafè i sentir-se a gust. El Lluís Gavalrà va intentar fer una lletra amb diferents narradors, molt cinematogràfica: primer el punt de vista del noi, després de la noia i al final un epíleg que servís per als dos alhora.

A “Sebastià” van decidir jugar amb bases electròniques, *loops* i ritmes pregravats. I van demanar-li al Chupi que fes un teclat molt ambiental, molt poc definit, molt neutre.

“Una fiblada a la pell” parlava dels maltractaments de la dona. En part denúncia i en part costumisme, més que res perquè el Lluís ho ha viscut al seu barri. El que més l’interessava en aquesta cançó era deixar un final obert, cosa que a li costava molt. A “Una fiblada a la pell” al final no queda clar si la noia està embarassada, si se’n va per tenir el nen o per avortar.

“Jaio” és la història del pare del Joan, d’un pagès que veu que el seu estil de vida, la seva manera de guanyar-se la vida, se li acaba. Amb la crisi de l’avellana, el pare del Joan va haver de treballar de jardiner a Reus i, és clar, després de passar tota la vida treballant de pagès...

*De petit et van fer una guerra
de jove et van vendre una pau
de gran t’has cremat amb la terra
i ara jaio, et donen pel sac!*

Pel que fa a l’estil, el Bondia és l’evolució lògica del *Brut Natural* cap al pop, molt més coherent, tot i que encara tenen cançons tan diferents com “Em fa riure”, “Dissimulat”, “Jo sóc el teu amic” o “Tard”.

Així es va gravar *Bondia*. L’hivern del 1997. Bondia està planejat com un sèrie d’instantànies del que veig pel carrer; com si fos una escala de veïns en la qual cada balcó ensenya una història diferent.

En realitat, de tot això, se’n van adonar després, quan ja tenien les cançons fetes. No va ser un plantejament a priori. Però quan se’n van adonar d’aquest fil d’unió que tenien les cançons van pensar en arrodonir la idea de disc conceptual. En tenir una cançó que es deia “Bona nit” al Lluís li va venir al cap que seria curiós que n’hi hagués una altra que es digués “Bon dia”. Una seria la primera i l’altra l’última. O sigui, que “Bon dia” vas ser una cançó d’encàrrec, se la va encarregar ell mateix perquè el disc tingués una coherència. Va ser l’última que va fer.

3.5.3 La cançó més recordada d'Els Pets

“Bon dia” li va sortir quan acabava d’assajar, a l’autobús que fa el trajecte Constantí- Tarragona en deu minuts. Feia tres hores que assajava i tenia el cap ple de música, encara. Sense voler, la melodia li anava venint i venint, i per por a que se l’oblidés abans d’arribar a casa, va anar per carrerons estrets tota la mitja hora de camí que havia de fer a peu. No volia trobar-se cap conegut per por que el destarotés. Un cop a casa, la va gravar i li va treure una lletra en un moment.

“Bon dia” és una d’aquelles cançons que es tenen molt clares des del principi fins al final: el so, les guitarres, la secció de vent... Fins i tot tenia clar que volia, al mig de la cançó, un petit homenatge al *Sargeant Pepper’s* dels Beatles: un collage de veus de gent del carrer en un barri d’un poble català. Per això se’n va anar a la plaça del Mercat, a Tarragona, amb la gravadora sota el jec i acostant-se allà on hi hagués dones comprant. Es posava al costat i les enregistrava d’amagat. Clar, vulguis o no, la seva pinta era lleugerament sospitosa: què feia un noi jove sense comprar res, una gavardina tancada i refregant-se a les dones? El miraven de dalt a baix i s’escapaven corrent. Total, que li va costar molt aconseguir enregistrar l’estona suficient de dones xerrant i comprant. Quan va tenir mitja hora gravada va tornar a casa, i escoltant, va sortir una veu d’una dona que no sap per què la trobava molt del Camp de Tarragona, pel timbre, la manera de parlar, que demanava:

- Una talla set, si us plau!

El Lluís volia que se sentís clarament la dona que deia “la talla set”. Es de suposar que aquesta dona mai a la vida sabrà que va quedar immortalitzada en una cançó.

Amb “Bon dia” el Lluís va molestar a tothom. El Joan i el Falin volien marxar a casa i ell que volia més punyetetes per a la cançó. Necessitava sons orgànics al començament...i va triar dos tipus d’ocells, una furgoneta i un cotxe que arriben des de lluny i unes campanes. Un cops posats aquest sons se li va acudir que el disc podia acabar, després del “Bona nit”, amb uns grills.

Mentre la gravaven, ningú va pensar que seria el gran single, ni molt menys. El que sí que veien era que tenia un aire de Beatles a la catalana.

De vegades li han preguntat al Lluís si “Bon dia” té a veure amb el “Good morning, good morning” dels Beatles, però la veritat és que, directament, no.

Quan van enviar la maqueta del nou disc a la productora, es van quedar amb una cançó que els recordava alguna cosa de l'“Obladí oblada” dels Beatles. Era el “Bon dia”. Però no s'imaginaven fins on podia arribar aquella cançó.

3.5.4 Estada a Itàlia. Primer àlbum només en CD

Anar a Itàlia a mesclar el disc va ser una experiència molt bona. Aquells nous estudis, els estudis Mulinetti eren totalment diferents als Aurha, els que havien utilitzat fins ara. Per començar, ja tenia la seva conya treure el Joan del seu entorn natural, que és entre el Morell, Constantí, Tarragona i Reus. Fora d'aquí està perdut i s'enyora. Van llogar una furgoneta i conduïa sempre el Joan. Van fer de Constantí a Gènova vuit o nou-cents quilòmetres d'una tirada.

Els Mulinetti eren un lloc on anaven a gravar molts músics europeus perquè tenien un material de treball brutal i un entorn natural preciós. Quan van arribar, van al·lucinar: l'estudi estava en un poble petit, Recco, a trenta quilòmetres de Gènova. Era una casa pairal tipus palauet del segle XIX, amb un jardinet i uns penya-segats que feien com una espècie de platja privada per als clients de l'estudi. Era un lloc idíl·lic, una meravella.

El primer que va fer en Joan tot just arribar va ser penjar l'estelada al balcó. Que es notés que Els Pets havien arribat a la Ligúria. És un costum que té des de petit, a la maleta sempre hi posa una estelada. Com que som una nació sense Estat, sempre han d'anar explicant pel món que són catalans.

Cada migdia, a l'hora de dinar, el Joan feia una conferència sobre el catalanisme perquè ho entenguessin els italians. A més,, és curiós perquè el dialecte que es parla allí, el lligur, té paraules clavades amb el català. “Préssec”, per exemple.

En el procés de mescles hi ha moltes hores en què els músics no poden fer res, perquè el tècnic està sol ajustant cada instrument. En aquestes estones el Lluís anava als penya-segats, feia una migdiada sobre les pedres immenses que entraven dins del mar, rodejat d'aigua i cel.

Tots tres van aprofitar aquell viatge per llegir molt i escoltar molta música. El Joan es va empassar la que per al Lluís és la millor biografia dels Beatles, *Shout*. I per si fos poc, aquella casa tenia un *self catering* amb el menjar que cuinaven la mamma i la zia (la tieta) de l'Alberto. El Joan va començant el viatge rondinant sobre Itàlia i quan li van portar el dinar se li va passar tota la tonteria.

Un cop acabada la feina als Mulinetti, van anar als estudis Nautilus, de Milà, a masteritzar el disc. Quan van escoltar el resultat final, el Joan i el Lluís, que es pensaven que tot allò havien estat unes vacances per Itàlia, es van adonar que havien estat els diners més ben invertits d'Els Pets. Perquè part de l'èxit del *Bondia* va ser per culpa del so.

Un altre encert va ser titular el disc amb el nom del single: “Bondia”. Per primera vegada anava tot enfocat, des del punt de vista del màrqueting, cap a una mateixa direcció. Per això també va ser important que a la portada sortissin Els Pets. La portada de l'àlbum va ser una baralla tremenda, titànica. Les propostes que els van fer els germans Romero no els feien el pes. Els agradava tot el projecte gràfic del disc que lligava les dotze cançons a les dotze hores del dia, com si l'àlbum fos un rellotge, però la portada no els matava. A dins de la caràtula, cada lletra anava al costat d'una imatge simbòlica corresponent.

Finalment la portada va quedar com un fotomuntatge d'Els Pets amb una lluna darrere. El Joan té els ulls tancats, perquè representa l'hora d'anar a dormir. El Joan i el Lluís estaven obsessionats a sortir a la portada. Qualsevol alternativa sense ells no els convencia de cap manera. Al final els Romero van cedir, però sempre han renegat d'aquesta portada. Quin n'era el motiu? Els Pets no tenen una imatge de “guapos” com per sortir a portada.

El Joan no volia sortir amb els ulls tancats, però al final el van convèncer entre tots que allò era una de les gràcies de la portada. Això no va ser tan pretès com sembla. Com que les sessions de foto eren en diumenge, més d'un cop el Joan arribava empalmant d'una festa o d'un concert. A la sessió del *Bondia* li van posar un quilo de maquillatge per dissimular les ulleres, però hi havia moments que s'arrepentia a la paret i s'adormia, i d'un en va sortir la foto.

Bondia va ser el primer àlbum d'Els Pets que no es va editar en format d'elapé, en vinil. Només va sortir en disc compacte. Tot just el primer cop que les seves cares sortien a la caràtula d'un disc! I, coses de la vida, el primer cop que surt el Lluís en una portada tenyit de ros. En tota la seva vida només ha anat un any i mig de ros, però va ser just per al disc més conegut.

La llufa que tenien llavors, la Patrícia, era perruquera. Un dia el Lluís li va dir:

-Molaria sortir en algun concert amb el cabell blau.

I li va fer un bany de color blau. Però amb el cabell negre no es notava gens. Abans, se'ls havia de decolorar. En un concert a Manresa, al mateix camerino, se'l va

decolorar. I el van provocar perquè pugés a l'escenari sense tenyir, de ros decolorat i ho va fer. I com que li va agradar es va tenyir de ros de veritat.

L'última jugada perfecta quant a la imatge del *Bondia* va ser el videoclip. Van simular que plovia contínuament, ells mullant-se tota l'estona i quasi que agafen una pulmonia. Era una nau, amb un camió cisterna ple d'aigua i les mànegues apuntant contra el sostre perquè semblés que plovia. Aquell vídeo el van passar moltíssim durant tot l'estiu a TV3.

3.5.5 Els directes

Bondia va sortir al carrer el dia de Sant Jordi del 1997 i va començar a agafar com vida pròpia, es va anar escapant de les mans. Quan Els Pets anaven pel carrer, la gent ja no els hi deia "Tarragona m'esborrona". Els cantaven "Bon dia". La gent va deixar a un costat les cançons que els havien fet populars com S'ha acabat, "Tarragona m'esborrona" o "Jo vull ser rei" i els va convertir en el grup del "Bon dia". La cançó que més es recordarà d'Els Pets.

"Bon dia" és una cançó molt encertada dins un disc a mig camí entre el que Els Pets encara eren i el que volien ser. El primer d'una mena de trilogia de renaixement madur que completaran amb *Sol* i *Respira*. El disc més important de la seva vida no només per les vendes, sinó perquè va confirmar que encara podien créixer artísticament.

L'emissora de ràdio dels 40 principals vam tenir una reunió sobre el disc perquè veien que allò era una bomba: Els Pets tenien com a mínim cinc singles que podien fer esclatar l'àlbum! Això només ho han tingut grups com Mecano, Alejandro Sanz, Luz Casal o El Último de la Fila. Van fer una campanya de promoció paral·lela a la que feien amb els Blur. Els britànics van recórrer les principals ciutats espanyoles amb un jet privat. Els Pets, en canvi, van estar tot un dia en furgoneta recorrent les emissores de 40 Principals a Catalunya: Amposta, Reus, Lleida, Manresa, Girona i Barcelona.

“Bon dia” representa i resumeix el bo i el millor d'Els Pets: és divertida, té una lletra oberta, una musicalitat complexa i completa, unes influències diverses i reinterpretades amb l'estil propi, una gran melodia i una gran tornada. “Bon dia” és una cançó històrica, madura i juvenil alhora.

Hi ha un termòmetre molt clar a l'hora de veure la resposta que té la música d'Els Pets, i és la quantitat de trucades que el Lluís rep per demanar la seva participació en actes extramusicals: col·loquis, entrevistes, televisions...En aquella època els volien per tot.

La contractació no donava a l'abast. La gira començava el 30 d'abril a Verdú i tenien previstos entre trenta i quaranta concerts, però sobre la marxa els van sortir trenta més: Ripoll, Mollerussa, Esparreguera, Navàs, Flix, Santa Coloma de Queralt, Les Borges Blanques... El record que tenen de la gira del *Bondia* és com d'histèria. Hi havia una espècie de crit col·lectiu que els donava un cop d'adrenalina. Això no els havia passat mai. Amb *Bondia* va ser una brutalitat. Anaven des del camerino fins a l'escenari amb guarda de seguretat, com si fossin els Beatles. Era una barbaritat, una bogeria col·lectiva. En acabar el concert, el Lluís ja no estava firmant una hora sinó dues, no parava d'anar gent. Hi va haver un gruix de públic nou que es va com apropiat del grup, un gruix de seguidors totalment apolítics. *Bondia* és un disc més costumista que compromès socialment i amb el país, i moltíssima gent que no tenia ni idea que Els Pets eren independentistes també es van apuntar a la història.

Per això l'èxit de *Bondia* per als Pets va tenir més mèrit que el de *Calla i balla!* Perquè va arribar principalment per motius musicals. En tocar tantes vegades i tan sovint, hi havia molta més convivència dins del grup, va ser la gira en què van tenir més complicitat entre ells. Els Pets, el Marc i el Chupi estaven en un moment molt dolç com a músics i com a amics, i a sobre l'Annabel també va trobar el seu complement ideal com a Llufa: la Lu Carlevaro, que va substituir la Patrícia.

Era molt tendra, molt simpàtica, ballava i cantava molt bé...segurament és la llufa amb la qual tots s'han vingut més.

Les coreografies i el rotllo que es portaven l'Annabel i la Lu a sobre l'escenari van ser un dels factors que van convertir *Bondia* en el *show* més espectacular que han fet. El vestuari era colorista –el Marc Grau i el mànager, el Joan Ramon, també es van tenyir de ros com el Lluís-.

Potser és la gira més dinàmica que han portat mai. Un dels moments més bonics del concert era quan feia el Lluís feia pujar una noia dalt l'escenari, l'asseia en una cadira i li cantava “Bona nit”. Era un moment especial per a la persona que havia estat escollida. Era un dels trucs que tenia en Lluís per generar bon rotllo i una complicitat immediata amb el públic.

En el concert del Mercat de Música Viva de Vic -26 de setembre del 97-, en què van batre el rècord d'assistència a la Plaça Major amb més de quinze mil persones, el Lluís va demanar a la gent que es tragués la samarreta quan cantava “Jo vull ser rei” i se la va treure. Va ser impressionant, les nenes es quedaven en sostens i no els importava, I això que s'estava retransmetent en directe per la televisió.

A Mallorca els concerts acabaven de manera esglaonada: els primers que anaven a dormir eren el Marc i el Falin, després el Lluís i els últims d'acabar la festa eren les Lluïes –principalment l'Annabel-, el Chupi i el Joan. La imatge que els ha quedat és d'aixecar-se pel matí, baixar al vestíbul de l'hotel i trobar-se el Joan, l'Annabel i el Chupi sense haver dormit. Amb ulleres de sol, deambulant per l'aeroport, més morts que vius.

Entre els gran concerts de la gira, n'hi ha un de memorable al barri de Sants, a Barcelona. Hi van anar trenta mil persones que van desbordar totes les previsions i els van trobar en una situació que no els passava des dels inicis: tocaven amb la gent mirant-los des del costat i al darrere de l'escenari. La gent es posava on podia.

A causa del *Bondia*, parlaven de fer el disc en italià, a través dels contactes que tenia el Mauri. Però és clar, les discogràfiques catalanes ja tenen prou feina d'aixecar la persiana cada dia, només falta que els compliquis la vida amb un disc en italià.

Els Pets no han tingut gaire possibilitats de fer coses fora de Catalunya, però quan n'hi ha hagut, sempre els ha fet una mica de recança. Quan llegeixen les biografies dels seus ídols del rock s'adona que no tenen res a envejar-los. Les grans gires han transformat la seva vida, i la vida de carretera no fa gens de bo com a persona.

3.5.6 Cinquanta mil còpies venudes i primer Disc d'Or

Abans del Nadal ja havien arribat a les cinquanta mil còpies venudes del *Bondia*. Era el seu primer Disc d'Or. Per als Pets va ser complir un somni que es va quedar a les portes de ser real amb el *Calla i balla!* i que, curiosament, va arribar en una etapa de la vida en què ja no l'esperaven.

Amb el *Bondia* tot era massa bo. El Lluís es sentia engabiat, estrany, allunyat. No volia sortir de festa. Quan la seva companya, la Núria, li va dir que se n'anava durant vuit mesos a viure a Anglaterra, a treballar amb disminuïts psíquics, va decidir acompanyar-la. Així, d'un dia per l'altre. Al centre d'Anglaterra. En un hivern en què cada dia es despertava amb un cel gris i se n'anava a dormir amb un cel gris. L'hivern del 98.

És la vegada en la seva vida que ha fet més música, perquè era l'únic que podia fer en aquella casa: tocar la guitarra, compondre o anar a veure concerts. Era un clima ideal per compondre, i més amb el fred que feia no podien sortir al carrer. I sí que és veritat que va fer més cançons que mai, però també es va deprimir més que mai. Allí només li van sortir músiques. L'única cançó que va fer amb lletra va ser "Por".

3.5.7 Darrer concert amb Marc Grau

Va tornar després de quatre mesos perquè actuaven el 25 d'abril del 98 a la plaça de Toros de València. Anava vestit d'un *cool* total, de taronja, amb ulleres de so, roba brillant, pantalons militars...I aquest és el concert que més recorda de la història d'Els Pets, perquè va ser l'últim que van fer amb el Chupi i el Marc.

Quan el Chupi els va anunciar que plegava va ser molt dolorós. Se'n va anar amb Jarabe de Palo, que aquell any també havia esclatat amb "La flaca". El Chupi era un cul inquiet i sabia que ja havia culminat la seva etapa amb la música d'Els Pets.

Per la seva banda, el Marc no es movia massa, tot i que al final es va anar animant. Estaven espantats perquè li havien trobat una taca al pulmó que no sabien ben bé que era. Segurament no sabia que aquell havia de ser el seu últim concert, però sí que devia ser conscient que trigaria força temps a fer-ne un altre.

Aquella nit a València van sonar més compenetrats que mai. Compactes. I això no és una visió romàntica dels anys, hi ha una prova que és la gravació que en va fer la televisió. Dels concerts que tenen gravats Els Pets, és el millor amb diferència.

L'estat de salut del Marc Grau també li va obligar a suspendre tots els concerts que havia de fer. Amb Els Pets també havia d'actuar el 8 de maig a Sóller, i el primer que se li va acudir al mànager va ser demanar-li al *backliner* del Marc, el Jordi Picazos, que el substituís. Primera, perquè era un bon guitarrista. Segona, perquè sabia tots els sons que tocaven a cada moment, ja que ell era l'encarregat de programar tots els efectes del Marc i sabia quines guitarres anaven a cada cançó. Tercera, perquè només algú com ell podia aprendre's tot un repertori en un sol dia.

Després d'una temporada esgotadora fent de *backliner* a la gira del *Bondia*, el Jordi Picazos havia decidit que el *bolo* de València, l'últim que van fer el Chupi i el Marc, seria el seu últim. Per a fer l'actuació del 8 de maig a Sóller (Mallorca) van trucar-lo. Si no ho feia ell, Els Pets no tocaven. Van passar-li al Jordi cintes amb uns concerts gravats i després d'estar una nit fent-se guions i traient les cançons, es va preparar el repertori. Una hora i tres quarts de cançons. Només va dormir una hora. A l'hora del concert Els Pets estaven molt insegurs i el Jordi també, però la veritat és que se'n van sortir. Després de crear aquest precedent, quan va aparèixer una nova actuació aquell estiu, va tornar a ser el guitarrista. Va ser el 8 d'agost, en el primer Senglar Rock.

Amb el primer Senglar Rock es van demostrar dues coses: una, que es podia fer un festival en el qual el denominador comú fos la música cantada en català; i dos, que s'estava revitalitzant el moviment del rock català.

3.5.8 Vuitanta cinc mil discos venuts

L'any 98 va sortir el *Nou*, dels Sopa de Cabra, que també va ser un gran èxit de vendes i va significar que dos grups de rock en català tornaven a estar en un nivell àlgid de popularitat. Per això la competència de Sopa amb el *Nou* va ajudar moltíssim als Pets. El Lluís és molt competitiu, i la seva ambició l'ajuda a solucionar part de les seves mancances tècniques. Per a ell el *Nou* va ser un al·licient per fer un disc encara millor que *Bondia*.

El *Bondia* va arribar a la xifra de vuitanta-cinc mil discos venuts, una autèntica barbaritat. I enmig d'aquella eufòria, el 29 de setembre del 98, l'Elena i el Falin van tenir el seu segon fill, el Roger.

L'any 98 es van dedicar a pair l'èxit. Una única actuació al Principat, una única a les Illes i una única al País Valencià, i prou. Després d'una gira tan potent com la del

Bondia tenien ganes de replantejar-se moltes coses, necessitaven pau i tranquil·litat. Tothom esperava un segon *Bondia*, però no els el pensaven donar.

3.6 Setè disc: *Sol* (1999)

3.6.1 Noves composicions a Prades

Un dia el Marc va anar al local d'assaig a buscar una guitarra i els va dir que li havien trobat un tumor. A tots els va afectar. L'octubre del 98, quan el Joan i el Lluís es van tancar a Prades per escriure les lletres del nou disc, cada notícia que rebien era pitjor a l'anterior. Feia fred i no podien fer res més que sortir una estona a estirar les cames al carrer. Aquell ambient a l'hora d'escriure les lletres s'afegia a la soledat que el Lluís havia viscut els quatre mesos en què la Núria continuava a Anglaterra mentre ell ja estava a Catalunya. A sobre, el Joan també duia una temporada personal difícil. I si a més les músiques ja reflectien el que havia estat un hivern dur i gris tancat en una caseta de Wolverhampton, tot plegat va fer que el disc següent trenqués amb la línia de *Bondia*. Les noves cançons tenien un aire introspectiu, trist, melangiós.

El novembre, aprofitant que el Marc se sentia millor, van començar a assajar segons la seva disponibilitat, ja que tenia dies millors i pitjors. Al lloc del Chupi es va incorporar el Xavi Ibáñez, un teclista excel·lent i molt versàtil. En la preparació d'aquest disc hi va haver una implicació emocional molt gran.

Tots estaven inconscientment conscients que allò no era un disc qualsevol. Mai s'havia vist als Pets tan disciplinats com aquells dies. Veure al Marc aguantant d'aquella manera era un font d'energia: si en aquell estat podia fer aquell enorme esforç, ells havien de treballar encara més.

3.6.2 Cançons del disc

El marc mai li havia dit al Lluís si les cançons que feien li agradaven o no. Era molt professional en aquest sentit. En tot cas, l'ajudava a fer una primera tria abans d'entrar a gravar, i prou. En aquest disc el Lluís encara recorda la cara que va posar quan li va tocar “Tantes coses a fer”, amb aquell tornada que diu:

*Hi ha tantes coses a fer
i em queda tan poc temps per fer-les...*

Es va quedar parat una bona estona sense dir res. Llavors li va dir al Lluís amb una mirada que mai oblidarà:

-M'agrada molt!

“Tantes coses a fer” no tenia res a veure amb el Marc. En principi tenia una lletra que es deia “Un patriota és un idiota”. Estava basada en una entrevista que va sortir en un suplement de *La Vanguardia*, que anava de “modern”, en què volien anar d'originals fent-li preguntes al Lluís com:

-Un patriota és un idiota?

-Un idiota és el que no sap diferenciar entre un patriota i un idiota – va respondre el Lluís.

Lluís Gavalda *dixit*:

“Que em vingués un *niñato* a dir-me si un patriota és un idiota em va indignar molt, i em va fer pensar que hi ha un segment de la població que ho pensa.”

Quan li va ensenyar la lletra al Joan, li va dir que trobava un problema: que semblava que s'estigués excusant. Com si estigués dient al públic que ell era patriota i que no per això era un idiota.

I la va llençar a la brossa per escriure una lletra nova, que va ser “Tantes coses a fer”. Al Marc també li agradaven molt “La vida és bonica (però complicada), “Por” i “No tornaràs”. És curiós. Aquesta cançó el Lluís no l'havia fet pensant en ell en absolut, va ser com una cosa inconscient. Es va posar en la pell d'una relació en la qual la parella t'ha deixat i saps que no tornarà mai més, i cada bestiesa que veus en el pis et recorda la seva absència. Eren cançons de pop melangiós. No deixen de ser fruit de tot el que han escoltat però ja tenen molt de la seva collita.

Aquelles cançons eren una espècie de compendi de tota la música que va escoltar els quatre mesos que va estar a Anglaterra i que va ser molta i molt variada. No hi havia una influència tan clara com en el *Bondia*, era un barreja de tot.

Amb “La vida és bonica (però complicada)” volia fer una cançó en l’ona de James Taylor. El títol té la seva història. El Joan va escriure aquesta cançó mentre estaven junts a Prades, en un època en què tenia una mica de tumult sentimental, i cada vegada que li explicava al Lluís una confidència acabava dient una de les seves frases fetes habituals:

- Lluís, la vida és bonica però complicada.

Ell escrivia la història d’una noia que té el marit a la presó, una dona sola que ha de ser forta i tirar endavant la seva família i es va quedar encallat a la tornada. Volia que tingués un punt d’esperança però no trobava la frase. Un dia se’n va anar a comprar el sopar i de cop i volta li va venir la frase al Lluís:

- La vida és bonica però complicada.

Ja tenien tornada. La va adaptar al seu text i es pensava que riuria al veure-la, però quan va tornar en Joan li va agradar, fins i tot va voler que en fos el títol. Aquesta cançó és molt del Joan i del Lluís, té el millor de cadascun.

El Joan Reig amb una altra frase feta va escriure “Ja faré cap”. Se’n riuen molt quan la diu, però per a ell és una declaració de principis.

“És hora de tornar a casa” parla d’aquesta sensació tan dolça de retrobar-te amb la teva quotidianitat quan has estat lluny durant una temporada llarga, com quan el Lluís va estar a Anglaterra. Recorda que el dia que va tornar era Sant Jordi, i veure la Rambla plena de llibres, de flors i de banderes...va fer que fos el Sant Jordi més preciós de la seva vida.

En canvi, “Aquest cony de temps” parla de la sensació d’estar a Anglaterra, amb aquell clima tan dur que se’t fica al cos.

A “Gran” comença a enriure’s per primera vegada d’ell mateix per la seva obsessió a fer-se gran. És un retrat seu d’aquí uns quants anys. El Joan sempre se’n riu molt, del Lluís.

Joan Reig dixit:

“ On va el Lluís amb tantes samarretes estretes quan està a punt de fer quaranta anys? I aquesta obsessió per la imatge i el cabell? El Lluís sempre ha criticat el Mick Jagger perquè vol fer veure que no li passen els anys, però si el Lluís no va amb

compte...A mi m'agrada mostrar-me natural i no m'importa que se'm vegin totes les canes de la patilla. Tant me fa semblar gran.”

Joan té la enorme sort d'estar absolutament satisfet amb si mateix, el Lluís no. De totes maneres, cada cop que ha hagut de festejar de nou s'ha afaitat la barba i s'ha aprimat una quantes quilets. I és que dels tres Pets el Lluís és el menys presumit, amb diferència.

De tota manera, la cançó que més li agradava al Lluís, de totes les que estaven preparant per al nou disc, i probablement la que més li agrada de totes les que ha fet, és “Por”. Una cançó amb la qual es va treure una espina clavada. Feia temps que volia una cançó de la qual es sentís tan satisfet com amb “Vespre”; pensava que mai més tornaria a tenir la mateixa sensació. Però amb “Por” la va aconseguir.

3.6.3 Enregistrament i mescles. La salut de Marc Grau

Tota la preproducció es va fer amb molta cura i molt de carinyo al local de Constantí. Després van entrar a gravar als estudis Aurha, l'hivern del 99. A mitja gravació, el 13 de febrer, es va morir el Carles Sabater, el cantant de Sau. Si l'ambient ja era difícil dins de l'estudi, aquella notícia encara els va afectar més. La seva mort els va sorprendre a tots. Durant uns dies el Lluís no va parar de rebre trucades de diaris, ràdio i televisions per parlar de la mort del Carles, mentre tenia al seu costat un home que estava lluitant dia a dia contra la mort.

Al principi, el Marc estava força recuperat en comparació amb com l'havien arribat a veure. Van passar moltíssimes hores junts als estudis. Feien tot el que podien. El Lluís fins i tot s'havia instal·lat a Barcelona. Però això no va ser suficient com per evitar que patís una forta recaiguda que els va espantar a tots. Uns dies després va tornar a l'estudi. Les primeres vint-i-quatre hores no va ni parlar. Estava molt fotut. Els Pets van fer una reunió d'urgència amb l'enginyer de so, el Mauri. Hi va haver un moment que van dir: parem o continuem? Per un cantó es veia el Marc fet pols, cansadíssim, i per l'altra tenia una voluntat de ferro per continuar. Però és que les guitarres eren totes del Marc i costava moltíssim gravar-les. Va haver-hi un moment en que van pensar que haurien de cridar algú per fer-ho en lloc d'ell.

Al cap de tres dies el Marc tornava a estar posat en la pell del productor, opinant i fent de tot. El metge li havia dit que deixés estar el disc i ell el va engegar. El Marc es va aferrar a aquell disc, a cada nota i a cada arranjament. I no només va fer de

productor, sinó que a més va fer unes grans guitarres. Li tremolava la mà, Els Pets veien com les seves facultats anaven minvant, però ell, com que era molt presumit, tot un senyor, feia grans esforços perquè no es notés en res.

D'aquells dies que da un record angoixant. La dona del Marc, l'Eva, els va dir que la cosa s'havia complicat per al Marc de manera irreversible. La resta de la gravació la van fer sols, no van deixar que els visités ningú. Meravellats per aquell home que amb un tumor al cap era capaç de tocar unes guitarres impressionants. El que no sabien els seus metges era que la música era la seva vida. Mentre el Marc va estar a l'estudi, es va sentir viu.

Quan van anar a Itàlia a mesclar el disc, tots tenien la sensació que allí hi havia un bon treball. Tothom s'havia buidat emocionalment, físicament i artísticament. Eren conscients que aquell no era un disc qualsevol, que potser seria l'últim que farien amb el Marc. I això es notava.

3.6.4 Sol: intensitat, soledat i foscor

De la mateixa manera que el primer cop que van anar als estudis Mulinetti allò era com Disneylandia, aquella mansió fabulosa amb aquells menjars, aquella tieta, aquell bon temps i aquell prendre el sol als penya-segats, la segona vegada que hi van anar el clima es va transformar per fer-se adient al disc que portaven per mesclar: fred, pluja... Van ser deu dies claustrofòbics, amb pocs moments d'esbarjo, molta feina i un Marc molt conscient que aquella era com una última oportunitat de treballar en el que més li agradava: la música.

Quan feia uns dies que hi eren a Itàlia, van anar la dona del Marc a cuidar-lo, juntament amb el Falin.

Un record que els queda als Pets és de l'última mescla que van fer junts: "Quan et trobi". Van tenir una bulla impressionant: el Marc Grau contra Els Pets perquè ell volia que sonés més alt el piano de la tornada i ells volien que les guitarres estiguessin molt més presents. I després de trobar un punt mig per posar-se d'acord, la van acabar i els va dir:

- Que consti que encara trobo que està fluix aquest piano.

Farruc fins al final. El Marc va marxar un dia abans d'acabar i els va deixar per a ells la mescla de "Por". Es van quedar sols. I aquell àlbum es diria *Sol*. Sol com a astre i ple de

llum i calidesa, i sol de soledat, que és tot el contrari del *Bondia*. Si al *Bondia* miraven la gent per la finestra, a *Sol* ja s'ha fet fosc i a la finestra només es veu el nostre reflex.

Quan Els Pets van demanar al seu fotògraf, en Carles Fargas, les fotos per al llibret de *Sol* hi havia molta sintonia entre ells. De seguida va captar el xip: soledat, imatges fredes... Van agafar la moto a primera hora del matí i a última hora de la tarda per buscar moments tristos, d'hivern, anant pels extraradis i buscant paisatges que denotessin aquest clima. Una d'aquelles fotos era superba: un boxejador de parc d'atraccions abandonat a l'hivern. I aquesta va ser la portada del disc.

Per als Pets, *Sol* és el millor treball d'imatge d'Els Pets, amb aquells blaus i aquells grisos que defineixen perfectament el seu estat d'ànim en aquells moments. Però això el Marc no ho va poder veure.

Quan van tornar d'Itàlia es van ajuntar de seguida els assajos, el rodatge de videoclip, les primeres entrevistes...i quan van anar a veure el Marc ja van trobar-lo molt malament. Els va rebre assegut al sofà de tan dèbil com estava, però s'havia mudat per fer-los veure que la gira la faria ell. Li van dir que el que havia de fer era anar-se recuperar i quan estigués a punt, s'acoblés. De moment agafarien com a substitut el seu *backliner*, el Jordi Picazos.

El cop següent que van parlar amb l'Eva els va dir que el Marc estava molt, molt malament. A partir d'allí, l'anaven trucant perquè ni ell mateix volia que l'anessin a veure.

3.6.5 Mor el productor Marc Grau

El 17 d'abril va sortir *Sol* a la venda. Un disc molt fosc, amb molta intensitat, sentimental, pura soledat. Sis dies després, per Sant Jordi, al matí, la dona del Marc els va trucar per dir-los que estava a l'hospital i que l'anessin a veure, que li quedaven pocs dies. Ells estaven a Barcelona perquè havien d'actuar a la plaça Catalunya per a un programa de televisió de la Mari Pau Huguet. Era un play-back parcial, i com que el Lluís havia de cantar, van preferir no dir-li res fins al final de l'actuació.

Va ser l'últim cop que el van veure. Ell encara conservava el seu sentit de l'humor, va fer quatre bromes de les seves, va tirar els trastos a l'infermera i aquí es va acabar tot. Un dia el Lluís es va aixecar pel matí i tal, com li va passar amb el Carles Sabater, va rebre la trucada d'un periodista preguntant-li què opinava sobre la mort de

Marc Grau. Va ser una manera bastant bèstia d'assabentar-se. Era el 25 d'abril de 1999. Tenia quaranta-cinc anys.

Hi va haver un homenatge al Carles Sabater que es va celebrar el 27 d'abril de 1999, exactament quaranta-vuit hores després de la mort de Marc Grau. Vint-i-quatre hores després que s'acomiadessin del quart Pet al cementiri de Collserola.

Els Pets estaven vivint el seu propi calvari. I encara van tenir el coratge de gravar un missatge d'adhesió en vídeo que es va passar per la pantalla gran, gravat a Bellpuig, on en aquells moments estaven fent l'*stage* de preparació de la gira "Sol".

Els Pets han estat el grup més prudent amb la seva imatge pública. No s'han ficat en molts saraus benefico-promocionals en què s'apuntava tothom i, per tant, cridava més l'atenció el que no hi era que el que hi era. Els Pets sempre han estat els que més vegades han dit que no a propostes poc transparents. I els que més vegades han dit que sí a propostes on anava implícit un compromís amb el seu país.

3.6.6 Gira sense Marc Grau

No paraven de passar coses. El 30 d'abril va començar a Bellpuig la gira de "Sol" i va ser estranyíssim. Era com una espècie de concentració d'emocions, tenien pujades i baixades de sentiments i d'emoció, d'eufòries i depressions.

Es van proposar que recordarien el Marc no en un sol concert, sinó en tota la gira. Fins a l'últim concert van acabar dedicant-li "No tornaràs". Era un cop ja havien acabat l'actuació, com volent dir: el concert ja està fet, ara fem una cançó per a nosaltres i l'hi dediquem al Marc. Als primers concerts va ser especialment dur. Però segur que el Marc hauria volgut que tiressin endavant amb la gira, i pensant en ell van treure totes les forces que tenien.

En el concert que van fer a Gavà, el 27 de juny del 99, l'emoció va ser difícil de dominar. Al Marc sempre li havia fet molta il·lusió que toquessin al seu poble però, finalment, no hi van tocar fins l'any que es va morir. El Lluís, quan va arribar el moment de tocar "No tornaràs", va marxar a mitja cançó. És l'única vegada a la seva vida que no ha pogut acabar una cançó.

3.6.7 Carta a Marc Grau

Ja ho veus, Marc, tiet, amic, germà, et volia felicitar pel teu sant i m'has deixat amb un pam de nas, això no es fa, home, ara a veure què faig quan em giri a la dreta damunt de l'escenari i no et vegi allí, amb aquella rialla plena de dents, sempre impecable, tan presumit, amb aquella planta que les tornava boges, no hi ha dret, qui m'entendrà quan vulgui que el disc soni a deu grups diferents al mateix temps, qui m'enganyarà i em dirà que he cantat com mai, amb qui compartirà la gomina el Falin als vestidors, amb qui parlarà el Joan quan tingui mal d'amors, eh?

Ja l'has feta ben grossa, "punyetero", deixant-nos aquest sac ple de records, de concerts, de sopars com Deu mana, de complicitats, de bromes, sobretot de bromes, amb aquella conya que gastaves, de set anys de carretera, vaja, que es diu aviat, com tu sempre ens deies, i d'aquest últim any, tan malparit, tan cruel, aquest any de lluita constant, donant la cara, amb aquell orgull, aquesta voluntat tan teva, fins al final, a pesar de tot, regalant-nos aquest disc que ja em diràs com el vas fer, tiet, perquè els metges encara no ho entenen, serà que no sabien que la música per a tu era l'única manera d'entendre la vida, serà que no sabien quant ens estimaves, però no pateixis Marc, tiet, amic, germà, nosaltres sí, nosaltres ho sabrem sempre.

Lluís Gavalda i Roig.

Sol va ser l'últim miracle del Marc. Quan Els Pets ja havien renunciat a ser un grup mínimament apreciat o reconegut per la premsa especialitzada, amb *Sol* resulta que descobreixen Els Pets. La crítica descobreix que són capaços de fer cançons que parlen de temes que toquen la fibra sensible, que són capaços de tractar temes quotidians, de fer cançons comparables a la música que ve de l'estat espanyol i fins i tot d'Anglaterra, que són un grup digne, que escapa una mica de l'anècdota i del *boom* del rock català... bé, tot el que tota la vida havien somiat que alguna vegada algú els reconegués.

Havien estat un grup invisible durant catorze anys. I quan es tornen visibles en parlen bé. La veritat és que estaven convençuts que si algun dia sortien seria el dia que pleguessin per titular: "Per fi ham plegat!". Però l'últim regal que els va fer el Marc va servir per reconciliar-se amb l'espina que tenien clavada, reivindicar-se com un grup seriós.

Sol, se l'ha considerat el millor disc d'Els Pets amb molta diferència, fins i tot es comenta que és el millor disc de pop en català dels darrers quinze anys.

Per què va trigar a arribar l'aprovat de la crítica? Doncs per dues raons: primera, perquè fins aquell moment no mereixien el reconeixement de la crítica, perquè eren un grup en formació, en construcció. I segona, també hi van influir els prejudicis. Quan les dues coses van confluïr és quan es fa evident que Els Pets són una bona banda, tot i que ja ho havien demostrat des d'una mica abans de *Bondia*.

Molts d'aquests crítics per primera vegada s'escolten un CD d'Els Pets sencer i decideixen apostar-hi. És com la llei de la gravetat, les coses cauen pel seu propi pes i no pots seguir negant-ho. A la crítica li cau la poma al cap –com al científic- i s'adona que ja és inqüestionable l'èxit d'Els Pets amb *Bondia* i, posteriorment amb *Sol*. Se'ls prenen seriosament i –com passa en aquests casos- es crea un fenomen de reconeixement del grup en cadena.

Fins i tot els van fer cas a Madrid. I no de qualsevol manera, sinó per gravar un dels *Conciertos de la 2*, a la segona cadena de la Televisió Espanyola. Tres quarts d'hora de concert que s'emetria per a tot Espanya. Era un concert amb gent de públic que portava el programa, i la veritat és que van al·lucinar. El Lluís presentava les cançons a la seva manera, com sempre, però en castellà, cosa que no li havien vist fer mai. Tenia la seva gràcia.

La gira de *Sol* va ser un repte per als Pets, perquè la gent començava a dir: ara es veuran Els Pets de veritat. Fins llavors havien estat protegits pel Marc Grau, però sense ell...I van demostrar que tenien el nivell més que suficient. El Jordi Picazos va ser un gran fitxatge, un personatge amb molta solvència a la guitarra i a qui va tocar un paper difícil. Els Pets sempre estaran molt agraïts al Jordi Picazos, que ha estat fins fa poc, el veterà dels col·laboradors del grup. Agafar la responsabilitat de substituir el Marc era tota una papereta, i encara més en uns concerts en els quals se'l recordava sempre i se'l anomenava sempre.

Tot i la por de no estar a l'alçada, la gira de "Sol" va petar molt bé. Potser no va ser una explosió com el *Bondia* però hi va haver molta gent gran i més entesa en música. Fins i tot gent que no havia escoltat res de rock català. També era curiós veure el contrari: els fans joves que s'havien anat fent grans ara anaven a fer-los les seves primeres cròniques.

A la gira de *Sol* va quedar del tot demostrat, si és que feia falta, que el Lluís és un desastre amb potes. De la mateixa manera que a casa s'oblida les claus, al concert oblida les lletres. El públic habitual s'ho coneix de sobres i intenta donar-li un cop de mà vocalitzant exageradament la lletra; però a vegades són incapaços d'ajudar-lo...El

dia que la va fer més grossa va ser a Mollerussa – el 21 de maig -, quan van sonar els primers acords d’”Una estona de cel” i, tot cofoi, va començar a cantar “Ja faré cap”. Cançó que, per cert, ja havien tocat. Primer es va fer el *xulo*, però a la segona estrofa ja no sabia on mirar. Al final va optar per aturar la “farsa” a mitja cançó perquè ja no s’aguantava per enlloc. A dalt reien, però és que a baix encara reien més.

Els seguidors habituals li fan molta conya al Lluís amb el despistament que porta a sobre. Hi ha una cançó de *Sol* que li costa molt de recordar perquè és una espècie de trencaclosques, “Cercles Viciosos”:

*Ernest viu amb la Sònia
però en privat té un amor descontrolat
amb la companya de feina que s’ha separat
de Manel, que s’entén amb la Pilar...*

I a mesura que avança la cançó van apareixent noms i més noms lligats i entrelligats. I clar, a l’hora de cantar hi ha dies que no sap si és el Manel qui s’entén amb la Remei o la Pilar qui viu amb el Joan. Per això, en un dels últims concerts, el grup de seguidors que sempre li fan d’apuntador va escriure amb cartolines gegants tots els noms i els anaven aixecant tan bon punt era el moment de pronunciar-los. Per un cop a la vida no es va equivocar.

A la gira de *Sol* hi va haver moments molt divertits però també molt emotius. Per exemple, quan el Lluís regalava la samarreta que portava a una de les persones del públic. No es limitava a entregar una peça de vestir, era un acte més simbòlic: la samarreta duia el lema “La vida és bonica (però complicada)”. La filosofia de la gira de *Sol*.

3.6.8 Documental de TV Catalunya “La vida és bonica (però complicada)”

“La vida és bonica (però complicada)” també va ser el títol del documental sobre la seva trajectòria, que va realitzar un equip de Televisió De Catalunya, i que es va emetre per primer cop el dia de Tots Sants del 1999. Van haver de fer una capbussada dins del seu material de vídeos domèstics i van trobar unes imatges impagables de la gira del *Bondia* en què el Joan Reig s’està duteixant en un hotel. El Joan Reig dutxant-se és un espectacle, perquè s’ensabona fins i tot el forat del nas, s’ensabona tot ell.

Encabir tota la història de quinze anys d'un grup en cinquanta-cinc minuts de programa era una feina molt difícil. Van fer tot un seguit d'entrevistes als tres Pets i al seu entorn: família, amics, col·laboradors i excol·laboradors. Van rodar a concerts, als camerinos, a casa de les famílies respectives a Constantí i Tarragona. Tot l'entorn d'Els Pets es va bolcar en el documental. El documental està dedicat al Marc Grau; i la seva personalitat està en boca de tots els protagonistes. Un moment especialment difícil va ser quan van haver de trucar a l'Eva Cebrián, vídua del músic, per demanar-li fotos del Marc. Veient les imatges et pots emocionar, però també et pots fer un tip de riure veient les festasses que munten als camerinos després dels concerts, amb el Joan abaixant-se els pantalons o escoltant les anècdotes del Lluís d'Andorra.

L'any 99 va acabar amb una cinquantena de concerts, passant per Tortosa, Puigcerdà, Navàs, Solsona, Manresa...A mig estiu van participar en un parell de festivals potents, un de benèfic –Catalunya per Kosovo, al Palau Sant Jordi- i a l'Altaveu de Sant Boi.

Els Pets sempre s'enrecordaran dels dos concerts al Zeleste que van tancar la gira de "Sol" el 17 i 18 de desembre de 1999. Va anar-hi l'Eva Cebrián i els va portar una ampolla de whisky amb una noteta com si l'hagués escrit el seu marit, que deia: "Estic amb vosaltres. Marc".

3.6.9 Cinquanta cinc mil còpies venudes i segon Disc d'Or

Després de l'any 99 que els va tocar passar, van creure que el millor per a la seva salut mental i física era fer un petit any sabàtic. De *Sol* s'havien venut cinquanta-cinc mil còpies -és a dir, van aconseguir el segon Disc d'Or-, la gira de *Sol* havia anat molt bé i ens podien permetre el luxe de tocar poc.

El 3 de maig van celebrar un concert d'homenatge al Marc Grau a la sala Bikini de Barcelona, amb una filosofia que els abellia molt: no volien cap protagonista, sinó que tots els grups que havien tingut una relació directa amb el Marc toquessin en un lloc reduït, que l'entrada fos simbòlica i que tothom fes la cançó que li vingués de gust, independentment de si estava relacionada amb el Marc o no. Va ser un acte molt sentit.

L'Eva va fer un parlament al començament. També hi havia el seu fill gran, el Marc petit, que ja no ho era tant. Va ser un concert molt bonic, hi va haver somriures i rialles per a tothom. Fins i tot el Manolo García i el Quimi Portet van tornar a anar plegats, cosa que no havien fet des que havien dissolt El Último de la Fila. Estaven tots

barrejats: gent que cantava en català, en castellà, músics antics, joves, demostrant que el Marc havia estat punt de connexió entre diferents generacions de música feta a Catalunya. Els Pets van començar el concert amb “Tantes coses a fer” per motius obvis: era una cançó que els el recordava molt; i després “S’ha acabat”, la primera cançó que el Marc havia tocat amb ells. El Chupi, tot i que estava molt atabalat amb Jarabe de Palo, va anar-hi expressament per tocar aquestes dues cançons. Després van tocar els altres: Sopa de Cabra, Lax’n’Busto, l’Adrià Puntí, Bars, la Salseta, Max Sunyer... Al final van fer una versió conjunta dels Rolling. El Marc era molt *estonià*.

De cara a l’estiu, s’ho van muntar de manera senzilla i contundent. Van triar quinze dates i quinze llocs per fer quinze concerts. Exactament el mateix número que els anys que complien Els Pets: quinze. Per això la gira es va dir “15”. Començà el 15 de juny a Cambrils i es tancà el 9 de setembre a Torrelavit, al Penedès. Un dels moments culminants va ser l’actuació de l’1 de juliol al Senglar Rock, el primer que es feia a Montblanc, davant de gairebé sis mil persones. En aquella gira duïen un vestuari en blanc i negre, com si fossin una colla d’oficinistes mudats.

Però si l’any 2000 es va caracteritzar per alguna cosa és per recollir premis: l’Altaveu -a Sant Boi-, l’Enderrock -van rebre el premi al millor disc en un any en què havien sortit dos àlbums de gran categoria, el d’Adrià Puntí i, sobretot, el de Quimi Portet- i, com a final molt destacat, van guanyar el premi Puig-Porret, que es concedeix per votació dels periodistes musicals de Catalunya, en el marc del Mercat de Música Viva de Vic. L’últim que es podien arribar a imaginar Els Pets és que algun dia rebrien un premi i fet i votat per tota la crítica catalana ja que si hi havia hagut un grup menystingut, oblidat i ridiculitzat, aquest havia estat el d’ells, perquè ningú no havia volgut anar una mica més enllà. I si d’alguna cosa estaven segurs era de no rebre mai un premi que es donés a base d’una votació de tota la crítica catalana. I quan els van donar el Puig-Porret, es van preguntar: què més ens queda?

El sopar d’entrega del premi es va celebrar el 14 de setembre a Vic. Estaven com nens de quinze anys. El que passa és que no ho podien dir, perquè davant de la crítica s’havien de fer una mica els desmenjats, i només van fer quatre bromes en rebre’l. Però interiorment els va fer moltíssima il·lusió. Perquè sabien qui eren els que havien votat i també recordaven totes les crítiques que els havien fet els mateixos que els havien votat.

A l’octubre, seguint ja el que s’ha convertit en una tradició, el Joan i el Lluís es van tancar a Prades per enllestir les noves composicions. Ja no feia tant de fred.

Encetaven una nova etapa menys fosca, menys claustrofòbica, en la qual agafaven una mica d'aire. Almenys ja respiraven.

3.7 Vuitè disc: *Respira* (2001)

3.7.1 Brad Jones, el nou productor d'Els Pets

Sense el Marc, Els Pets quedaven orfes de productor. Un dia el Quimi Portet va aconsellar-los que agafessin un productor anglès. El problema era com trobar un productor estranger sense tenir ni contactes ni res. Havien fet una certa amistat amb un productor anglès que vivia a Alemanya, un altre que produïa algun grup espanyol, un gibraltareny... però se sentien perduts. De sobte li va dir el Lluís al Joan:

- Saps què? M'agafaré els discos que ens agraden més d'aquest any, m'apuntaré el productor i els enviarem *mails*. Amb tot el morro del món. No tenim res a perdre.

No buscaven un personatge popular i famós sinó un home que tingués experiència amb el pop-rock, que s'impliqués, que no fos un tècnic, que fos del seu ram del pop-rock de guitarres.

I llavors, l'encarregat del Departament d'Internacional de Discmedi els va recomanar que enviessin un mail al Brad Jones, el productor de The Shazam, Marshall Crenshaw i els Cotton Mather...

Tot i ser americà, tenia unes influències molt angleses. Tenia una línia musical del que estaven escoltant ells aleshores. I li van enviar un correu electrònic que en realitat era com una espècie de redacció que es podria titular "Els Pets i el seu entorn social". Qui eren, que tenien un productor que es deia Marc, el que li havia passat, que eren un grup una mica especial, que cantaven en una llengua minoritària, el català, que era de Catalunya, que era un país, per què cantaven en català, les raons musicals, les extramusicals, el fet que cantant en català i havent tingut èxit reivindicaven i dignificaven la seva cultura i, en general, tota la filosofia del grup. Era un *mail* llarguíssim. I als tres dies el Lluís va rebre una resposta molt maca:

- Escolta, em fa molta gràcia el que m'has explicat. Valoro molt el fet que canteu en aquest idioma. Jo sóc molt fan dels Super Furry Animals, que canten en gal·lès, i trobo molt valent això que feu.

Però no es volia comprometre. Ni tan sols volia que li enviessin cap disc seu. Volia una casset amb totes les cançons noves cantades amb guitarra acústica, veu i guitarra.

- Si les cançons m'agraden, vinc aquí i m'estic tres mesos fent el disc.

I sí, van enviar les cançons. Una nit el Lluís ho estava preparant tot. Portava una ressaca absolutament demencial. Va enviar les cançons i una explicació de cadascuna sobre la lletra en un sobre ben bonic. Van passar deu dies i va rebre resposta:

“Estimat Lluís, he rebut el teu sobre, l’he trobat encantador, les explicacions de les cançons són molt divertides, les lletres són molt planeres, expliquen coses molt maques, m’encanta. Ara, la llàstima és que la cinta no hi era”.

Va haver de gravar-les una altra vegada totes i tornar-li a enviar la cinta. I cada dia mirava el correu amb aquella sensació d’haver fet l’examen de final de curs i esperar la nota. Com més dies passaven, més convençut estava que al Brad no li havien agradat gens les cançons i que no sabia com dir-li que no volia fer-ho. I als quinze dies, quan el Lluís estava ja començant a mirar altres productors, va trobar el *mail* de resposta. Va estar com un minut mirant-se’l dient: l’obro o no l’obro? Tenia la intuïció que el missatge li diria que no...però deia que sí. Li havien encantat les cançons.

A partir d’aquí van estar dos mesos enviant-se missatges cada dia, el Lluís li enviava els assajos en format MP3 i van descobrir a través del correu electrònic que Brad Jones també tenia sentit de l’humor, com Els Pets. I una altra cosa molt important, que també és una de les coses que cercaven a l’hora de buscar un productor que substituís el Marc: cultura musical. Volien que, com el Marc, fos algú que escoltés molta música. I el Brad els passava la mà per la cara a l’hora de referències musicals. Els parlava de grups que no sabien ni qui eren, i per als Pets això era un gran plus.

Tot plegat, el senyor Brad Jones va arribar a Reus un bon dia de gener. Van anar a buscar-lo a l’aeroport el Joan i el Lluís. No sabien ni quina cara tenia, perquè al disc surt en una foto borrosa. El Lluís havia fet una pancarta on posava: “Brad Jones, big producer” com a les pel·lícules, perquè quan arribés es posés a riure. El Joan es va negar a fer el paper amb la pancarteta. De tal manera que el dia que van anar a l’aeroport, ell va fer creure al Lluís que la portava, però en arribar va dir-li:

-Ah, me l’he deixat.

Típica picabaralla entre el Joan i el Lluís. A sobre, van anar amb el famós cotxe del Joan, el New Beatle, que té un portaequipatge tan gran com una capsa de sabates.

-Si aquest tio ve dels Estats Units per a tres mesos portarà trenta maletes com a mínim, i tu véns amb aquest cotxe de *pijo* que tens...

-Per què no portes el teu, de cotxe, desgraciat, que fa vint anys que et porto amunt i avall?

Ja la tenien muntada. El Joan i el Lluís barallats a l'aeroport. I, de sobte, apareix un home amb una guitarra a l'espatlla, un jersei i uns texans, amb pinta de *guiri*. El Joan el va reconèixer:

-Mister Jones?

-Yes, hello!

-I les maletes?

-Les he perdut.

El van portar cap al cotxe i el van col·locar al Simonet, un hotel tradicional de Reus. Havien enderrocat la casa on assajaven, que era de la família del Joan, per reconstruir-la i no tenien local d'assaig. Van anar a casa del seu fotògraf Fargas -al Xalet Serra, de Reus- que va tenir la gentilesa de deixar-los una habitació d'aquella casa immensa, i allí van fer tota la reproducció.

La primera vegada que el Brad es va posar a l'habitació d'assajar amb ells es van quedar esborronats de com tocava el baix. Era un prodigi. I, a més, quan deixava el baix i agafava la guitarra, la tocava igual de bé, i el teclat també. Després ja els va explicar que sa mare era concertista de piano, el pare també era músic i ja li venia una mica de família. Era d'aquelles persones que tenen facilitat per tocar qualsevol instrument.

El que els feia més por era la convivència, perquè al cap i a la fi l'aposta era una mica arriscada: portaven a casa un home amb qui només havia parlat el Lluís via Internet. Però va resultar idíl·lic. Va connectar amb Els Pets des d'un bon principi. Les converses amb el Joan i el Falin, per exemple, eren tot un prodigi de llenguatge de signes, de gestos, de fer-se entendre amb quatre paraules, i al tercer dia ja es comunicaven com si s'haguessin vist de tota la vida.

El Brad és una persona molt culta, molt esquerrana per ser americà. S'hi podia parlar de tot, de cine, literatura, perquè té molta cultura musical. Durant la seva estada, Els Pets es van proposar ensenyar-li Catalunya en tots els aspectes. No volien tampoc donar la imatge de la Catalunya del món rural o semirural; tot això li explicaven, però també li volien mostrar que és un país obert i que hi havia altres cultures com a conseqüència de la gent que ha vingut de fora, que també és cultura nostra.

3.7.2 Cançons del disc

També hauria de saber que és trepitjar un escenari amb Els Pets. Tenien un concert previst per al mes de febrer durant les festes desenals de la Candela, a Valls, que

els feia molta il·lusió, i com que el Brad estava amb ells el van fer pujar a l'escenari, vestit amb una samarreta del club de fans, i va tocar “Una estona de cel” i “La Solució”, una preestrena del disc.

“La solució” és una cançó musicalment molt forta, és pop vital, com “Hospital del mar”. Aquesta última, en canvi, té la lletra trista. Però les guitarres tornen a tenir ganes de fer *rock and roll*. No hi ha tants mitjos temps com a “Sol”, però també hi ha cançons assossegades com “Del balcó de casa”. I encara que hi hagi lletres tristes, sempre hi ha aquesta sensació de voler sortir del pou.

Els Pets tenien clar que no volien un disc tan trist com *Sol*, volien que fos una barreja entre l'alegria de viure de *Bondia* i la tristesa de *Sol*. Cançons com “Estúpida felicitat”, “Et miro i dorms” o “Passarà el temps” tenen un punt d'optimisme que potser és més real dins la filosofia d'Els Pets i el seu tarannà que no pas *Sol*. *Respira* és la conclusió de la barreja entre *Bondia* i *Sol*.

Una altra cosa que els venia molt de gust de fer a *Respira* era treballar el tema de la reivindicació social, però molt més àmplia de mires que la que tenien en un principi. És el disc que per a ells té més contingut social, amb cançons com “Gent gran”, una peça que tracta d'un problema molt poc *rocker*: els avis. “Hospital del mar” és la història d'una persona que està molt malalta però té un punt d'esperança. “Dissabte” vol reprendre aquella constant dels discs d'Els Pets, en què sempre hi ha una cançó feta des del punt de vista d'una noia, com “No sóc un forat” o “Com més et coneixo, més m'agrada el teu gos”. A “Dissabte” la noia es queixa que la relació de parella no funciona, que l'home no la tracta com ho hauria de fer, però té un final en el qual ella, en comptes d'acabar submissa, perdedora i trista, se sobreposa al problema, triomfant.

Una altra cançó de denúncia és “Un món, dues classes de persones”. Seria un reflex del Raval de Barcelona, un món absolutament cosmopolita, multiracial. Per a una persona petitburgesa de classe mitjana-alta que ho ha tingut tot és un bon exercici d'enfrontament a la realitat veure que hi ha altres mons i que molts són durs i difícils. “Un món, dues classes de persones” ve d'aquest Raval amb les diferents realitats socials.

3.7.3 Enregistrament i mescles

I va arribar el moment d'anar a enregistrar als estudis Aurha. Els Pets tenien el convenciment que se'n sortien, però també tenien por. Havien de demostrar que amb

un altre productor també tirarien endavant. Que ells, a banda de ser els compositors, a l'estudi també hi són, tallen el bacallà i trien el so. Tenien ganes de deixar constància d'això.

Va ser una gravació molt relaxada, molt diferent a l'última. El Brad dominava moltes terrenys alhora: músic, productor, enginyer de so. Tenien una connexió semblant a la que tenien amb el Marc, moltes vegades no calia ni dir-se el que volien.

Hi havia unes referències molt clares a l'hora de fer el disc: van parlar molt de Brian Wilson, de la primera època de Paul McCartney, de Tom Petty. Volien fer un disc molt clàssic, en el millor sentit del terme. També hi va haver discussions. Per exemple, el Lluís es va barallar molt amb "Dissabte"; també a "Et miro i dorms" tenien la idea de fer desaparèixer baix i bateria i ell no ho veia de cap de les maneres: a "Un món i dues classes de persones" va ser el Brad qui va tenir la idea d'anar pujant la tonalitat, que ajuda a créixer la cançó d'una manera molt particular. Al Lluís va ajudar-lo molt en la seva autoestima, perquè li preguntava moltes coses. Li consultava fins la més mínima qüestió. I l'animava molt positivament: li va fer traduir totes les cançons a l'anglès per saber de què parlaven i li deia que "Del balcó de casa" era de les més boniques que havia escoltat mai. Va extreure el millor del Lluís.

Va portar un so que no era nou, perquè no s'inventaven res, però sí nou en la seva carrera. No tan sofisticat ni sobreproduït, més natural. I part de les guitarres les va fer Jordi Picazos, que va tenir un pes específic al disc. Hi ha aportacions molt maques del Jordi en aquest aplec. En principi s'havia dit que hi hauria diversos guitarristes a la gravació, però el Jordi es va implicar molt des de la preproducció i quan va arribar Brad Jones va aprovar que les anés fent el Jordi.

El Falin i el Joan van participar molt més en aquest disc. La base rítmica, sobretot el baix, es va enfocar d'una altra manera. Es notava que el Brad és un baixista i no un guitarrista.

Brad Jones va estar aquí tres mesos. Molt de temps per a un disc. Va estar a Reus, Barcelona i al final van anar a fer les mescles als estudis Mulinetti per tercera i última vegada. Si a *Bondia* van tenir la sensació de vacances pagades en un balneari de luxe, i a *Sol* van trobar un lloc ple de pluja i de tristesa, en aquesta ocasió l'ambient era de final. Una de les tietes s'havia mort, l'altra estava malament, el menjar era més escàs, les habitacions no estaven tan netes com abans, hi havia com un ambient de decadència que denotava el que va passar poc després: van tancar. A sobre, van ser quinze dies de

pluja diària, contínua. Dels Mulinetti van anar cap a Milà, a masteritzar el disc, i després cap a casa.

Jordi Picazos deia que aquest disc respirava. I que es respirava. Tenia raó. Després d'aquells dos últims anys terribles, de la mort del Marc, de Carles Sabater, de la tristor de *Sol*, tornaven a respirar. I el disc es va dir *Respira*.

Respira era agafar aire i, és clar, la portada final es va inspirar en una imatge que el Carles Fargas havia tret d'una revista amb una xica nedant, traient una mica el cap com agafant aire, però amb una cara simpàtica. Aquesta idea va agradar a Els Pets.

El repte de *Respira* era demostrar que hi havia vida a Els Pets més enllà del Marc. Eren conscients que podien continuar sense ell, però ho havien de demostrar a la gent. La pèrdua era irreparable, però havien après molt del Marc i era el moment de posar-ho en pràctica. I a la sortida de *Respira* no sabien quina seria la rebuda. Però la resposta va ser, si és possible, més positiva que a *Sol*. Van rebre les crítiques més elogioses de la seva carrera i en mitjans de comunicació, sobretot escrits, que mai no havien fet cap crítica d'un disc seu. Va ser una espècie de culminació en el sentit que per fi van arribar al punt en què demostraven que Els Pets havien crescut. Que havien agafat l'aprenentatge del Marc i dels anys que s'hi dedicaven i l'havien posat en pràctica en un disc.

Respira és un disc que creien que es corresponia molt amb la seva edat, amb la seva manera de pensar, de sentir, que parlava de temes molt poc adolescents o molt poc comercials, com ara "Gent gran" o "Un món, dues classes de persones" o "A vegades el món em fa por". I davant la seva sorpresa, tot i ser un disc tan adult com van poder fer-lo, el seu públic de sempre el va acceptar com qualsevol altre. Va tenir una resposta de públic molt maca, però, a més a més, va tenir una resposta de crítica superior a qualsevol altre disc.

3.7.4 Nous components del grup

El disc *Respira* va suposar tota una renovació de la banda per al directe. Per començar la incorporació d'un guitarrista nou, el Marc Grasas, amb qui la va van encertar: jove, amb talent, i, a part, capaç de fer guitarres acústiques, elèctriques i unes segones veus absolutament fascinants. El Marc era un complement perfecte per a la manera de tocar del Jordi Picazos. El Lluís feia temps que portava al cap la idea de les dues guitarres, abans de la mort del Marc. I no perquè el Jordi sol no funcionés perfectament, sinó perquè volien reforçar el so de les guitarres.

El tercer crack dels seus col·laboradors, juntament amb el Jordi Picazos i el Marc Grasas, fou el teclista, Joan Pau Chaves.

Lu Carlevaro va deixar de ser Llufa després de posar les veus al disc. Hi havia estat quatre anys i tenia ganes de fer més coses, perquè estar amb Els Pets, sense treballar cada dia, l'obligava a estar disponible almenys de maig a setembre. I així com escènica sí que tenien molta importància i donaven molta canya, a la Lu li faltava cantar. Quan la Lu se'n va anar hi va haver moltes llàgrimes. Ella mateixa els va aconsellar la Maria Blanco, que també venia de l'acadèmia de teatre musical d'on procedia la Lu. Però va durar només una gira perquè va anar a treballar al musical *Full Monty*.

3.7.5 Quaranta-dos bolos: el públic augmenta

L'any 2001 van fer quaranta-dos *bolos*, alguns de massius a les Borges Blanques, -1 de setembre, nou mil persones-, al passeig marítim de Sitges -el 25 d'agost, set mil persones- i al Mercat de Música Viva de Vic, amb divuit mil assistents. El que recorden d'aquell any amb més simpatia és la seva primera actuació a Formentera, el 24 de juliol, tot ple d'estrangers. Això els va donar el punt per animar-se a fer els seus trucs antics, com de les primeres èpoques: s'ajupien, cridaven i feien tot el que demanava el públic. El més divertit és que els van trucar els que els havien contractat per dir-los que durant aquella setmana mitja Formentera anava amb samarretes d'Els Pets. I tots eren estrangers.

El 29 de setembre va ser la primera vegada que Els Pets van actuar a Constantí en un *bolo* organitzat per l'Ajuntament d'ençà que s'havien fet tan populars.

A *Respira* es va acabar la seva etapa amb el Joan Ramon. De tots els mànagers que han tingut, és amb qui han estat més anys i amb qui hi hagut un relació extramusical més profunda. El seu destí va ser l'RGB, el *management* de Lax'n'Busto i històricament de Sopa de Cabra. El Xavi Fortuny va ser el nou mànager. I per a Els Pets, el Nino és el millor *road manager* que han tingut mai. Sens dubte.

3.7.6 Quaranta-cinc mil còpies del disc més personal

De *Respira* van vendre, en total, quaranta-cinc mil còpies. Només deu menys que de *Sol*. Era un disc més personal, més adult, fet a la seva mida. Eren una mica conscients que perdrien un segment de públic -el que sempre hi és quan hi ha una cançó de moda, com va passar amb *Bondia*- però per altra banda s'havien de decidir a evolucionar. Calia dir: “o ara o mai; o fem ara música totalment personal o no la podrem fer mai”. Aquell era el seu moment.

L'estiu del 2002 van ser els mateixos seguidors els que van muntar la cinquena Trobada de Fans. Veien que la gent tenia ganes que fes i a Els Pets els feia una mica de mandra, organitzar-la. El problema va ser a l'hora de coordinar els tres Pets no era una feina fàcil degut a les múltiples badades del Lluís i uns quants canvis de data – concretament tres- perquè els sortien *bolos* d'Els Pets i de Mesclat de sota les pedres.

Els Pets venien de tocar a Llavorsí i pràcticament no havien dormit. Al matí van fer una gimcana, al migdia un dinar al Casino de Constantí i a la tarda, a banda de les firmes i les fotos de rigor, hi va haver karaoke i roda de premsa exclusiva per als fans.

Però el 2002 també va ser any de Pets, tot i que van fer set concerts per tot els Països Catalans. Per una banda, van entrar una mica més al País Valencià, que sembla que a poc a poc comencen a entrar en un mercat que els hauria de ser més natural del que és, i que a Els Pets els faria molta il·lusió poder-hi actuar molt sovint. Van actuar al Carrascar, un festival que es fa a la Font d'en Carrós -31 de març-, a l'Almadrava Rock -27 de juliol- i a Benicàssim -7 de setembre-. A mig estiu també van passar uns quants dies de juliol a Mallorca per actuar a Llucmajor, Sant Llorenç o S'Alaró. Al Principat van fer cap al Senglar Rock de Montblanc, i a Llavorsí finalment.

3.7.7 Primers concerts sense Llufes

Aquests concerts van coincidir amb l'embaràs de l'Annabel. Per tant, anaven sense Llufes. Va ser també una manera nova d'enfocar les cançons i es van ajudar molt amb les segones veus del Marc Grasas i el Joan Pau, que hi tenien la mà trencada.

3.7.8 Concert a la Sala l'Espai de Barcelona

Potser el concert més interessant i el més oportú va ser el de L'Espai, el dia 7 de juny, a Barcelona. A L'Espai els havien demanat molts cops de tocar-hi i sempre havien dit que no perquè els concerts acústics no els agraden, ni *unplugged*s, ni "bàsics" ni "desendollats". Creien i creuen que és una moda que s'ha magnificat i que molts cops el que amaga és manca d'electricitat i de ganes de fer trempar el públic. Els Pets són un grup que necessiten molt la participació i el *feedback* de la gent, volen molta activitat. Això no vol dir que alguna vegada fessin alguna cançó en versió acústica, com "Bona nit" o "No tornaràs". Però tot un concert així no l'havien fet mai. I aquell 2002, com que tenien molt de mono de tocar, van decidir que sí.

Els van permetre recuperar cançons de temps reposat que havien deixat de fer als concerts. Un dels detonants d'aquesta història va ser la seva participació en la Marató de TV3 de l'any 2001, dedicada a la Sida i per la qual van fer una versió especial de "La mort em ve a buscar". En el concert van retrobar cançons com aquestes, com "Quan et trobi", "Jo sóc el teu amic" o un clàssic que tant funciona en versió lenta com en ràpida: "S'ha acabat". Tot plegat va ser un concert molt rodó. Era un concert on cabien tres-centes persones i prou. La sonorització era perfecta i tocaven amb una suavitat increïble. Tot i que ells no són un grup perquè la gent estigui asseguda i ells tocant amb melangia. El clima relaxat va aportar a les cançons un plus de calidesa i dolçor que el feien indescriptible.

3.8 Novè disc: Malacara (2002)

3.8.1 Un recopilatori compacte extra

Un recopilatori no ve mai de gust, fer-lo. Sempre ve més de gust treballar amb cançons noves que repassar les velles; però, de tant en tant, també està bé baixar del tren i mirar tot el viatge que portes. Et permet replantejar-te les coses. Tot s'ha de dir: cada vegada, amb l'edat i els anys que fan que treballen Els Pets, costa més fer un disc darrere l'altre. *Malacara* arriba en un bon moment.

3.8.2 Les cançons del disc

I com que ja hi ha disc en directe -*Vine a la festa*- no van voler fer un recull equitatiu de la trajectòria, sinó un recull més proper a l'època de consolidació del grup, de les cançons fetes després del disc en directe. O sigui, de *Bondia*, *Sol* i *Respira*. Son els discos dels quals estan més satisfets. Però tot i així, també en reversionen una del primer disc, "Vespre". La del primer disc era amb mitjans molt precaris, i la del directe no els acabava de fer el pes, per això la van regravar i amb l'arranjament actual, que creuen que li fa més justícia. També hi van afegir un "Tarragona m'esborrona" molt especial que els va fer l'An Der Beat: es tractava d'agafar una cançó i que una persona aliena al grup la reconstruís i la construís d'una manera que no té res a veure amb l'original. I l'An Der Beat, un músic de l'escena *techno* catalana que correspon al nom de David Nicolau, és una de les persones que es valoren més en aquest tipus de música. Per això li van proposar.

Però l'autèntic esquer del disc és "Mala cara", l'única cançó nova del recopilatori. La idea era que fos una cançó que per si sola fos com una espècie de recopilatori d'Els Pets fet cançó. Hi ha la part enganxosa de la primera època -la tornada-, i la part més intimista i de sentiments -quan torna a la ciutat- més pròpia de la segona època. La lletra també té un doble lectura: la lúdica, d'un home que fa mala cara, perquè treballa a la Caixa i de nit té una història d'amor homosexual a Manresa i a la nit

se'n va a un bar de l'ambient, però sota d'això hi ha la història d'una persona que està sola i, com diu al final de la cançó:

Sóc un home atrapat que s'amaga i no diu la veritat.

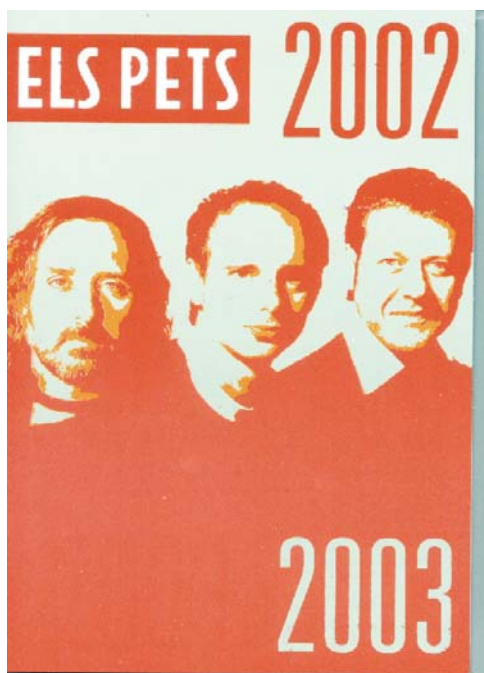
Manresa, per cert, és el poble de Catalunya que va tocar anomenar en aquest disc, per seguir el costum d'Els Pets. També hi havia una paraula típica de l'argot tarragoní que és "jec" -jaqueta-.

"Mala cara" va donar nom al recopilatori i va significar la primera vegada que produïen una cançó sense productor. El Brad Jones volia venir a Catalunya però era una mica ridícul que vingués per una cançó només. Van decidir fer-ho ells mateixos i sobretot ajudar-se molt amb la banda.

Al recopilatori van afegir un compacte extra amb sis cançons enregistrades en el concert acústic de L'Espai: "La mort em ve a buscar", "Dissabte", "Jo sóc el teu amic", "Quan et trobi", "Noia de vidre" i "S'ha acabat". Era una manera de reivindicar la nova banda, amb el Joan Pau Chaves, el Marc Grasas i el Jordi Picazos. Perquè hi hagut com una espècie de procés lent però molt curiós en el qual han passat de tenir com a col·laboradors primeres figures de la música catalana, més grans que ells, amb experiència, a tenir gent molt més jove. Ara els grans són Els Pets i ells són gent amb molta frescor, moltes idees i molta il·lusió.

I com sempre, arriba l'hora de la portada. I com més anys passen i com més vegades els retracta el Carles Fargas, ja no sap ni què fer. Ells volien un retrat de tots tres junts. I la portada de *Malacara* va ser el súmmum del fotògraf i el típic de l'artista: van anar-hi d'un en un, en tres dies diferents perquè estaven tan ocupats que no podien quedar tots tres.

3.8.3 Gira Malacara. El primer DVD i el documental “La vida és bonica”, de TV3

La gira de *Malacara* es va estrenar el 17 de setembre a Tarragona, dins les festes majors de Santa Tecla, abans que sortís el disc a la venda al final d'octubre. L'única novetat a la banda era el retorn de les Llufes, l'Annabel i l'Assumpta Molina, que ja havia entrat a final de *Respira*. Per Nadal van publicar el primer DVD, també del *Malacara*, amb moltes imatges històriques i clips d'Els Pets, i el documental “La vida és bonica (però complicada)”. Quan van veure el recopilatori tot junt, i després el DVD que es va editar que recollia el recopilatori, el disc acústic de L'Espai, els clips, els fragments de concerts, el documental i tot plegat van pensar tot el que havien aconseguit en aquest viatge de vint anys. Déu n'hi do.

Una mica l'orgull i l'amor propi els fa senti satisfets, perquè han fet una feina interessant i no s'ho pensaven. Veure que formen part de la banda sonora o l'imaginari de molta gent això no s'ho haurien pensat mai. És un somni que se'ls ha fet realitat i encara l'estan vivint. I està bé tenir-ho present. Està bé de tant en tant tocar de peus a terra i recordar que les coses els van bé. Per això Els Pets se senten uns privilegiats.

Per culpa de *Malacara* van començar a ser conscients i a assumir tot el que havien fet. Havien vist per primera vegada que formaven part de la vida de moltíssima gent d'aquest país, que formaven part de la banda sonora de tota una generació de

catalans. I aquesta generació de catalans -podran passar els anys, podran separar-se, podran fins i tot deixar-ho córrer i tirar-se els trastos pel cap uns i altres-, quan recordin la seva joventut o la seva adolescència o la seva post-adolescència, els vindran al cap moltes cançons seves. I això ho saben perquè moltes entrevistes de les que els van fer al promocionar *Malacara* havien estat a base d'obrir micròfons i deixar que la gent truqués, i d'obrir *mails* i deixar que la gent enviés. I fins i tot han rebut correus que senzillament els han deixat amb la boca oberta. Des del més tràgic al més còmic passant pel més sentit. Gent que va perdre un ésser estimat i quan escolta una cançó d'Els Pets el recorda, gent que s'ha casat i ha posat "Bon dia" de música per al casament, gent que quan posa el seu nen a dormir li posa "Bona nit", gent que quan la seva dona estava embarassada posaven al nen dins la panxa "La vida és bonica (però complicada)", matrimonis que es van conèixer en un concert d'Els Pets, que es van fer el primer petó, que es van separar o barallar després d'un concert de Els Pets..., un munt d'experiències que els fa adonar del que han fet. Que al cap i a la fi són vuit-cents concerts, però per damunt d'això el que han fet és entrar dins la vida de molta gent. De tota una gent que quan se'ls troben pel carrer els somriu o els paren i diuen: moltes gràcies. I això és el que els omple.

Si quan s'acabés el grup al Lluís Gavallda li preguntessin:

-De què estàs més orgullós de tot el que has fet?

La seva resposta seria aquesta:

- Del que estic més orgullós del grup és d'haver fet una mica més feliç una persona durant els tres minuts que va durar la cançó que estava cantant. Més important que això no hi ha res. Què es pot demanar més? És insuperable.

Els Pets és un grup que no ha notat la davallada del rock català i que ha anat mantenint una línia ascendent al llarg de la seva trajectòria. I és que Els Pets no són un grup gaire mediàtic, no juguen a ser nens guapos i no tenen una discogràfica avesada a fer grans campanyes de publicitat. El seu èxit es deu a aquesta barreja de música pop i lletres humorístiques i de rerefons profund que arriben a tot tipus de públic.

3.9 Desè disc: Agost (2004)

3.9.1 Els divuit anys del grup

El febrer de l'any 2004 Els Pets van editar el seu esperat desè àlbum: *Agost*, amb el qual van demostrar per què són el grup més important dels Països Catalans i això els col·locà una vegada més un graó per damunt de la resta del panorama musical català. Acompanyats de nou pel productor americà Brad Jones i amb l'ajut de la seva banda habitual (Jordi Picazos, Marc Grasas i Joan Pau Chaves), Els Pets van apostar aquesta vegada per donar un pas endavant i van regalar l'obra més arriscada i madura de la seva carrera musical.

Agost significà un pas més en una cursa que anava camí d'arribar, ni més ni menys, que als seus vint anys.

3.9.2 Cançons fresques amb caràcter

El disc constava de dotze cançons que són un fidel reflex de l'excel·lent estat de forma de la banda, que a hores d'ara, ocupa en solitari el tron del rock cantat en català. Sens dubte aquesta va ser l'obra més sòlida, o el que és el mateix, la que tenia més números de tota la seva discografia per aconseguir arribar a la categoria de clàssic. El grup, fruit d'una inquietud inesgotable, va optar per diversificar-se estilísticament, això sí, sense deixar de banda l'empremta pròpia que ha estat conreant al llarg de tots aquests anys. En aquest sentit, les lletres també mostraven clars signes de reforç, continuava estant present la reivindicació servida amb perspicàcia, així com les habituals dosis de sentit de l'humor, però també hi havia cabuda per la reflexió, la nostàlgia i els sentiments. Amb la seguretat que donava haver assolit una personalitat sonora pròpia, alabada pel públic i la crítica, el grup de Constantí va apostar per ampliar el seu ventall estilístic en dotze cançons que aconseguien transmetre l'estranya sensació de trobar-se

un grup diferent i alhora perfectament reconeixible, de ser davant un grup que escolta els clàssics i alhora està al corrent de la música que sona al carrer, de rebre, en resum, una banda en estat de gràcia que ha esdevingut termòmetre de la salut musical del nostre país.

El disc incloïa dotze cançons que eren com un caramel de cafè: un embolcall atractiu i que promet dolcesa i un cor amargant de lletres àcides. Els Pets sempre han volgut jugar amb aquest contrast, però amb *Agost* van arriscar més, van intentar no amagar les seves febleses i reflectir l'estat d'ànim que podien tenir durant un mes concret. Hi havia cançons nostàlgiques, combatives, d'amor, però, a més, el grup de Constantí va crear un disc en que els diferents temes tenien a veure uns amb els altres. A *Per què no vénis?* El protagonista repeteix vint-i-dues vegades per què no ve la persona que s'estima, mentre que *Bocins de tu* explica l'alegria que demà arribi el teu estimat. *La colla* amb melangia d'aquells amics que quan els trobes pel carrer promets trucar-los l'endemà, però mai ho fas, mentre que a *Descafeïnat* es fa referència a una d'aquelles amistats que tenies de petit i que ara t'adones que és millor haver-la perdut de vista perquè ha traït tots els ideals que tenia.

En fi, aquest disc, va ser un disc reivindicatiu on Els Pets intentaven reinventar-se musicalment a través de dotze cançons. Amb aquestes dotze històries corrents, s'amagava una reivindicació que, en aquest cas, era molt més subtil que als seus anteriors treballs. Un exemple d'això seria la història que contava el primer senzill *Pau*, que semblava la història d'un noi qualsevol però en el fons el que feien era parlar de la militància.

3.9.3 Simbologia del títol. Còpies venudes.

El títol del disc també va apuntar en aquest sentit, *Agost* tenia a veure amb el demanar l'impossible, un fet que Els Pets consideraven saludable perquè és una manera de millorar el món. Creien que corrien temps de pensament únic i de feixisme disfressat de democràcia, i que era un bon moment per demanar l'impossible. La segona lectura del títol apuntava cap a la manera que viuen el mes d'agost. Agost és el mes que es deixa de ser una màquina de treballar i consumir i es redescobreix el plaer de ser persona.

En aquesta línia, es va construir el disc, que havia estat concebut com una casa en que les cançons eren cada una de les habitacions. D'aquesta manera, cada cançó era única i el disc, una barreja d'estils.

El seu anterior treball, el recopilatori *Malacara* (Discmedi, 2002) va suposar per al grup un punt i a part. Aquesta va ser la raó d'aquesta aposta de reinventar-se musicalment. Després de tot, el resultat continuava sonant a Pets.

D'aquest nou disc d'Els Pets es van vendre 25000 còpies en 4 dies, i això va fer necessària la seva reedició de l'àlbum als pròxims dies. D'*Agost*, segons fonts de la discogràfica Discmedi, se'n van editar inicialment 35.000 còpies i l'alta xifra de vendes va vaticinar un altre èxit discogràfic en la trajectòria de Lluís Gavaldà, Joan Reig i Falin Càceres.

Els Pets, en els seus vint anys de carrera (1985- 2005), han assolit importants rècords de vendes, com en el cas de *Bon dia*, editat el 1997 i que, amb 75.000 còpies, es va convertir en l'àlbum no recopilatori més venut del rock en català; *Sol*, que amb 60.000 còpies venudes els va proporcionar el seu segon disc d'or consecutiu, i *Calla i balla*, que amb 45.000 discos venuts va consolidar Els Pets el 1991 com una de les formacions més populars del rock a Catalunya. Els 25.000 discos que el grup de Constantí va vendre en 4 dies, recolzats pel seu primer senzill, *Pau*, va fer presagiar, dons, un altre punt i a part comercial en la trajectòria del grup.

Coincidint amb aquest alt índex de vendes d'*Agost*, la banda va anunciar les dates de la gira de presentació del disc, que va arrencar el dia de Sant Jordi a Salt (Gironès) i que també va fer parada a Tèrmens (Noguera) el 24 d'abril; Badalona (Barcelonès) el 10 de maig; Tàrraga (Urgell) el 15 de maig; Almofter (Baix Camp) el 16 de juliol; Sant Llorenç de Morunys (Solsonès) el 7 d'agost, Guardiola de Font-rubí (Alt Penedès) el 13 d'agost i Juneda (les Garrigues) el 28 d'agost.

Ja des del primer concert a La Mirona de Salt es va intuir que aquell seria l'any d'Els Pets; la seva gira d'estiu es va convertir en tot un èxit (*Giragost*) –quaranta-cinc actuacions previstes arreu dels Països Catalans-, i un àlbum que anava camí de convertir-se en el seu tercer disc d'or. Els Pets van gravar aquest concert en un vídeo que, juntament amb un reportatge de l'enregistrament del disc a Nashville i diversos concerts a de la *Giragost*, seria material per a un documental sobre la banda.

Els Pets es trobaven i es troben en el seu millor moment de la seva carrera. Les 250.000 persones que van omplir i gaudir cadascun dels 43 concerts repartits arreu dels Països Catalans així ho van demostrar i gràcies a ells *Giragost* va esdevenir la gira més vista d'aquell any.

Fruit d'aquest reconeixement, el disc *Agost* no va deixar de rebre premis i el 2005 va estar considerat el millor disc fet a Catalunya per *Mondosonoro* i vuitè millor disc espanyol segons *Rockdelux*. Per rematar-ho, Els Pets van recollir tres Premis *Enderrock* al millor disc de pop-rock, a la millor lletra de cançó per "Agost" i al millor videoclip musical.

4. Els Pets celebren els seus 20 anys dalt de l'escenari

4.0 Gira de vint concerts a vint localitats importants per a Els Pets

L'any 2005, aprofitant tots els èxits aconseguits per aquest grup, i també l'arribada de la celebració dels seus 20 anys com a formació, el grup constantinenc va començar una gira reduïda de tan sols 20 concerts únics entre el 17 de juny i l'1 d'octubre, que, atès el gran èxit que va obtenir només de començar, va fer que s'ampliessin algunes dates concretes addicionals. Va ser una gira exclusiva, en què les poblacions es van triar de manera acurada per la seva càrrega sentimental dins de la història del grup. El muntatge, a més, va ser totalment nou. Nou equip tècnic, vestuari sorprenentment trencador i sobretot un nou concepte escènic basat en un agosarat

disseny de llums que va anar acompanyat per una pantalla gegant que projectava imatges que complementaven les històries explicades per Els Pets en les seves lletres. El grup, fidel a la seva filosofia de deixar els seus seguidors satisfets, va ampliar la durada del concert fins les dues hores, en les quals es feia un repàs exhaustiu de la seva carrera i de tots els seus discs, des de la maqueta publicada l'any 1987 fins al disc amb més èxit, *Agost*, passant per clàssics com *Bon dia*, *Tarragona m'esborrona*, *Jo vull ser rei* o *Vespre*.

Una altra novetat va ser el repertori de cada concert, triat pel públic, prèviament, a la pàgina web per votació popular, que anava canviant en cada població amb la intenció de fer de cada actuació un esdeveniment únic i amb personalitat pròpia.

Tot plegat, un esforç col·lectiu per celebrar un aniversari de la millor manera possible, ja que la ocasió s'ho mereixia. Per tant, Giravint va ser la gira més espectacular de la carrera d'Els Pets.

Cal destacar que dins la Giravint es va incloure un concert especial al festival Grec de Barcelona per al qual van convidar l'artista i amic Antonio Vega. Antonio Vega va presentar el seu últim treball *3000 noches, con Marga* mentre que Els Pets van sorprendre el públic barceloní amb el seu espectacular muntatge d'aniversari i un repertori escollit expressament per a l'ocasió.

4.1 250.000 espectadors a Giravint

Giragost no va ser una gira qualsevol; va ser sens dubte la gira catalana més important de l'any. Amb un impressionant muntatge d'estructures, llum, so, attrezzo i escenografia, Giragost, amb 43 concerts entre el 23 d'abril i l'11 d'octubre de 2004, va portar les noves cançons i els ja clàssics d'Els Pets als escenaris dels Països Catalans.

Des de Roses fins a Otinyent (País Valencià) i des de Lleida fins a Porrera, aquell va ser un estiu ple de concerts que van reafirmar el que ja es va demostrar amb la sortida al carrer del seu darrer disc: Els Pets estan en plena forma, tant a l'estudi com a l'escenari. Ho avalaven les 250.000 persones que van assistir als concerts de Giragost.

Giragost era ja un èxit abans de començar i la resposta del públic als concerts va reafirmar que Giragost era especial. Els Pets van connectar amb el públic ja des del primer concert i l'ambient que es respirava als concerts era impressionant, d'afluències multitudinàries arreu on actuaven.

El disc Agost va demostrar que hi havia gran expectació per a escoltar les noves cançons d'Els Pets: més de 40.000 còpies venudes, amb un treball que els va situar al graó més alt dels grups de casa nostra. Un disc sense data de caducitat, un treball que sembla haver existit sempre. Potser perquè escoltant Agost escoltem els nostres desitjos i els nostres maldecaps, els nostres somnis i les nostres pors.

4.2 Reportatge de la gira en DVD: el paper dels fans

Aquesta Giravint va ser un *tour* meravellós de concerts emblemàtics on la bona música i la màgia van ser les grans protagonistes. Aquells que van assistir a algun dels seus concerts tenen a *Això és espectacle!* el testimoni ideal per recordar-lo. I els que no hi van ser, a l'escoltar-lo i al veure'l s'adonen del que es van perdre.

Es va decidir deixar constància de la gira amb aquest documental inèdit on, a part de fer-se un seguiment exhaustiu dels concerts, els seguidors i seguidores del grup de Constantí mostren la seva visió particular del que significa un concert d'Els Pets vist des de l'òptica del fan.

4.3 DVD de la Gira20: “Això és espectacle”

Enlloc d'optar per un documental convencional, però, van preferir cedir la responsabilitat als fans per què demostrassin com vivien, en primera persona, cadascun dels concerts. El resultat es pot observar a *Això és espectacle: crònica sentimental d'una gira*.

Una colla d'eixelebrats que assalten Reus a cavall d'un tractor, noies que llancen tangles a l'escenari, una parella de Besalú que estén a tota la família la seva devoció pels Pets... Tots ells es van presentar voluntaris per prendre la càmera i explicar, en primera persona, com vivien la gira dels 20 anys del grup de Constantí.

El documental s'atura a totes les poblacions on Els Pets van actuar aquell estiu. Els fans descobrien el *backstage* però, sobretot, es retrataven a ells mateixos. Cants

ebris, banderes estelades, les preceptives samarretes corporatives... Tot enregistrat a peu pla i amb el soroll de fons de les cançons preferides dels fans, que també van poder escollir per votació popular bona part del repertori de la gira.

Per acompanyar el DVD, els Pets van enregistrar una cançó nova. Es tractava d'una versió del "That's entertainment" de The Jam, que traduïda donava el títol al DVD.

5. Actualment Els Pets...

5.0 Gira pels teatres catalans: un so més acústic

Gairebé 20 anys ha costat a Els Pets reivindicar-se com un grup de referència en el pop fet al nostre país. Queden lluny ja els temps de desvergonyiment i disbauxa, però el cert és que tant la crítica especialitzada com el públic s'han posat d'acord en què el grup de Constantí ha arribat a la majoria d'edat. Les seves cançons tenen el pòsit de les coses ben fetes, sense presses i les seves lletres conjuguen quotidianitat, reivindicació i grans dosis de tendresa. Potser és per això o potser és que el Lluís, el Joan i el Falin es

fan grans però tots teníem ganes de gaudir de manera pausada aquest cançoner que els de Constantí han anat teixint en els seus darrers discs.

Els Pets fan teatre enguany, però no per dir coses que no senten ni per enredar a ningú. Fan teatre per tot el contrari, per mostrar sense interferències tot el seu univers ple de gent anònima que intenta sobreviure amb un somriure a la boca, de petits gestos i olors, de renúncies i de principis irrenunciabls. Els Pets fan teatre, és cert, però el fan per dir-se sense intermediaris, per provar de fer entendre a la gent que vulgui sentir-los la seva veritat.

Els Pets han dissenyat una nova gira amb un nou format de dimensions reduïdes. “Els Pets fan teatre” és un espectacle que vol apropar-se al públic des d’una nova perspectiva més íntima, cap als records i els sentiments d’aquells que en algun moment d’aquests vint anys ha gaudit de la música d’un dels grups més coneguts del panorama musical català.

Des de la Pobla de Mafumet fins a Castellbisbal, tot passant per Mèxic DF, Els Pets han deixat els grans escenaris per introduir-se als teatres amb una escenografia senzilla i una posta en escena familiar, on la protagonista és la música. Noves versions de les cançons més tendres i melangioses, extretes dels últims treballs del grup, configuren un repertori seleccionat amb detall per a l’ocasió. Dues peces inèdites i la incorporació de noves melodies i instruments sorprendran fins al públic més fidel en un concert de tu a tu, que ens demostra la maduresa del grup i la voluntat de seguir creixent artísticament.

La gira s’inicià l’11 d’octubre en una població del Tarragonès, la Pobla de Mafumet, i va presentar durant tres dies seguits aquests nous concerts més íntims i propers.

La gira s’allargarà fins al 21 de gener, es mourà per diferents teatres del territori català com els de Girona, Lleida o Canovelles. També va fer parada el 23 de novembre, a l’Auditori de Barcelona dins la programació de Músiques Populars.

Tot i els vint anys de carrera, aquesta serà només la segona vegada que Els Pets cantaran davant d’un públic expectant des de les butaques. Per a molts, serà probablement una nova manera de gaudir de les cançons d’aquest grup, que arribaran també amb la sorpresa del seu nou treball sota el braç, amb el qual han conviscut durant tot aquest estiu. Aquest nou disc està previst que surti a la venda a la primavera.

Per aquesta sèrie de concerts, el grup presentarà una formació diferent de l’habitual. Al clàssic trio integrat per Lluís Gavaldà, Joan Reig i Falin Càceres se’ls

afegirà el piano de Joan Pau Chaves, la guitarra de David Muñoz i els violins, mandolines i percussions de Joan Aguiar. Els Pets donen així el tret de sortida a una gira de petit format que els farà viatjar per 21 ciutats i municipis de Catalunya i Balears.

Una gira que fuig dels típics concerts d'estiu, on la gent vol gresca i canya, i aprofita per endinsar-se en els temes dels seus últims quatre àlbums d'estudi on predominen les cançons lentes i més personals.

Un concert de la gira "Els Pets fan teatre" comença amb la veu en *off* de Lluís Gavalda anunciant l'inici de l'espectacle, demanant desconnectar els telèfons mòbils i recordant que "a la sala no es pot fumar, llàstima".

L'escenografia recrea un saló antic, amb una butaca, tauletes de nit, una televisió de blanc i negre, un penja-robes, una ràdio antiga, i diversos objectes. Els Pets surten a l'escenari vestits amb una bata blanca, argumentant que són com un hospital i que faran un massatge a les nostres ànimes a través de la música, l'atmosfera i l'emoció que hi posen. Les dues grans pantalles projecten imatges amb un ritme pausat, de temàtica relacionada amb la cançó i, de tant en tant, apareixen les lletres coordinades amb el que va cantant el Lluís.

L'alegria arriba quan toquen algun dels seus himnes, com el "Bon dia", aplaudit i corejat per tot el públic mentre salta. Entre cançons, Gavalda aprofita per explicar l'origen de la cançó que segueix, amb més d'un gag que fa somriure el públic.

Un dels millors moments és en el segon bis, on comencen a sonar les primeres notes en piano de "Vespre" i Gavalda apareix a l'escenari en una butaca. Al final de la cançó, es queda el públic cantant sol les últimes paraules de la cançó. Un gran moment. També aprofiten per presentar algun tema nou, com per exemple la cançó "Aigua", una balada dolça.

Curiós el joc que fan les samarretes: al principi tots porten la samarreta negra amb les lletres "Els Pets fan teatre", i més tard, cada membre porta una samarreta blanca però amb textos diferents com Els Pets: "...fan pudor", "...no fan res", "...fan l'amor", "...fan el que poden". Saben riure's d'ells mateixos.

La il·luminació és completament funcional, sense cap complicació ni curiositat. Tot i així, l'acústica és molt bona, i el públic pot gaudir d'un bon espectacle.

Dins d'aquests concerts hi ha moments en que es mima, s'acarana l'ànima, es toca la fibra sensible per deixar enrere el brogit diari, ni que sigui per un instant. Són gairebé dues hores de retalls musicals que desprenen vibracions diverses, des dels records vívids de moments passats a la intensitat de pensaments i sensacions del

present. Un muntatge exultant, amb un Lluís Gavalda esplèndid que tan aviat se'n riu d'ell mateix com ens mostra la seva cara més romàntica, i un grup perfectament conjuntat, amb l'acomboiament d'uns músics extraordinaris i una atmosfera rica en detalls creada a consciència per l'ocasió. La selecció musical està tan ben travada que fa saltar les emocions a flor de pell a cada nota, i malgrat que el terreny natural d'Els Pets no són els escenaris teatrals ni els auditoris de seient, en aquest cas han demostrat una vegada més que el més important no és l'espai sinó saber crear la connexió necessària amb el públic. Crec que val la pena veure aquests concerts per adonar-te que hi ha artistes que ho donen tot per fer-te feliç, i això no té preu.

CONCLUSIONS GENERALS

Sempre s'ha pensat que no hi havia relleu generacional per als clàssics del nostre petit però escollit univers musical fins que vas a un concert d'Els Pets. T'hi pots trobar gent que no es veia des dels concerts d'Els Pets de fa més de quinze anys: no havien tornat fins que van trobar l'excusa perfecta: la seva pròpia mainada els havia demanat que els portessin a veure un concert d'Els Pets.

Potser es fa estrany sentir aquell grapat de troneres de fa vint anys, menys peluts i més panxuts, cantant en perfecta comunió amb la seva mainada, de la mateixa manera que ells, havien cantat de petits amb els seus pares el “Viatge a Ítaca” o “Al vent”. Ara toca el Bon dia o Sol, estrofes d'una altra intensitat, per a unes altres necessitats històriques, un estil per estats d'ànim diferents, unes proclames per urgències més prosaiques, segur, però himnes, al cap i a la fi, que la gent memoritza i canta perquè ja formen part de la memòria col·lectiva.

Els Pets, autoirònics, sempre han confessat que el neguit de fer-se gran era una de les constants en les lletres de les seves cançons. Ja no cal patir: Els Pets s'han fet grans, i nosaltres amb ells, però han deixat de ser el grup d'una generació per anar alimentant la seva nòmina de seguidors amb cada nova fornada. Són grans, i són entre els grans.

Els Pets han fet un pas endavant, estilísticament parlant; els plantejaments d'aquests últims concerts és fonamenten en el fet que ara molt del seu públic escolta més que no pas balla, tot i que hi ha moments per a tot i de festa total. No per ser un grup de directe festiu han de fer sempre un disc alegre i marxós. Han cregut convenient evolucionar i han buscat cançons amb més matisos, han donat prioritat al pes específic de la cançó sense aturar-se a pensar si era més o menys ballable.

Ara intenten que les seves cançons transmetin sensacions i emocions i crec que és una evolució lògica, hi ha una arrel comuna amb el que han fet tota la vida però buscant noves dreceres, perquè sinó, acaben sent una paròdia d'ells mateixos; seria ridícul fer les cançons de fa deu anys, tot i que mantenen el mateix esperit i voluntat.

BIBLIOGRAFIA:

- Blay Pep, *Els Pets Cara a Cara*, Barcelona, Rosa dels Vents, 2003
- Revista *Enderrock*, Barcelona, maig 1997
- Revista *Enderrock*, Barcelona, desembre 1997
- Revista *Enderrock*, Barcelona, abril 1999
- Revista *Enderrock*, Barcelona, febrer 2000
- Revista *Enderrock* Barcelona, juny 2000
- Revista *Enderrock*, Barcelona, juliol-agost 2000
- Revista *Enderrock*, Barcelona, març 2001
- Revista *Enderrock*, Barcelona, abril 2001
- Revista *Enderrock*, Barcelona, maig 2001
- Revista *Enderrock*, Barcelona, juny 2001
- Revista *Enderrock*, Barcelona, juliol-agost 2001
- Revista *Enderrock*, Barcelona, novembre 2001
- Revista *Enderrock*, Barcelona, desembre 2001
- Revista *Enderrock*, Barcelona, desembre 2002
- Revista *Enderrock*, Barcelona, abril 2003
- Revista *Enderrock*, Barcelona, maig 2003
- Revista *Enderrock*, Barcelona, desembre 2003
- Revista *Enderrock*, Barcelona, març 2004
- Revista *Enderrock*, Barcelona, març 2005
- Revista *Enderrock*, Barcelona, juny 2005
- Revista *Enderrock*, Barcelona, setembre 2005
- Pérez Marc, *Què pensa Lluís Gavalda*, Barcelona, Proa-Dèria editors, 2005

DOCUMENTACIÓ DE WEBS:

- www.botiboti.org/grupsweb/elspets.html (Biografia) [consulta 6/6/06]
- www.discmedi.com/elspets (Discografia) [consulta 6/6/06]
- www.elspets.com (Biografia, Discografia, Notícies) [consulta 29/7/06]
- www.enderrock.com/detallnoticia (Notícia) [consulta 1/8/06]

- www.galeon.com/catamusic/pets.htm (Biografia, Discografia) [consulta 1/8/06]
- www.lamalla.net/teatres (Informació gira de teatres) [consulta 1/10/06]
- www.rgbmanagement.com/noticies/elspetsdocu (DVD això és espectacle) [consulta 1/10/06]
- www.rgbmanagement.com/noticies/giravint (informació gira20) [consulta 1/10/06]
- www.ritmes.cat/reportatgespets (entrevista) [consulta 18/9/06]
- www.rockcatala.com (lletres, biografia, discografia, notícies, entrevistes) [consulta 15/8/06]
- www.11desetembre.org/actuacions (concerts, gires) [consulta 22/8/06]

“REIVINDICAR L’AGOST EN PLE HIVERN ÉS COM DEMANAR LA PAU EN TEMPS DE GUERRA”

El disc més calent d’**Els Pets** ja treu fum. Està fet amb la tranquil·litat que aporta l’experiència. Lletres que descriuen l’enyorança, més presència rockera i l’empremta del to sorrut de la banda, per fer l’Agost en ple hivern.

Aquest és el desè àlbum i apareix vestit d’una sèrie de peculiaritats que s’aparten una mica de la línia que fins ara havia seguit el grup: el nou disc s’endinsa en un món estilístic contundent i vital, amb melodies consistents i sense abandonar la crítica en unes lletres iròniques i molt àcides; han destriat el gra de la palla i han renovat les formes musicals a força de tenir les orelles obertes, escoltar i aprofundir en la recerca.

La primera sorpresa està en el so, que s’allunya de la unitat melòdica del pop i s’apropa més a la línia rockera dels setanta i a la barreja d’estils, sense obviar el deix característic d’**Els Pets**.

També han innovat en l’encaix d’instruments de tot tipus, i ha han fet servir des d’un harmòniom pakistanès a una mandolina, la flauta o fins i tot un quartet de vent. L’empremta de Lluís Gavalrà, Joan Reig i Falin Cáceres es palpa i es multiplica gràcies a la feina del productor, el nord-americà **Brad Jones**, i a la participació i implicació de Jordi Picazos, Marc Grasas i Joan Pau Chaves –la banda que acompanyava el grup als directes-. Agost, enregistrat a Avinyonet de Puigventós (Alt Empordà) i mesclat a Nashville (EUA), obre el ventall de matisos que defineix l’autèntic so d’**Els Pets**.

ENDERROCK: Després de gairebé tres anys sense un disc d’estudi amb cançons noves heu tingut temps per trobar un nou camí musical. Creieu que ho heu aconseguit? Heu anat en aquesta línia?

LLUÍS GAVALDRÀ: El plantejament d’aquest disc va sorgir a partir d’una reflexió que havíem fet amb el productor, **Brad Jones**; és a dir, finalment havíem aconseguit definir un so **Pets** i un tipus de cançó pròpies. Ara que el tenim, després de tants anys, hem

volgut desfer-lo una mica i desmuntar-lo; sempre, però, amb la seguretat que aporta tenir aquesta base d'un llenguatge propi.

EDR: Però això és arriscat, és com començar de zero amb un primer disc...

L.G: La diferència entre el primer i aquest últim disc és que ara tot el bagatge musical acumulat d'anys fa que, encara que toquem pals diferents, cada cançó acaba sonant a **Pets**. Teníem una mica l'obligació de fer un pas endavant, d'intentar-hi donar la volta i trencar la caseta que ens hem construït per deixar entrar aire nou.

EDR: Aquest canvi, no es va apuntar ja després d'editar Brut Natural (Discmedi 1994)?

L.G: Mirat amb distància sí, va ser el punt d'inflexió entre la primera i la segona etapa d'**Els Pets**, tot i que abans ja hi havia cançons com "Vespre" o "S'ha acabat" que són perfectament definitòries del grup

JOAN REIG: Del *Brut Natural* ens van dir que era el disc de la maduresa, cosa que ens feia por perquè tothom sap que una fruita madura cau; però és cert que vam iniciar una carrera ascendent que s'apartava del boom de l'anomenat "rock català". I en aquell disc vam apropiari-nos de l'etiqueta de "pop d'autor", és a dir, fer cançons per ballar i pensar, una intenció que hem intentat reflectir en cada disc.

L.G: A partir d'aleshores vam fer cançons amb lletres menys "gracioses" i en el so ja hem après a saber què ens surt bé i que no tant, i això és molt important.

EDR: Cada cançó és com un bombó, està molt ben embolicada i cuidada. Com heu aconseguit apropiari-vos a un so tan rodó?

L.G: És el que hem intenta. Potser hi té a veure que quan **Brad Jones** va venir aquí ja feia dos mesos que assajàvem diàriament cada cançó amb la banda. Aquesta feina potser va fer possible que un cop a l'estudi poguéssim arriscar i jugar amb l'estructura i la sonoritat de les cançons.

J.R: Al disc anterior, *Respira* (Discmedi 2001), en Brad va començar a treballar amb nosaltres des del principi, i recordo que li va dir al Lluís que li enviés una cinta només amb l'enregistrament de la veu i la guitarra perquè volia ser present en el moment de vestir la cançó. En el cas d'*Agost* el vestit l'hem fet a Constantí juntament amb músics de la banda, l'hem consensuat entre tots i s'ha acabat de modelar a Nashville.

EDR: Com ha estat aquesta posada en comú i canalitzar tantes sensibilitats?

L.G: La imatge que tinc d'aquest disc, vivint-lo i treballant-lo cada dia, és de felicitat; és la gravació en què hi hagut un ambient més positiu i fluid. Teníem ganes de fer un disc sense condicionants externs, i és que en portàvem uns quants amb l'estat d'ànim

baix a Sol (Discmedi, 1999) o el Respira, en ple procés de reconstrucció de la banda. En aquest, en canvi, tot ha sortit molt fàcil, no hi hagut moments de crisi i la implicació i la manera com s'hi ha abocat en Jordi Picazos, en Marc Grasas, en Joan Pau Chaves i en **Brad Jones** ha estat total. Fins i tot a l'estudi en reien de mi perquè em deien que no tenia arguments per patir: anàvem bé de temps, hi havia presses i fins i tot vam acabar dos dies abans del que havíem previst.

EDR: Quina ha estat la diferència entre treballar a Nashville i a Catalunya?

L.G: Per començar vaig passar d'estar en uns estudis de superluxe, com és el cas de Music Lan a Avinyonet de Puigventós, a un de petit i a dormir en una habitació plena de ratolins. Va ser una experiència curiosa i enriquidora perquè Nashville és una ciutat on es respira música a cada racó i, a banda, jo m'estava amb el productor i totes les seves amistats tenien alguna cosa a veure amb la música.

EDR: Esteu d'acord que es tracta d'un disc de pop molt elaborat, però que també és molt costumista i descriptiu?

L.G: La primera idea que vaig tenir quan el vaig sentir acabat va ser que hi havia més contingut ideològic del que em pensava, però suposo que inconscientment esdeveniments de l'últim any hi ha influït. Hi ha cançons com "Soroll" o "Pau" que toquen més la realitat social, i després d'altres que és veritat que són molt costumistes. Una de les coses que intentem que ens defineixin com a músics i com a lletristes és que tractem d'escoltar el que passa al nostre voltant, elaborem lletres a partir del que veiem i també escoltem molta música, anem a concerts i no ens tanquem en els nostre món musical.

J.R: És la nostra manera de fer, sempre mirem per la finestra i som molt curiosos. Aquí també ho hem volgut fer: parlar d'escenes de la vida quotidiana que tenen més o menys transcendència. Aquest costumisme esdevé universal, i això també es reflecteix al disc. "El meu veí de sota", per exemple, és la història d'un pare immigrant i els problemes que té amb els fills, i a la vegada hi ha un rerefons de denúncia del feixisme i la intolerància.

"AGOST ÉS UN DISC AMB UN SO CONTEMPORANI I CLÀSSIC A LA VEGADA: ÉS UN DISC QUE CONDENSE L'ESSÈNCIA PETS"

EDR: Som en ple hivern i acaba de sortir l'Agost d'Els Pets. Per què heu buscat aquesta contraposició?

L.G: Perquè el desig de l'agost parteix del fred i és una metàfora que reivindica el desig de canvi, qui reivindica l'agost en ple hivern és com qui demana la pau en temps de guerra. Però també és curiós perquè aquest disc el vam parir un agost, i quan sortíem al carrer vèiem la gent que podia gaudir de les vacances i que es queixava perquè la calor era insuportable, mentre que nosaltres l'enyoràvem.

J.R: Demanem impossibles per arribar al que és possible. És un mes en què la vida passa de la cinquena marxa a la segona.

EDR: La base d'Agost és força més rockera que la d'altres discos.

L.G: Crec que en aquest disc hi ha un so contemporani, tot i que ens basem molt en els clàssics i ens agraden aquesta mena de cançons que tenen un regust de tota la vida. És un disc que condensa l'essència **Pets**.

EDR: També despreneu molt de sentiment en les cançons. Va sortir així o és premeditat?

L.G: En aquest disc hi ha un component de tendresa que cada vegada ens fa menys pudor ensenyar: quan tens 25 anys vols sonar dur, i ara no ens fa res mostrar la part sensible i parlar de les nostres febleses.

EDR: Què en queda, doncs, d'aquells nois de Constantí que feien punk-ska amb lletres estripades?

L.G: Les ganes i la curiositat de reflectir el que passa a l'entorn i filtrar-ho a partir de la experiència pròpia. En queden les ganes d'explicar coses a l'hora d'escriure lletres.

Reclamem la capacitat d'indignar-se adultament, no creiem en el tòpic que a segons quines edats ja no es pot protestar com fan els joves.

J.R: Encara tenim els ulls oberts al món i jo vull arribar a vell amb aquestes mateixes ganes de reflectir vivències que em toquin la moral, ja sigui perquè m'emocionen o perquè em toquen els nassos i em fan rebel·lar. Això ho teníem als 16 anys i ho tenim ara.

EDR: Creieu que el vostre públic entendre aquest canvi de registre?

L.G: A l'hora de construir una cançó mai no t'has de mediatitzar pensant si el públic l'entendrà o no. Les cançons són identitàries del nostre so i el que expliquem són coses molt senzilles i normals que pot entendre tothom. El nostre públic sempre ha estat més intel·ligent que nosaltres, i no és una qüestió d'edat, sinó de sensibilitat i de tenir ganes de saber què està passant al voltant.

EDR: Actualment hi ha molts més grups de pop que prioritzen molt més la música o l'estètica que no pas les lletres.

L.G: Aquest tema és una mica delicat, perquè segons com pot semblar que vas de gran lletrista. Cadascú escriu les lletres que vol escriure i explica el que vol explicar, i potser hi ha grups que no tenen ganes de ficar-se en coses que són alienes a la seva realitat. És el reflex de la societat en què vivim.

J.R: Que molts dels grups de pop i rock d'aquí cantin en anglès ja indica una mica la importància que donen a les lletres: fan servir una llengua per la sonoritat fonètica, que és molt respectable, però no volen incidir un missatge. A mi una cançó m'agrada més si m'estira el cervell i em diu coses.

EDR: El 23 d'abril comenceu la gira de presentació del disc a Salt (Gironès), després d'una estada a la sala La Mirona. Com la plantegeu?

L.G: A l'hora de presentar una gira amb un nou disc, el disc en si ja marca la personalitat de les actuacions perquè mig concert ja és una novetat. Una gira és com un nou espectacle: amb caçons noves, escenografia nova, vestimenta nova, etcètera. Una altra idea que tenim és presentar-hi cançons antigues però rearranjades, actualitzades amb les idees que hi aporten els músics de la banda, i també tenim la intenció de deixar descansar algunes cançons que da força anys que interpretem en directe.

J.R: Això és normal perquè com més discos tens, més cançons hi ha per triar. També ens agrada recuperar alguna cançó antiga que en el seu moment va passar desapercebuda. Si ho sumessis tot, sortiria un concert de més de tres hores i per tant fer-ne una selecció és difícil. Per a la gira recuperarem Les Llufes, que són clau en el concert, sobretot en la recta final, que és quan incidim més en la part festiva. D'altra banda, en aquest cas ens fa molta il·lusió començar a les comarques de Girona, on tenim un públic molt ampli, i també ens agrada perquè està molt ben preparada tècnicament.

EDR: Aquest discurs directe i sense pèls a la llengua que teniu us ha tancat les portes per actuar segons quins pobles o ciutats?

L.G: Ens ha passat des del principi, però parlar d'això no m'agrada perquè és buscar un victimisme que no crec que sigui important. És més important valorar la gent que et demana que hi anem que no pas plorar pels ajuntaments que no ens lloquen.

J.R: També hi ha coses paradoxals, com que a Campos, a Mallorca, fa uns anys ens van fer fills adoptius i l'Ajuntament el governa el Partit Popular.

LES 15 PREGUNTES DE PERE PONS

- 1- **Fer un disc que es diu Agost és una manera de convidar a la gent a les vacances?** Demanar l'agost al febrer és demanar l'impossible, que és un exercici molt saludable en aquest món tan previsible i malalt d'avorriment.
- 2- **Per a alguns la feina els redimeix els pecats.** A nosaltres la feina ens serveix d'eina per pecar.
- 3- **Quin ha estat el vostre pecat més gran com a grup?** Sortir a la portada de l'Enderrock amb americana i calçotets. Les vendes se'n van ressentir molt.
- 4- **La millor bona obra que heu fet?** Sense cap dubte, contestar aquest qüestionari.
- 5- **Sopa, Sau, Sangtraït, Ja T'ho Diré o Glaucs ja no hi són. Vosaltres continueu. És una qüestió de resistència?** Bé, digue'n resitència o digue'n ganes de tocar els collons als que volen que pleguem.
- 6- **Quins és el lloc d'Els Pets a la Catalunya del tripartit?** El de sempre: entrant, al fons a mà esquerra.
- 7- **Subvenció o subjecció?** No ho sabem, quan en rebem una ja t'ho explicarem.
- 8- **Què pot fer la nova consellera de Cultura per al rock català?** Adonar-se que el rock també és cultura, per exemple...
- 9- **L'última tendència és fer pedagogia sobre Catalunya més enllà de l'Ebre. Com ho veieu?** És bastant patètic que els catalans ho hàgim d'explicar contínuament. Fa tres segles que intentem caure bé als que ens donen pel sac. Molt bones intencions, però és una mica d'acomplexats.
- 10- **Quina seria la primera lliçó?** Oi que diuen que el desconeixement i el nacionalisme es guareix viatjant? Doncs que vinguin aquí a coneixe'ns.
- 11- **En el cas d'emigrar, quin racó del món escolliríeu?** Un planeta on no mani George W.Bush.
- 12- **Van Gogh es va tallar una orella després de no vendre cap quadre. Què fareu quan no vengueu discos?** Tallar-nos els ous. Total, amb l'edat que tenim ja no ens serveixen de res.
- 13- **TV3 s'ha carregat el departament de musicals amb l'argument que la música baixa l'audiència.** Sí, noi, tenim una tele en estèreo sense música. Està

clar que per al col·lectiu musical, TV3 és la teva... pesadilla. Indigne d'una televisió pública.

14- Quina seria la vostra banda impossible? Ara mateix, la nostra quan intenta tocar a Espanya.

15- El menú ideal: primer plat, segon i postres. De primer els macarrons de la mama, després una miqueta de tall i les postres ja les posem nosaltres...

ANNEX

Aquestes petites reflexions són fruit d'una enquesta realitzada a la Trobada Petaire feta el dia 29 d'abril de 2006 a Constantí. Les persones que van ser enquestades anaven des dels catorze anys fins a un cas d'un fan de quaranta i pocs. Per tant, opinions de tots colors, de diverses generacions.

A continuació d'aquestes citacions acompanyades de fotografies del grup constantinenc, transcriu l'enquesta que vaig fer.

“L'evolució està molt bé, però també enyoro l'estil del principi. Tot i que reconec que la maduresa els ha fet millorar com a grup”.

“Per mi són un grup que m’han marcat un abans i un després perquè gràcies a ells he començat a anar de concerts, he conegut gent i realment fan cançons maquíssimes que fan companyia!”

“Són una part indispensable de la meua vida. Gràcies a ells he conegut persones molt importants per seguir endavant”.

“ A diferència d’altres grups, a cada disc hi ha cançons de diferents temàtiques. Algunes són d’un tema intemporal (la pots escoltar ara o d’aquí sis anys i continuen tenint el seu significat); i d’altres, com les de temes socials i reivindicatius que van marcats per una època determinada. Totes les lletres han patit una evolució conjunta amb el grup i crec que és un fet important”.

“ Un 10! Són molt emotius. Rius, plores, t’ho passés bé... No m’imagino un estiu sense la gira d’Els Pets”.

“M’agrada molt que es mostrin tan propers i el bon rotllo que transmeten”.

“Són part de la banda sonora de la meva vida”.

“El grup que em va obrir les portes al Rock català”.

“ Fan una bona combinació de moments tendres i dolços, amb d’altres que et fan que et sentis viva”.

“Crec que cada disc ha estat un pas important i que els darrers discos són molt millors que els primers. Són com el bon vi, amb el temps es superen”.

“Toquen molts temes i això és important: la immigració, la soledat, els moments difícils, els moments en que et menjaries el món... fan unes lletres que valen la pena escoltar-les”.

“Jo canvio i també els meus estats d'ànim que són molt invariables, però sempre trobo una cançó que m'identifica en cada moment”.

“Són records d'infància que recordaré de gran, i sobretot em recordaran a tu!”.

ENQUESTA SOBRE “ELS PETS”

1-Quan fa que segueixes Els Pets?

2-Com vas arribar a ells?

3- Quins aspectes són els que et criden més l’atenció del grup?

4- Cada disc és una passa endavant cap a la maduresa. Trobes a faltar l'estil inicial o ja et sembla bé l'evolució que van fent?

5- Què signifiquen per tu?

6- Quin moment destacaries d'aquests vint anys?

7- Què n'opines de les lletres? (parlen de coses que no t'importen? Són actuals? Són temes repetitius?)

8- Què et semblen els seus directes, els concerts.

9- La pròxima gira que faran serà pels teatres de Catalunya (octubre a desembre). Què en penses? (N'estàs d'acord? Ho trobes més avorrit?)

Una cançó:

10- Un concert:

11- Un integrant del grup:

12- Un disc:

13- La teva frase "Pet":